

ΕΚΘΕΣΗ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΑΤΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ
ΣΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑ (ΒΟΡΕΙΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ)

**Βάσει της Σύμβασης-Πλαίσιο για την προστασία των Εθνικών
Μειονοτήτων του Συμβουλίου της Ευρώπης**

ΕΚΘΕΣΗ

**ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΑΤΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑ (ΒΟΡΕΙΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ)**

(Βάσει της Σύμβασης – Πλαίσιο για την Προστασία των Εθνικών Μειονοτήτων
του Συμβουλίου της Ευρώπης)

Σύλλογος Βορειοηπειρωτών, έτος ιδρύσεως 1920, Αθήνα

Ένωση Επαρχίας Δροπόλεως Βορείου Ηπείρου, έτος ιδρύσεως 1927, Αθήνα

Ένωση Επαρχίας Δελβίνου Βορείου Ηπείρου, έτος ιδρύσεως 1943, Αθήνα

Εθνική Νεολαία Βορείου Ηπείρου, έτος ιδρύσεως 1992, Αθήνα

ΜΚΟ «Προωθούμε τη Ταυτότητά μας», έτος ιδρύσεως 2001, Αργυρόκαστρο

Για περισσότερες πληροφορίες απευθυνθείτε στη διεύθυνση:

Πειραιώς 8 – 104 31 ΑΘΗΝΑ

Τηλ: +30 (693) 222 3514 (κ. Χ. Καραθάνος)

+30 (697) 709 6530 (κα Α. Σώκου)

+30 (697) 734 3372 (κ. Π. Μ.. Λέζος)

+30 (694) 468 3732 (κ. Κ. Ζαφειράτης)

+30 (694) 510 7167 (κ. Π. Μπάρκας)

Fax: +30 (210) 576 7289

E-mail: plezos@yahoo.com

Εκδόθηκε τον Μάρτιο 2003

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.....	3
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ.....	7
ΕΤΟΣ 1991.....	13
Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΔΕΝ ΕΦΕΡΕ ΤΗΝ ΑΡΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΠΙΕΣΗΣ.....	13
ΕΤΟΣ 1992.....	15
Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΣΤΟΧΑΣΤΡΟ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΚΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ	15
ΕΤΟΣ 1993.....	17
ΣΤΗΝΕΤΑΙ ΣΚΗΝΙΚΟ ΤΥΦΛΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗΣ ΒΙΑΣ	17
Καθοριστικά φαινόμενα της περιόδου 1992-1993 (με άμεση επίδραση στο μέλλον της Ελληνικής Κοινότητας).....	18
ΕΤΟΣ 1994.....	23
Η ΕΘΝΙΚΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑ ΕΧΕΙ ΝΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΕΙ ΔΥΣΚΟΛΟΤΕΡΕΣ ΜΕΡΕΣ.....	23
ΕΤΟΣ 1995.....	25
ΠΡΟΚΛΗΤΙΚΗ ΑΝΟΧΗ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΟ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΕΓΚΛΗΜΑ	25
ΕΤΟΣ 1996.....	29
Η ΑΤΕΛΕΙΩΤΗ ΑΛΥΣΙΔΑ ΤΩΝ ΔΙΩΞΕΩΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ.....	29
Παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων	29
ΕΤΟΣ 1997.....	35
ΜΕΡΕΣ ΤΥΦΛΗΣ ΒΙΑΣ & ΔΙΩΞΕΩΝ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ	35
Παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων	35
Συμβάντα κατά την περίοδο της παρατεταμένης κρίσης του 1997 Μάρτιος – Αύγουστος 1997	36
ΕΤΗ 1998-1999.....	39
ΚΡΥΦΗ ΕΘΝΙΚΗ ΚΑΘΑΡΣΗ.....	39
ΝΕΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΚΑΤΑΠΑΤΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ	40
Παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων κατά το 1998	40
Απαγωγές Ελλήνων κατά τη διάρκεια 1998-1999	41
ΑΛΛΕΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ 1999	43
ΤΟ ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΕΣ (Καλοκαίρι-Φθινόπωρο 1999)	43
ΕΤΟΣ 2000.....	45
ΑΡΠΑΓΕΣ ΟΙΚΟΠΕΔΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΙΑΓΜΟΙ ΣΤΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ	45
ΕΤΟΣ 2001.....	46

Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑ.....	46
ΒΙΑ ΚΑΙ ΝΟΘΕΙΑ ΣΤΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ.	49
Η ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΛΛΟΙΩΣΗ ΤΟΥ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ.....	50
ΤΟΠΩΝΥΜΙΚΟΣ ΚΑΙ ΛΗΞΙΑΡΧΙΚΟΣ ΑΦΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ.....	52
Η ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΚΑΙ Η ΑΝΑΓΚΗ ΑΥΤΟΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑΣ.....	54

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Η Αλβανία συγκροτήθηκε ως Κράτος με τη Συνθήκη του Λονδίνου (17-30 Μαΐου 1913). Τα σύνορά της καθορίστηκαν με το Πρωτόκολλο της Φλωρεντίας (17 Δεκεμβρίου 1913). Στο τότε νεοσύστατο αλβανικό κράτος συμπεριελήφθη και το Βόρειο τμήμα της Ηπείρου, που από τότε μετονομάστηκε Βόρειος Ήπειρος, τμήμα το οποίο είχε ήδη απελευθερωθεί κατά τον Α΄ Βαλκανικό Πόλεμο (1912-1913), από τον ελληνικό στρατό.

Επειδή οι κάτοικοι της περιοχής ήταν Έλληνες άντεδρασαν στην απόφαση των Μεγάλων Δυνάμεων που αγνόησε τόσο την εθνική τους ταυτότητα όσο και την εκπεφρασμένη βούλησή τους για ένωση με την Ελλάδα. Επαναστάτησαν και δημιούργησαν την ανεξάρτητη πολιτεία της Αυτόνομης Ηπείρου (17 Φεβρουαρίου 1914), η οποία νομιμοποιήθηκε με την υπογραφή του Πρωτοκόλλου της Κερκύρας την 17η Μαΐου 1914 που παραχωρούσε πλήρες καθεστώς Αυτονομίας (εκπαιδευτικής, θρησκευτικής, δικαστικής, διοικητικής) στους νομούς Αργυροκάστρου και Κορυτσάς και υπεγράφη από την Αλβανία και τις έξι Μεγάλες Δυνάμεις της εποχής: Η. Π. Α, Γαλλία, Αγγλία, Αυστρο-Ουγγαρία, Γερμανία και Ρωσία (Βλέπε Παράρτημα).

Ο Ελληνισμός εντός των αλβανικών συνόρων έκτοτε επίσημα, ονομάστηκε **Βορειοηπειρωτικός Ελληνισμός**, ενώ η ίδια η Αυτόνομη Πολιτεία το καθεστώς της οποίας επικυρώθηκε με το Πρωτόκολλο της Κερκύρας, αναγνωρίστηκε με την ονομασία **Βόρειος Ήπειρος**.

Δημιουργήθηκε έτσι για την Ελληνική Κοινότητα εντός των αλβανικών συνόρων, ένα Εθνικό Θέμα γνωστό στη διεθνή διπλωματική σκηνή ως **Βορειοηπειρωτικό Ζήτημα**.

Το πρώτο βήμα εκχώρησης της Βορείου Ηπείρου στο νεοσύστατο αλβανικό κράτος έγινε το Οκτώβριο-Νοέμβριο του 1921, με την αποδοχή από την Κοινωνία των Εθνών της αλβανικής δήλωσης «Περί αναγνώρισης των μειονοτήτων» στην επικράτειά της.

Στα μετέπειτα χρόνια το Βορειοηπειρωτικό Ζήτημα απασχόλησε την διεθνή διπλωματία δύο φορές.

Το 1946, ξανά στην Κοινωνία των Εθνών, όπου δεν λύθηκε, αλλά αποφασίστηκε να αφεθεί στην αρμοδιότητα των Μεγάλων Δυνάμεων και να τεθεί προς επίλυση μαζί με το Γερμανικό και το Αυστριακό Ζήτημα.

Επίσης το 1960 ο Ν. Χρουτσόφ, ηγέτης της ισχυρής τότε Σοβιετικής Ενώσεως ζήτησε από το σταλινικό καθεστώς του Ενβέρ Χότζα να παραχωρήσει αυτονομία στους Έλληνες Βορειοηπειρώτες, αίτημα το οποίο, ο αλβανός δικτάτορας το αρνήθηκε και η άρνηση αυτή ήταν και ένα από τα ζητήματα που τον οδήγησαν σε βαθιά ρήξη με την Σοβιετική Ένωση.

Το Βορειοηπειρωτικό Ζήτημα από τότε εκκρεμεί, ενώ τα άλλα δύο αντίστοιχα, το Γερμανικό και το Αυστριακό Ζήτημα είχαν αίσιο τέλος. Το Αυστριακό λύθηκε το 1955 με την ουδετερότητα και το Γερμανικό, το 1991 με την Ένωση των δύο Γερμανιών.

Από το 1924 που οι αλβανικοί πληθυσμοί εμφάνισαν το πρώτο πυρήνα οργανωμένου κράτους και κυρίως μετά το 1928, το αλβανικό κράτος αφαίρεσε από τους ελληνικής εθνικότητας υπηκόους της, τους όρους «Βόρειος Ήπειρος» και «Βορειοηπειρωτικός Ελληνισμός»,

αντικαθιστώντας τους με τον όρο «**Εθνική Ελληνική Μειονότητα της Αλβανίας**». Από τότε αυθαίρετα το αλβανικό κράτος μας προσδιόρισε ως «**μειονοτικούς**», αν και στις περιοχές της Βορείου Ηπείρου που ζούσαν οι ελληνικοί πληθυσμοί αποτελούσαν αδιαμφισβήτητα την πλειοψηφία. Και γι' αυτό οι όροι αυτοί δεν έγιναν ποτέ αποδεκτοί από τον ίδιο τον ελληνικό πληθυσμό στην Αλβανία. Άλλωστε ο προσδιορισμός αυτός εκ μέρους του αλβανικού κράτους έγινε τότε για δύο κυρίους λόγους:

- για να θέσει σε μειονεκτική θέση την Εθνική Ελληνική Κοινότητα σε όλο το φάσμα της νεοσύστατης αλβανικής κοινωνίας και,
- για να έχει το αλβανικό κράτος «**λυμένα τα χέρια**» ώστε να επιφέρει, μέσω πληθυσμιακών αλλοιώσεων, τον αφελληνισμό της Βορείου Ηπείρου, που κατοικούνταν από αμιγές ελληνικό στοιχείο

Οι δύο αυτοί λόγοι επιβεβαιώθηκαν σε όλα τα μετέπειτα χρόνια, από όλα τα καθεστάτα που πέρασαν στην Αλβανία και δυστυχώς, επαληθεύονται ακόμα και σήμερα.

Για τον Ελληνισμό στην Αλβανία οι όροι που τον προσδιορίζουν πλήρως και είναι καθολικά αποδεκτοί από τον ίδιο είναι: «**Βορειοηπειρωτικός Ελληνισμός**» και «**Εθνική Ελληνική Κοινότητα στην Αλβανία**»

Κατά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, λόγω της διχαστικής αλβανικής πολιτικής, η Εθνική Ελληνική Κοινότητα χωρίστηκε σε δύο κινήματα. Το ένα κίνημα διεκδίκησε το δρόμο της εθνικής ολοκλήρωσης ακολουθώντας την αρχή της αυτοδιάθεσης των λαών και, το άλλο, βάσει της Χάρτας του Ατλαντικού, ετάχθη στο πλευρό του κομμουνιστικού αντάρτικου με την προσδοκία να λάβει μετά τον πόλεμο το δικαίωμα αυτοδιάθεσης. Εντούτοις το σταλινικό καθεστώς του Ενβέρ Χότζα που εγκαθιδρύθηκε μετά τον πόλεμο, καταδίωξε απηνώς τους πρώτους σε σημείο που επέφερε τον αφανισμό τους και απογοήτευσε τους δεύτερους καθώς μεθόδευσε την απώλεια της εθνικής τους ταυτότητας.

Ταυτόχρονα, αν και αναγνώρισε συνταγματικά την ύπαρξη «**Εθνικής Ελληνικής Μειονότητας**» (Ε.Ε.Μ) στην Αλβανία, παραβίαζε συστηματικά τα διεθνώς αναγνωρισμένα και κατοχυρωμένα ανθρώπινα και μειονοτικά δικαιώματα. Αντιμετώπιζε δυσμενώς τους Ελληνικής καταγωγής πολίτες, καλλιεργώντας ένα ιδιόμορφο αυθύπαρκτο σύστημα μειονοτικής συνείδησης, στη θέση της εθνικής ελληνικής συνείδησης. Υπονόμευε την συνείδηση και το αδιαχώριστο της πολιτιστικής της παράδοσης, την ψυχική ενότητα του Ελληνισμού στην Αλβανία και την κοινή πατροπαράδοτη πολιτιστική κληρονομιά του ελληνικού έθνους, διοχετεύοντας συστηματικά και τεχνηέντως, λαογραφικά, πολιτιστικά και λοιπά στοιχεία που νόθευαν την γνησιότητα της ταυτότητάς του, τον απομάκρυναν από την παράδοσή του και την ιστορία του και τον προσανατόλιζαν στην εξυπηρέτηση εθνικιστικών αλβανικών και κατ' επίφαση, ιδεολογικών σκοπών.

Η κατάργηση της θρησκείας λειτούργησε για την «**Ε. Ε. Μ**» όχι μόνο ως παραβίαση θεμελιακών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αλλά και ως βαρύ πλήγμα στους αδιάρρηκτους δεσμούς με τον υπόλοιπο ελληνισμό και το βασικό πολιτιστικό θησαυροφυλάκιό του. Το δικτατορικό καθεστώς χτύπησε αμείλικτα κάθε διαμαρτυρία προς την πολιτική του με φυλακίσεις, εξορίες και πολύμορφη τρομοκρατία.

Αποκλειστικός σκοπός ήταν να συρρικνώσει, να αφομοιώσει βαθμηδόν και να αφανίσει την Εθνική Ελληνική Κοινότητα

Στην μεταπολιτευτική περίοδο παρά την επιθυμία για εκδημοκρατισμό της χώρας, απέναντι στην Εθνική Ελληνική Κοινότητα ακολουθείται η ίδια σχεδόν πολιτική η οποία δυστυχώς καλύπτεται πίσω από τα ευρωπαϊκά πολιτικά πρότυπα του σεβασμού των ανθρωπίνων

δικαιωμάτων τα οποία επικαλείται μόνο θεωρητικά, χωρίς στην πραγματικότητα να προχωρά στην εφαρμογή τους.

Βασικά χαρακτηριστικά είναι:

α - η ατόφια προώθηση του οπλοστασίου του κομμουνιστικού καθεστώτος, το οποίο έγινε μάλιστα και πιο επικίνδυνο καθώς σήμερα λειτουργεί ένας μηχανισμός ανεξάρτητος (θεωρητικά) από τον κρατικό μηχανισμό, αποτελεί δηλαδή ένα είδους παρακράτους που δρα ανεξέλεγκτα

β- η συμμετοχή στους μηχανισμούς του κράτους μόνο υπό την προϋπόθεση ότι οι ελληνικής εθνικότητας υπήκοοι της Αλβανίας απεμπολούν την εθνική τους συνείδηση και την διεκδίκηση των εθνικών δικαιωμάτων,

γ- ο έλεγχος μεγάλου τμήματος των αιρετών εκπροσώπων της «Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας»,

δ- επαναδραστηριοποίηση των παλιών δομών των μυστικών υπηρεσιών με στόχο την εξάλειψη κάθε ζωντανού κυττάρου του Ελληνισμού της Αλβανίας.

Η επιβολή της αλβανικής συνειδήσεως στους κατοίκους του κράτους, αποτέλεσε την κυρίαρχη και τη μόνη κρατική ιδεολογία, παρά την διαδοχική εναλλαγή συστημάτων, πολιτευμάτων και προσανατολισμών.

Έτσι όλες οι κυβερνήσεις που πέρασαν από την αλβανική επικράτεια εφήρμοσαν μακρόπνοα και μεθοδευμένα σχέδια πλήρους αφανισμού των Ελλήνων Βορειοηπειρωτών, με πλήθος συνταγματικών, νομοθετικών και διοικητικών διατάξεων. Ασφαλώς τα ίδια μέτρα εφαρμόστηκαν έκτοτε από το αλβανικό κράτος και στους μαυροβούνιους, σερβικούς και σλαβομακεδονικούς πληθυσμούς που βρέθηκαν τότε εντός των αλβανικών συνόρων, αντίστοιχα στο βόρειο και στο ανατολικό τμήμα του αλβανικού κράτους.

Τα σχέδια αφελληνισμού της Ελληνικής Βορειοηπειρωτικής Κοινότητας χαρακτηρίζονταν πάντοτε από πολύμορφες ενέργειες, χρονικώς παράλληλες και αλληλολοσυμπληρούμενες, ως προς το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, το οποίο σε όλους τους καιρούς και τις κυβερνήσεις ήταν σε πρώτο στάδιο ο αφελληνισμός και, σε δεύτερο στάδιο ο εξαλβανισμός των αλβανών υπηκόων με ελληνική καταγωγή. Οι ενέργειες του αλβανικού κράτους στοχεύουν πάντοτε:

- στην παραχάραξη της ιστορικής μνήμης, της ιστορικής γεωγραφίας, της πολιτιστικής παραδόσεως.
- στην διαστρέβλωση της σύγχρονης πραγματικότητας, με την επιβολή περιοριστικών μέτρων, την αλλοίωση στοιχείων, κ.α.,
- στην υπονόμηση της ιστορικής προοπτικής, με επεμβάσεις στην εκπαιδευτική διαδικασία, την θρησκευτική ελευθερία, κ.α.

Πιο αναλυτικά, ο αφελληνισμός του χώρου της Βορείου Ηπείρου και του Βορειοηπειρωτικού Ελληνισμού επικεντρώθηκαν στους εξής τομείς: στον γεωγραφικό και εδαφικό, στον πληθυσμιακό και ληξιαρχικό, στον απογραφικό, στον ονοματοδοτικό και τοπωνυμικό, στον γλωσσικό και εκπαιδευτικό, στον ιστορικό και πολιτισμικό, στον θρησκευτικό και τελικά στον πολιτικό και ιδεολογικό αφελληνισμό.

Η πρώτη ενέργεια αυτής της ευρύτερης πολιτικής του αλβανικού κράτους σχετίζεται με την ΑΝΑΣΦΑΛΕΙΑ που καλλιεργείται με δεδομένο στόχο την Εθνική Ελληνική Κοινότητα και η οποία οδηγεί σε:

α.- δημογραφική απομείωση του πληθυσμού. Η ανασφάλεια αποτελεί για τους Έλληνες έναν από τους βασικούς λόγους φυγής προς την Ελλάδα

β.- μαρασμό της οικονομικής δραστηριότητας. Είναι γνωστό ότι η οικονομία της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας στηρίζεται, όπως σχεδόν σε όλο το Νότο της Αλβανίας, στην γεωργία, την κτηνοτροφία και το εμπόριο. Οι υφαρπαγές και οι κλοπές ζώων, οι ληστείες εξοπλισμών, οι προκλητικές απαγωγές και οι εκβιασμοί κατά των Ελλήνων επιχειρηματιών δεν επιτρέπουν την άνθιση του οικονομικού τομέα στην περιοχή.

γ. - παράλυση της δράσης των θεσμών της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας και στον παραγκωνισμό εκείνων που έχουν έντονη και τίμια παρουσία στα κοινά του Ελληνισμού.

δ. – στο φρενάρισμα της αφύπνισης, εκδήλωσης και καλλιέργειας της Εθνικής συνείδησης.

Η δεύτερη ενέργεια σχετίζεται με την δημογραφική αλλοίωση του πληθυσμού της Εθνικής Ελληνικής Μειονότητας στις περιοχές όπου αποτελεί πλειοψηφία με την προώθηση της εσωτερικής μετανάστευσης από τον Βορρά της Αλβανίας στο νότο.

Η τρίτη ενέργεια σχετίζεται με τον αποκλεισμό της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας από την συμμετοχή στον κρατικό μηχανισμό

Η τέταρτη ενέργεια σχετίζεται με την παραβίαση ειδικών δικαιωμάτων που αφορούν την εκδήλωση και ανάπτυξη της εθνικής ταυτότητας, όπως η εκπαίδευση στην μητρική γλώσσα, ο αυτοπροσδιορισμός όσον αφορά την εθνικότητα, το καθεστώς παρεμπόδισης σε ο, τι αφορά την επαναφορά της ελληνικής εθνικότητας, κλπ.

Η πέμπτη ενέργεια σχετίζεται με την προσπάθεια συγκεκριμένων οργάνων του κράτους να καλλιεργήσει εσωτερικές τριβές μεταξύ των Ελλήνων, ως άτομα, ομάδες και κοινωνικά στρώματα κυρίως μέσω ιδεολογιών και ιδεολογημάτων.

Η έκτη ενέργεια σχετίζεται με το ιδιοκτησιακό καθεστώς.

Και εδώ μπορούμε να διαπιστώσουμε μερικές κατευθύνσεις της Αλβανικής πολιτικής όπως:

α.- η αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος της μεταπολιτευτικής περιόδου στις πόλεις, κυρίως στο νότο της Αλβανίας, εις βάρος ασφαλώς των Ελλήνων.

β.- το αποκλεισμό τους από το δικαίωμα διεκδίκησης ιδιοκτησιών στις πόλεις, μέσω πλειστηριασμών ή άλλων τρόπων που προβλέπει το νομικό πλαίσιο της χώρας

γ.- την αφαίρεση ακινήτων.

Για όλες τις παραπάνω ενέργειες και τους τρόπους αφελληνισμού, των Βορειοηπειρωτών και για όλη την διάρκεια συμβίωσης τους, με τους αλβανικούς πληθυσμούς που όλο και πλήθαιναν από χρόνο σε χρόνο, μετά το 1928 στο χώρο μας, υπάρχουν ολόκληροι κατάλογοι παραβιάσεων και καταπατήσεων των ανθρωπίνων και μειονοτικών δικαιωμάτων, καθώς και συνεχείς αγώνες εκ μέρους των Βορειοηπειρωτών για την προάσπισή τους. Δεν θα επιδοθούμε όμως σε μακροσκελή ιστορική παρουσίαση της κατάστασης των Δικαιωμάτων μας σε όλα τα χρόνια συμβίωσής μας με τους αλβανούς.

Θα περιοριστούμε μόνον στην παρουσίαση των κυριότερων παραβιάσεων για τα τελευταία 10 χρόνια της μεταπολίτευσης στην Αλβανία (1991-2002). Κι αυτό γιατί πέραν της προπαγάνδας περί εκδημοκρατισμού που αναπτύσσουν οι αλβανικές κυβερνήσεις της μεταπολίτευσης, η πολιτική αφελληνισμού συνεχίζεται σταθερή και σιωπηρή, αμείωτη και συστηματική, με χαμηλούς τόνους και προσεκτικά κεκαλυμμένα με ευρωπαϊκούς όρους,.

Και οι σημερινές αλβανικές κυβερνήσεις εμφορούνται από τις ίδιες πρακτικές και συνεχίζουν το μακρόπνοο και μεθοδευμένο σχέδιο του πλήρους αφανισμού των Ελλήνων Βορειοηπειρωτών. Οι σιωπηρές μεθοδεύσεις που εφαρμόζουν σήμερα και οι χαμηλοί τόνοι που προσπαθούν να κρατήσουν στα πλαίσια της προσέγγισής τους με την Ενωμένη Ευρώπη, μας κάνουν να συνάγουμε αβίαστα το συμπέρασμα ότι οι ποικιλότροποι διωγμοί του

Βορειοηπειρωτικού Ελληνισμού με απώτερο σκοπό τον πλήρη αφανισμό του δεν έχουν σταματήσει.

Απεναντίας μόνο την τελευταία δεκαετία είμαστε μάρτυρες ενός απίστευτου ξεριζωμού του ελληνικού στοιχείου στην Αλβανία από τις πατρογονικές του εστίες και σε πολύ λίγα χρόνια θα έχουν πλήρως ευοδωθεί τα σχέδια των Αλβανικών Κυβερνήσεων για αλβανοποίηση του Βορειοηπειρωτικού χώρου, αν δεν εμποδιστούν από την Διεθνή Κοινότητα. Κι αυτό οι Αλβανικές Κυβερνήσεις θα το φτάσουν, είτε με την προκαλώντας έμμεσα την ομαδική φυγή των Βορειοηπειρωτών στο εξωτερικό (μία μέθοδο που τα τελευταία 12 χρόνια εφαρμόστηκε από τις Αλβανικές Κυβερνήσεις, υπογείως και αποδεκάτισε την Εθνική Ελληνική Κοινότητα στην Αλβανία), είτε με την ολοκληρωτική αφομοίωσή, μέσω αφόρητων πιέσεων, των όσων μένουν εκεί, (Πιέσεις που δεν απέχουν πολύ από αυτές που χρησιμοποιούσε η Οθωμανική Αυτοκρατορία για τον εξισλαμισμό των χριστιανών τον 18^ο και 19^ο αιώνα).

ΕΤΟΣ 1991

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΔΕΝ ΕΦΕΡΕ ΤΗΝ ΑΡΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΠΙΕΣΗΣ

Φεβρουάριος 1991. Το Αλβανικό Υπουργείο Δικαιοσύνης, δεν εγκρίνει εντός ενός μηνός, όπως προέβλεπε, το Προεδρικό Διάταγμα περί πολιτικού πλουραλισμού στη χώρα, την ίδρυση της πολιτικής οργάνωσης της ΟΜΟΝΟΙΑΣ. Η ΟΜΟΝΟΙΑ, σύμφωνα με το ίδιο διάταγμα θεωρείται ιδρυθείσα αφού δεν δόθηκε ούτε αρνητική απάντηση. Στην χώρα ως αντίπαλο δέος ιδρύεται η πολιτική οργάνωση Τσαμουριά, η ίδρυση της οποίας ανακοινώνετε επίσημα από το Αλβανικό κράτος. (η έγκριση έγινε στις 22.02.1991, ενώ σε μια εβδομάδα έληγε η προθεσμία για να υποβάλει κάθε παράταξη υποψηφιότητες βουλευτών).

Φεβρουάριος - Μάρτιος 1991. Σύμφωνα με τον τότε εκλογικό νόμο η ΟΜΟΝΟΙΑ είναι εκλογικός φορέας. Απαγορεύεται όμως σ' αυτή, κατ' αυθαίρετο τρόπο να κατεβάσει υποψήφιους βουλευτές σε όλη την Αλβανική επικράτεια και περιορίζετε σε πέντε εκλογικές περιφέρειες στην αμφιλεγόμενη «μειονοτική ζώνη». Η ΟΜΟΝΟΙΑ «χάνει» όλες τις δίκες για να αποκτήσει το δικαίωμα να κατεβάσει υποψήφιους βουλευτές τουλάχιστον και στις τρεις ακόμα περιφέρειες των πόλεων Αργυροκάστρου, Δελβίνου και Αγίων Σαράντα.

Την ίδια περίοδο, η ΟΜΟΝΟΙΑ πετυχαίνει την εκτύπωση των ψηφοδελτίων σε δύο γλώσσες, ελληνικά και αλβανικά. Είναι αναγκασμένη ωστόσο να διεξάγει προεκλογική εκστρατεία κάτω από απειλές και εκφοβισμούς. Παρόλα αυτά κατορθώνει να βγάλει πέντε βουλευτές για την Αλβανική Βουλή των διακοσίων πενήντα εδρών. (31 Μαρτίου -6 Απριλίου 1991).

Ιούνιος 1991. Η κυβέρνηση του Κόμματος Εργασίας, σήμερα Σοσιαλιστικό Κόμμα, του Φάτος Νάνο πέφτει. Σχηματίζεται κυβέρνηση Εθνικής Σταθερότητας με την συμμετοχή όλων των κοινοβουλευτικών φορέων. Στην ΟΜΟΝΟΙΑ, ενώ είναι τρίτη δύναμη στη Βουλή, μετά από το Δημοκρατικό Κόμμα, δεν επετράπη η συμμετοχή στη νέα κυβέρνηση, παρά τις έντονες διαμαρτυρίες.

Ιούλιος 1991. Πυρπολούνται και λεηλατούνται όλα τα μέχρι τότε καταστήματα ελληνικών συμφερόντων στην πόλη των Αγίων Σαράντα από Αλβανούς εξτρεμιστές που δρουν συστηματικά στην περιοχή.

Σεπτέμβριος 1991. Η «Ε.Ε.Μειονότητα» μέσω της οργάνωσης ΟΜΟΝΟΙΑ διεκδικεί την καθιέρωση της ελληνικής γλώσσας σε όλα τα μαθήματα της υποχρεωτικής εκπαίδευσης (8-χρονη παιδεία), το άνοιγμα νέων σχολείων για την εκμάθηση της μητρικής γλώσσας απ' όλους τους Έλληνες οπουδήποτε αυτοί κατοικούν στην Αλβανία, την εκμάθηση στα σχολεία της ιστορίας του ελληνικού έθνους και την γεωγραφία της Ελλάδας. Η κυβέρνηση συνασπισμού με Πρωθυπουργό τον Υλι Μπούφι, αρνείται την εκπλήρωση των αιτημάτων αυτών. Προετοιμάζεται από την Εθνική Ελληνική Κοινότητα ψήφισμα με τα ίδια αιτήματα και το υπογράφουν εντός 48 ωρών δέκα χιλιάδες Έλληνες σε όλη τη χώρα. Το ψήφισμα παραδόθηκε στη Δ. Α. Σ. Ε (σήμερα Ο Α Σ Ε).

Ταυτόχρονα δάσκαλοι και μαθητές κατεβαίνουν σε απεργία επ' αορίστω. Μετά από δεκαπέντε ημέρες αποχής από τα μαθήματα, η Αλβανική κυβέρνηση αποφασίζει, (με την υπ' αριθμό. 17/27.09.1991 οδηγία), την διδασκαλία στην ελληνική όλων των μαθημάτων και το άνοιγμα σχολείων στα μικτά χωριά - θύλακες του καθεστώτος του Χότζα, εντός της αμφιλεγόμενης μειονοτικής ζώνης. Δεν ανοίγονται σχολεία ούτε στις πόλεις των Αγίων Σαράντα,, Αργυροκάστρου και Δελβίνου, ούτε στη Χειμάρρα και την Πρεμετή.

Οκτώβριος 1991. Η Αλβανική Βουλή απορρίπτει σχέδιο νόμου «Για την παιδεία των μελών των μειονοτήτων στην Αλβανία» που προτείνει ο Βουλευτής της ΟΜΟΝΟΙΑΣ Π.. Μπάρκας.

Οκτώβριος 1991 Η Αλβανική Βουλή ψηφίζει νόμο που δεν επιτρέπει ίδρυση κομμάτων με εθνικό και θρησκευτικό χαρακτήρα. Στόχος ήταν η ΟΜΟΝΟΙΑ να αποκλεισθεί η δυνατότητα να μετατραπεί σε κόμμα

Οκτώβριος 1991. Οι βουλευτές της ΟΜΟΝΟΙΑΣ γίνονται στόχος ληστειών και εκφοβισμού. «Άγνωστοι» διέρρηξαν το δωμάτιο που μένει ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος της ΟΜΟΝΟΙΑΣ και παίρνουν από ασφαλισμένο χαρτοφύλακα όλα τα έγγραφα που είναι γραμμένα στην ελληνική γλώσσα.

Νοέμβριος 1991, σημειώνεται άστοχη απόπειρα δολοφονίας, μέσω προμελετημένου αυτοκινητιστικού ατυχήματος, κατά του βουλευτή της ΟΜΟΝΟΙΑΣ Π. Μπάρκα και της συζύγου του.

Νοέμβριος 1991 – Ιανουάριος 1992. Η ΟΜΟΝΟΙΑ γίνεται στόχος σύσσωμου του Αλβανικού τύπου. Κατηγορείται εσκεμμένα για ακραίες εθνικιστικές τάσεις.

ΕΤΟΣ 1992

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΣΤΟΧΑΣΤΡΟ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΚΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ

Ιανουάριος 1992 Εξτρεμιστικά-εθνικιστικά στοιχεία την 6η Ιανουαρίου θέλησαν να ρίξουν στη θάλασσα τον έξαρχο της Αυτοκέφαλης Ορθόδοξης Εκκλησίας της Αλβανίας, Αναστάσιο, κατά τον αγιασμό των υδάτων (μετά από λίγους μήνες, 2 Αυγούστου 1992, ο ίδιος ενθρονίζεται αρχιεπίσκοπος Τυράνων και πάσης Αλβανίας)

Φεβρουάριος 1992 (04.02.1992). Η Αλβανική Βουλή αποκλείει με τον νέο εκλογικό νόμο την ΟΜΟΝΟΙΑ να είναι εκλογικός φορέας για τις εκλογές τις 22 Μαρτίου 1991. Έτσι η Εθνική Ελληνική Κοινότητα αδυνατεί να διαθέτει άμεση εκπροσώπηση στην Αλβανική Βουλή.

Παρά την διεθνή πίεση δεν επιτράπη η αλλαγή του νόμου. Επιλέγεται ο έμμεσος τρόπος εκπροσώπησης των Ελλήνων της Αλβανίας στην Αλβανική Βουλή, μέσω του νεοϊδρυθέντος κόμματος της Ε Α Δ (Ενωση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων)

Φεβρουάριος 1992. Στην ΕΑΔ προβάλλονται αμέτρητα εμπόδια με εμφανή στόχο να αποκλειστεί από τις εκλογές. Η προκλητική στάση της αλβανικής εξουσίας προκαλεί την εκ νέου παρέμβαση της Διεθνούς Κοινότητας (Συμβούλιο της Ευρώπης) για να ανοίξει ο δρόμος για τη συμμετοχή της ΕΑΔ στις δεύτερες πολυκομματικές εκλογές στην Αλβανία.

20 Μαρτίου 1992. Σημειώνεται το πρώτο αιματηρό προεκλογικό επεισόδιο στις νέες εκλογές στην Αλβανία. 36 ώρες πριν ανοίξουν οι κάλπες Αλβανοί αστυνομικοί πυροβολούν απροειδοποίητα κατά αυτοκινήτου σε προεκλογική αποστολή στη Δρόπολη τραυματίζοντας θανάσιμα ένα μέλος της εκλογικής ομάδας του υποψήφιου βουλευτή της ίδιας περιφέρειας. Το επεισόδιο προκαλεί την διαμαρτυρία χιλιάδων Ελλήνων οι οποίοι, την επόμενη μέρα, ξεχύθηκαν στους δρόμους της πόλης του Αργυροκάστρου σε πορείες διαμαρτυρίας κατά της αστυνομίας και των αρχών.

Αποτέλεσμα όλων αυτών των ενεργειών είναι ώστε η Ε Α Δ να βγάλει μόνο δύο βουλευτές στις μονοεδρικές Αργυροκάστρου και Αγίων Σαράντα. Ο περιορισμός που της επιβλήθηκε να κατεβάσει υποψηφίους, μόνο σε 30 περιφέρειες την εμπόδισαν να πετύχει και να διεκδικήσει έδρες από το αναλογικό σύστημα του εκλογικού νόμου.

Μάιος – Ιούνιος 1992. Η κυβέρνηση του Δημοκρατικού Κόμματος αποφασίζει να διαιρέσει διοικητικά τον νομό των Αγίων Σαράντα σε δύο νομούς: του Δελβίνου και των Αγίων Σαράντα. Ταυτόχρονα, μη λαμβάνοντας υπόψη την ιστορική παράδοση απέσπασε από την περιφέρεια Αργυροκάστρου τους δύο προαναφερόμενους νομούς και τους προσήρτησε στην περιφέρεια Αυλώνας.

Δεν υπάρχει καμία δικαιολόγηση αυτής της κίνησης πέρα από τον έκδηλο στόχο να διαιρεθεί αφενός ο συμπαγής όγκος της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας και να παρεμποδιστεί η μεταξύ των μειονοτικών πληθυσμών επικοινωνία αλλά και η επικοινωνία με τις τοπικές αρχές. Ένας επιπλέον στόχος υπήρξε ασφαλώς και η προσπάθεια του αλβανικού κράτους να εμποδίσει την επίτευξη θετικών εκλογικών αποτελεσμάτων για το κόμμα της μειονότητας.

Ιούλιος 1992. Τοπικές εκλογές Παρά τα μέτρα εκ μέρους της κυβέρνησης του Δημοκρατικού Κόμματος, το Κόμμα της ΕΑΔ πετυχαίνει τα καλύτερα δυνατά εκλογικά αποτελέσματα στις

τοπικές εκλογές τις 26 Ιουλίου. Στους τρεις νομούς, Αργυροκάστρου, Δελβίνου και Αγίων Σαράντα εκλέγει Έλληνες νομάρχες και στην πόλη των Αγίων Σαράντα δήμαρχο

Οκτώβριος 1992 Ανοίγουν ελληνικές τάξεις (πρώτες τάξεις δημοτικού σχολείου) στο Δέλβινο και Αγίους Σαράντα. Όχι όμως στο Αργυρόκαστρο.

ΕΤΟΣ 1993

ΣΤΗΝΕΤΑΙ ΣΚΗΝΙΚΟ ΤΥΦΛΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

Φεβρουάριος 1993. 600 από τις 1300 εικόνες της Μητρόπολης Αργυροκάστρου, με ιδιαίτερη αξία που φυλάσσονταν στα μουσεία του Αργυροκάστρου εξαφανίζονται.

Ιούνιος 1993. Απελαύνεται με πρωτοφανή και βίαιο τρόπο ο αρχιμανδρίτης από την Μητρόπολη Αργυροκάστρου με την κατηγορία της αντιαλβανικής δράσης.

Ακολουθούν βιαιότητες κατά μελών της Ελληνικής και Ορθόδοξης κοινότητας. Στη Δρόπολη αναπτύσσονται εκατοντάδες αστυνομικοί κάνοντας χρήση βίας υπό το πρόσχημα της πρόληψης πιθανών κινητοποιήσεων από μέρος των Ελλήνων σε υπεράσπιση του Αρχιμανδρίτη. Ακολουθούν ψηφίσματα με χιλιάδες υπογραφές από Έλληνες και αλβανούς ορθοδόξους

Η προκλητική παρουσία στο χώρο της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας της αστυνομίας και των μυστικών υπηρεσιών, αποτελεί πλέον συνηθισμένο φαινόμενο.

Ιούλιος 1993 (17.07.93) Πυρπολείται ο Ναός της Καλογοραντζής στο νομό Αργυροκάστρου. Είναι ο πρώτος ναός στον οποίο μόλις είχαν ολοκληρωθεί οι εργασίες αναστήλωσής του.

Το φαινόμενο αυτό θα επαναληφθεί τα επόμενα χρόνια. Το 1999 λόγω χάρη θα πυρποληθούν ο μόλις αναστηλωμένος ναός στο Βούνο της Χειμάρρας, το μοναστήρι στην Κακομιάς του Δελβίνου, ο νεόδμητος ναός στο Μετόχι και θα βεβηλωθεί ο επίσης νεόδμητος ναός στα Εξαμίλια. Είναι ωστόσο δεκάδες οι περιπτώσεις ληστειών σε ναούς και μοναστήρια και η υπεξαίρεση αντικείμενων πολιτισμικής αξίας.

Αύγουστος 1993 (05.08.93) Διοργανώνεται απόπειρα δολοφονίας κατά του Έλληνα νομάρχη του Δελβίνου.

(10.08.93) Ο αρχηγός της αστυνομίας (βορειοαλβανικής καταγωγής) οργανώνει άγριους ξυλοδαρμούς κατά των Ελλήνων στο Δέλβινο, στο Φοίνικι και στο Μεσοπόταμο. 18 άτομα τραυματίζονται και ορισμένοι μεταφέρονται στα Ιωάννινα

(19.08.93) Η κατάσταση που διαμορφώνεται στο χώρο της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας αναγκάζει τον Υπατο Αρμοστή του ΟΑΣΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα κ. Βαν Ντερ Στούλ, να επισκεφτεί εσπευσμένα τις ελληνικές περιοχές. (Μέχρι το τέλος του 1993 ο κ. Βαν Ντερ Στούλ θα είναι τρεις φορές στον χώρο της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας, ενώ μέσα σε 15 μήνες επισκέφθηκε την περιοχή εννέα φορές). Παρά ταύτα όμως η κατάσταση επιδεινώνεται όσον αφορά την παραβίαση των ανθρωπίνων και εθνικών δικαιωμάτων

Σεπτέμβριος 1993. Με υπ'αριθμ. 19/13.09.93 οδηγία της κυβέρνησης, ακυρώνεται η προηγούμενη οδηγία αρ. 19/27.09.91, περί παροχής στοιχειώδους παιδείας στην ελληνική γλώσσα. Κι αυτό με το σκεπτικό ότι αν συνεχιζόταν η εφαρμογή της οδηγίας 17/1991, τα ελληνόπουλα ως Αλβανοί πολίτες, δεν θα μάθουν τα αλβανικά, ως εκ τούτου τα μαθήματα στο εξής δεν θα διδάσκονται μόνο στην ελληνική αλλά και στην αλβανική σε ένα ποσοστό 60 και 40 τοις εκατό αντίστοιχα. Σαν αποτέλεσμα όμως το σύστημα ήταν έτσι διαρθρωμένο που τα ελληνοπούλα ούτε ελληνικά ούτε αλβανικά μπορούσαν να μάθουν .

Η ίδια οδηγία επίσης αφαιρεί από τα νομαρχιακά συμβούλια το δικαίωμα να αποφασίσουν την λειτουργία νέων σχολείων. Το δικαίωμα αυτό ανατέθηκε πλέον στο υπουργείο Παιδείας. Σαν

αποτέλεσμα στα σχολεία των Αγίων Σαράντα, Δελβίνου και σε άλλα τέσσερα κατοικημένα κέντρα με μικτό πληθυσμό, (Μπίστριτσα, Μ.Τ.Σ, Μετόχι και Αργυρόκαστρο), οι πρώτες τάξεις δεν ανοίγουν την νέα σχολική χρονιά. Το Υπουργείο Παιδείας, αρμοδιότητα του οποίου είναι πλέον η χορήγηση άδειας για λειτουργία νέου σχολείου, δεν το επιτρέπει. Σαν αποτέλεσμα κλείνουν εκ νέου έξι ελληνικά σχολεία, η λειτουργία των οποίων διήρκησε μόνο μια χρονιά

Τα σχολεία (στις πόλεις Αργυροκάστρου, Δελβίνου και Αγίων Σαράντα) θα επαναλειτουργήσουν το 1996.

Οκτώβριος 1993. Η επικαιρότητα του πρώτου δεκαήμερου αφορά τις αντιπαραθέσεις μεταξύ αστυνομίας, μαθητών και γονέων για την συνέχιση και νέας πρώτης τάξης στα προαναφερόμενα σχολεία.

Ιδιαιτέρου ενδιαφέροντος ήταν οι παρεμβάσεις της αστυνομίας για το κλείσιμο του «σχολείου» στο Αργυρόκαστρο, όπου δεν υπήρξε μέχρι τότε επίσημη πρώτη τάξη.

Συνεχίζεται παράλληλα και η άγρια βία της αστυνομίας κατά των Ελλήνων. Αποκορύφωμα αποτελεί το συμβάν που σημειώνεται στις 21.10.93 όταν, από τον χωρίς λόγο ξυλοδαρμό της, μια γυναίκα πεθαίνει στην Κρανιά και μερικοί άλλοι κάτοικοι του ίδιου χωριού δέχονται σοβαρά τραύματα.

Οκτώβριος 1993. Την ίδια περίοδο, με την απόλυση του μοναδικού Έλληνα δημοσιογράφου από τον τοπικό κρατικό Ραδιοφωνικό Σταθμό Αργυροκάστρου κλείνει ουσιαστικά και η εκπομπή στην ελληνική γλώσσα στο σταθμό αυτό. Ληηλατείται ταυτόχρονα η φωνοθήκη της εκπομπής. Ως αποτέλεσμα όλη η ηχογραφημένη μουσική παράδοση του ελληνισμού της Αλβανίας καταστρέφεται ολοσχερώς.

Νοέμβριος 1993. Η κατάσταση παραβίασης των ανθρωπίνων και εθνικών δικαιωμάτων στην Εθνική Ελληνική Κοινότητα δεν αλλάζει, παρά την επίσκεψη του Έλληνα Υπουργού Εξωτερικών Κάρολου Παπούλια στα Τίρανα (Νοέμβριος 1993) , τις υποσχέσεις των Τιράνων για βελτίωση της κατάστασης αυτής και παρά τις πιέσεις της δύσης προς την ίδια κατεύθυνση.

Η προαναφερόμενη περίοδος είναι από τις πιο κρίσιμες όσον αφορά την αναγκαστική εγκατάλειψη των εστιών τους από μέρος των Ελλήνων. Ο αριθμός των οικογενειών που εγκατέλειψαν τις εστίες τους αγγίζει τις 5 χιλιάδες.

Η φυγή πλήττει κυρίως τις πόλεις, όπου οι ελληνικές οικογένειες είναι κυρίως οικογένειες διανοουμένων και δημοσίων υπαλλήλων. Αυτό συμβαίνει διότι με τις απολύσεις από τις θέσεις εργασίας, καταρρέουν οικονομικά αλλά και διότι αισθάνονται περισσότερο την πίεση και την ανασφάλεια. Φεύγουν όπως αναφέραμε, δημόσιοι υπάλληλοι, άνθρωποι της τέχνης και των γραμμάτων (17 Έλληνες ζωγράφοι και γλύπτες αριθμούνταν στο Αργυρόκαστρο και απόμειναν μόνο ένας ή δύο) Έφυγαν επίσης το 30 τοις εκατό των δασκάλων, και το 40 – 50 τοις εκατό των άλλων επαγγελματιών. Έφυγαν ακόμα 25 ιατροί καθώς επίσης το πιο ζωτικό τμήμα κάθε κοινότητας, δηλ., άτομα ηλικίας 20 – 45 χρόνων. Οι Έλληνες που απέμειναν ήταν κυρίως παιδιά σχολικής ηλικίας και γέροντες.

Τονίζουμε ωστόσο ότι η αντίσταση προς την φυγή είχε ακόμα αρκετά περιθώρια και έτεινε μάλιστα προς την επιστροφή. Έτσι κατά το 1993 στις ελληνικές περιοχές του Αργυροκάστρου επέστρεψαν για να συνεχίσουν το σχολείο στις ελληνικές περιοχές 175 μαθητές

Καθοριστικά φαινόμενα της περιόδου 1992-1993 (με άμεση επίδραση στο μέλλον της Ελληνικής Κοινότητας)

Παρατηρούνται τα ακόλουθα φαινόμενα :

1. Οι Έλληνες, κυρίως στις πόλεις και ιδιαίτερα στις τρεις βασικές πόλεις του Νότου, αποκλείονται από την διαδικασία ιδιωτικοποίησης των κρατικών περιουσιών, ανεξαρτήτως του

ότι οι σχετικοί νόμοι τους ευνοούν . Αποκλείονται κατά προκλητικό τρόπο από κάθε δημοπρασία και μόνο όταν θα δωροδοκήσουν με πάρα πολλά χρήματα τους υπαλλήλους των κρατικών υπηρεσιών θα μετάσχουν σε κάτι τέτοιο.

2. Αρχίζει η εκκαθάριση των Ελλήνων από τις διάφορες κρατικές υπηρεσίες και κυρίως από αυτές που θεωρούνται ζωτικές: αστυνομία, στρατός, πανεπιστήμια, δικαιοσύνη, διπλωματικό σώμα, κλπ. (17 τοις εκατό των καθηγητών στο Γεωργικό πανεπιστήμιο στα Τίρανα την περίοδο αυτή ήταν ελληνικής καταγωγής. Στη συνέχεια δεν έμεινε κανείς)

3. Ειδικότερα, μεθοδευμένη υπήρξε η εκκαθάριση των Ελλήνων αξιωματικών από τον στρατό. Υπό το πρόσχημα της ανασυγκρότησης του Αλβανικού Εθνικού Στρατού απολύονται περισσότεροι από 300 υψηλόβαθμοι Έλληνες αξιωματικοί, καθώς και Αλβανοί αξιωματικοί που είχαν σχέση με Έλληνες, (μικτούς γάμους)

Το ίδιο φαινόμενο παρατηρήθηκε και στην αστυνομία

4. Οι Έλληνες, πετυχημένοι επιχειρηματίες και έμποροι, όπως και οι ελάχιστοι Έλληνες τελωνειακοί με εμφανή διάκριση από τους αλβανούς , διώχτηκαν εντελώς προκλητικά ποινικά, κατηγορούμενοι κατά τη συνήθη πρακτική των αλβανικών αρχών για λαθρεμπόριο, χωρίς όμως να υπάρχουν συγκεκριμένες και επιβεβαιωμένες αποδείξεις. Μοναδικός στόχος ήταν η απόσπαση τεραστίων ποσών χρημάτων και ο εκφοβισμός, ώστε να εγκαταλείψουν οι Έλληνες την προσπάθεια οικονομικής ανάκαμψης. Χαρακτηριστικό παράδειγμα τα αδέρφια Νάτση της Ανώνυμης Εταιρείας Βρυσερών που για την αποφυλάκισή τους, ύστερα από μια στημένη δίκη, κατέβαλαν περίπου 100 εκατομμύρια δραχμές

5. Στις σχέσεις μεταξύ Ελλάδας και Αλβανίας ξεκινά μία μακρά περίοδο αστάθειας, κατά την οποία οι Έλληνες της Αλβανίας περιπίπτουν σε δυσχερή θέση.

6. Στις διοικητικές θέσεις, Αρχηγού Αστυνομίας, Στρατού, Μυστικών Υπηρεσιών, Περιφερειάρχη, κλπ στους νομούς με συμπαγές ελληνικό στοιχείο διορίζονταν μονίμως, μέχρι το 1997, άτομα από τη Βόρεια Αλβανία, ή φανατισμένοι οπαδοί του Σαλί Μπερίσα, τον τότε Πρόεδρο της Αλβανίας, με έκδηλο τον ανθελληνισμό.

7. Η ανασφάλεια και οι ληστείες αρχίζουν να θεσμοποιούνται ως μόνιμο φαινόμενο.

8. Η κάθοδος βορείων Αλβανών και λοιπού αλβανικού στοιχείου προς τις περιοχές με συμπαγές το ελληνικό στοιχείο, η οποία είχε αρχίσει από το 1991, θεσμοποιείται το 1993-94 ύστερα από σχετικές αποφάσεις της κυβέρνησης του Δημοκρατικού Κόμματος και διατάγματα του ίδιου του Σαλί Μπερίσα, υπό το σκεπτικό του “δόγματος” «να κατεβούμε προς το Νότο και τη θάλασσα». Αυτό αποτέλεσε ένα “δώρο” του Σαλί Μπερίσα προς τους συμπατριώτες του υπό την εκδηλωμένη επιθυμία ο Βορράς να κατακτήσει το Νότο και με απώτερο εμφανή σκοπό την πλήρη αλλοίωση των περιοχών που πατροπαράδοτα κατοικούνταν από συμπαγείς ελληνικούς πληθυσμούς

Στους Αγίους Σαράντα και τα περίχωρα εγκαθίστανται την περίοδο αυτή περισσότεροι από 9 χιλιάδες άτομα από τον βορρά, την στιγμή που η πόλη είχε συνολικά 15 χιλιάδες άτομα.

Οι βόρειοι αυτοί Αλβανοί θα εγκαταλείψουν την πόλη με τα γεγονότα του 1997, όμως τη θέση τους θα πάρουν μέσα σε δύο χρόνια άλλοι 15 χιλιάδες Αλβανοί από άλλες περιοχές. Αποτέλεσμα; Η αφρόκρεμα της Ε. Ε. Κοινότητας αναγκάζεται να εγκαταλείψει την Αλβανία και τις εστίες της. Η συχνή επιδείνωση των σχέσεων με την Ελλάδα, τα διάφορα πογκρόμ της αστυνομίας κατά της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας και η εκβιαστική παρουσία των μυστικών υπηρεσιών στο χώρο της Ε. Ε. Μειονότητας, όπως επίσης και η διαφορά στο οικονομικό επίπεδο μεταξύ Ελλάδας και Αλβανίας, αναγκάζει ταυτόχρονα πολλούς απλούς Έλληνες να ταξιδέψουν προς την Ελλάδα. Η οικονομική δραστηριότητα συρρικνώθηκε και οι σχέσεις των Ελλήνων με το Αλβανικό κράτος περιορίστηκαν.

9. Την ίδια χρονιά (1993 αλλά και τα επόμενα χρόνια) η Ελληνική Κοινότητα έχει να αντιμετωπίσει ένα άλλο ζωτικό για αυτή θέμα. Η αλβανική βουλή, ελεγχόμενη από το Δημοκρατικό Κόμμα, ψηφίζει τους υπ' αριθμ. 7698/ 15.04.1993, 7699/21.03.1994 και 7998/1995 νόμους, με αντικείμενο την επιστροφή των λιβαδιών και βοσκότοπων στους «πρώην ιδιοκτήτες» και την αποζημίωση αυτών, οι οποίοι τροποποιούνται τμηματικά συνεχώς. Από την άλλη πλευρά η κυβέρνηση εκδίδει μια σειρά αποφάσεων για την εφαρμογή των νόμων αυτών.

Η φιλοσοφία των προαναφερθέντων νόμων, όπως και γενικά το πακέτο νόμων για την επιστροφή των περιουσιών στους πρώην ιδιοκτήτες αποτελεί μια πολιτική απόφαση του Δημοκρατικού Κόμματος για να τονώσει τον δεξιό του χαρακτήρα αλλά και ταυτόχρονα να προσεγγίσει στους κόλπους του όλους τους πρώην ιδιοκτήτες κάτι που έκανε και με τους πρώην φυλακισμένους. Οι πολιτικές αυτές αποφάσεις όμως αποτελούν ένα βαρύ πλήγμα για την Ελληνική Κοινότητα και αυτό διότι ως ντοκουμέντα ανάδειξης της ιδιοκτησίας περιλαμβάνονται και οι πολιτικές αποφάσεις της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας τον 18-19 αιώνα, όπου οι αρχές της Αυτοκρατορίας έδιναν σε όλους τους αλβανούς ορθόδοξους που εξισλαμίζονταν εθελοντικά και έδειχναν αφοσίωση στην Υψηλή Πύλη, τίτλους ιδιοκτησίας και διοικητικές θέσεις, σε βάρος εκείνων που δεν άλλαξαν θρησκευτικό φρόνημα, δηλ., στην προκειμένη περίπτωση σε βάρος των Ελλήνων.

Οι πολιτικές αποφάσεις της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας αξιοποιούνται από το αλβανικό κράτος:

πρώτον αγνοώντας το γεγονός ότι κατ' αυτόν τον τρόπο αναγνωρίζει την κατοχή μερικών αιώνων,

δεύτερον στηριζόμενο στις πολιτικές αποφάσεις της εποχής εκείνης το αλβανικό κράτος σπεύδει να υιοθετήσει την γνωστή θεωρία ότι οι Έλληνες ήρθαν στα εδάφη αυτά ακριβώς την περίοδο των "ταπιών" που η Οθωμανική Αυτοκρατορία έδωσε στους εξισλαμισθέντες ορθόδοξους και

τρίτο και πιο σημαντικό στοιχείο είναι ότι αφαιρεί τώρα από τους Έλληνες στην Αλβανία και γενικότερα από το ορθόδοξο στοιχείο τεράστιες εκτάσεις σε λιβάδια στερώντας τους την δυνατότητα να αναπτύξουν τον κλάδο της κτηνοτροφίας που αποτελεί μια από τις βασικές κατευθύνσεις οικονομικής δραστηριότητας στην περιοχή.

Το χειρότερο είναι ότι τα έγγραφα αυτά είναι πλαστά, περιέχουν ως οροθετικά σημεία αναγνώρισης των περιουσιών αντικείμενα που σχετίζονται με πολύ νεότερες εποχές και μάλιστα περικλείουν και εκτάσεις εκκλησιών και μοναστηριών, ή ακόμα και τα ίδια τα μοναστήρια οι περιουσίες των οποίων όπως και τα ίδια υπήρχαν μερικούς αιώνες πριν από την κατοχή της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Προκλητικό παράδειγμα αυτό το μοναστηριού της Κοίμησης της Θεοτόκου του Δριάνου μεταξύ Δρόβιανης και Ζερβατιού όπου οι εκκλησιαστικές εκτάσεις εκχωρήθηκαν σε Αλβανούς, δήθεν ιδιοκτήτες.

Επίσης οι δικαστικές αποφάσεις λαμβάνονται την στιγμή που η ίδια η Αλβανική Κυβέρνηση αποδέχεται ότι στο 90 τοις εκατό η Αλβανική δικαιοσύνη είναι διεφθαρμένη, ενώ οι Έλληνες είναι αποκλεισμένοι από την ενεργό συμμετοχή σε όλες τις βαθμίδες της δικαιοσύνης.

Μέχρι το 1999 κατ' αυτόν τον τρόπο διεκδικούνται από αλβανούς περισσότερα από 40 000 στρέμματα λιβάδια και βοσκοτόπια. Επιδικάστηκαν στους Αλβανούς, δήθεν πρώην ιδιοκτήτες περίπου 20 000 στρέμματα. Το 2003 η επιφάνεια των εκτάσεων που εκχωρήθηκαν σε αλβανούς ξεπέρασε τα 70 χιλιάδες στρέμματα.

Η τακτική που ακολουθείται είναι η ακόλουθη :

α.- Επιστρέφονται σε Αλβανούς τα καλύτερα λιβάδια που βρίσκονται διάσπαρτα γεωγραφικά σε όλο το χώρο της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας.

β.- Η απόδοση των εκτάσεων στους δήθεν πρώην ιδιοκτήτες γίνεται βαθμηδόν ώστε να μην δημιουργείται θόρυβος και μαζικές αντιδράσεις.

γ.- Αρκετά χωριά, τα οποία είναι κυρίως κτηνοτροφικά, αποκλείονται τώρα από δικά τους λιβάδια, αφού αυτά περνούν ιδιοκτησιακά στα χέρια των αλβανών. Ταυτόχρονα αυτό δημιουργεί νέους θύλακες μέσω των οποίων διασπάται η εδαφική συνέχεια των ελληνικών περιοχών.

Αρμόδιοι της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας πιστεύουν ότι επόμενο “θύμα” αυτών των μεθοδεύσεων θα είναι η καλλιεργήσιμη γη.

ΕΤΟΣ 1994

Η ΕΘΝΙΚΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑ ΕΧΕΙ ΝΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΕΙ ΔΥΣΚΟΛΟΤΕΡΕΣ ΜΕΡΕΣ

Η ζωή στην Ελληνική Κοινότητα στην Αλβανία θα συνεχιστεί με την ίδια αστάθεια και τους επόμενους μήνες μέχρι οσότου φθάσει η 10η Απριλίου 1994.

Στο συνοριακό φυλάκιο της Άνω Επισκοπής δολοφονούνται δύο Αλβανοί συνοριακοί φύλακες. Οι αλβανικές αρχές κατηγορήσαν ανεπίσημα, μέσω των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, ως ηθικό αυτουργό αυτής της ενέργειας την ελληνική κυβέρνηση. Η κατηγορία όμως αυτή αποδείχθηκε αβάσιμη και η ίδια η αλβανική κυβέρνηση έπαψε να της επικαλείται. Την ίδια μέρα διεξάγονταν και οι εργασίες της Β΄ Γενικής Συνδιάσκεψης της ΟΜΟΝΟΙΑΣ.

Η κηδεία του δολοφονημένου Αλβανού αξιωματικού μετατρέπεται στο Αργυρόκαστρο σε μέρα πολεμικού μένους και ανοικτών πολεμικών κελευσμάτων κατά της Ελλάδας.

18 Απριλίου 1994 Αποτελεί για την Ελληνική Κοινότητα στην Βόρειο Ήπειρο την νύχτα του Αγίου Βαρθολομαίου. Την νύχτα αυτή πραγματοποιούνται σε βάρος της Ελληνικής Κοινότητας, χωρίς να γίνουν σεβαστά στοιχειώδη ανθρώπινα δικαιώματα, οι μεγαλύτερες μαζικές συλλήψεις στην Αλβανία, τα τελευταία 40 χρόνια. Πενήντα Έλληνες, κυρίως στελέχη της ΟΜΟΝΟΙΑΣ και της Ελληνικής Κοινότητας, σε όλη τη χώρα οδηγούνται την ίδια νύχτα στις φυλακές. Γίνονται παράνομοι έλεγχοι στα σπίτια τους.

Η αστυνομία και οι μυστικές υπηρεσίες μπαίνουν δια της βίας σε όλα τα γραφεία της

ΟΜΟΝΟΙΑ και κατάσχουν όλα τα ντοκουμέντα και τα αρχεία της οργάνωσης, τα οποία έγιναν αντικείμενο εκμετάλλευσης από τον αλβανικό εξτρεμιστικό εθνικιστικό τύπο. Μέχρι σήμερα τα αρχεία αυτά δεν επεστράφησαν στην ΟΜΟΝΟΙΑ.

Σε έξι από τους συλληφθέντες απαγγέθηκαν βαρύτερες κατηγορίες περί εθνικής προδοσίας και παραβίασης του συντάγματος σύμφωνα με την οποία υπήρξε κίνδυνος να τιμωρηθούν με την εσχάτη των ποινών.

Μάιος 1994. Διακόσιοι πενήντα Έλληνες προσάγονται βίαια στα νεοσύστατα ανακριτικά τμήματα σε αρκετούς νομούς της χώρας. Οι ανακρίσεις διεξήχθησαν με στόχο την ενοχοποίηση πέντε κορυφαίων στελεχών της «Ομόνοιας». Οι προσαγωγές και ανακρίσεις συνεχίζονται αμείωτα μέχρι την έναρξη της δίκης.

Η Εθνική Ελληνική Κοινότητα μπαίνει στην δίνη της «υπόθεσης των πέντε». Είναι το βαρύτερο πλήγμα που αποδίδεται εις βάρος της. Οι αλλεπάλληλες συλλήψεις και βίαιες προσαγωγές, η δράση των μυστικών υπηρεσιών, οι πράκτορες των οποίων μπαίνουν σε σπίτια και καταστήματα με κρυφές κάμερες και καταγράφουν μεθοδευμένα δηλώσεις σε βάρος των πέντε, της ΟΜΟΝΟΙΑΣ και της Ελλάδας. Φοβισμένα δεκάδες στελέχη και άλλοι απλοί άνθρωποι που είχαν εκδηλώσει ανοικτά την ελληνική ταυτότητά τους φυγαδεύτηκαν προς Ελλάδα. Μέχρι τον Αύγουστο του 1994 που θα αρχίσει η δίκη και μέχρι την αποφυλάκιση των πέντε τον Μάρτιο του 1995, ο πληθυσμός στην Εθνική Ελληνική Κοινότητα αποψιλώνεται αισθητά.

Η προσεκτική και ήπιων τόνων αντίσταση των Ελλήνων μπροστά στις μεθοδεύσεις και την άγρια βία της κυβέρνησης του κ. Μπερίσα δεν αποφέρει καρπούς. Ως λύση απομένει για τους

τρομοκρατημένους από τις προκλήσεις Έλληνες ο δρόμος της προσφυγιάς. Ενδεικτικός ο αριθμός των μαθητών που έφυγαν την επόμενη σχολική χρονιά. Συγκριτικά με την σχολική χρονιά 1993-94, έφυγαν προς την Ελλάδα, μόνο από το νομό Αργυροκάστρου, 635 μαθητές.

Αύγουστος 1994. Αρχίζει η δίκη των πέντε. Μαζί με τους πέντε, την ίδια σχεδόν μοίρα είχαν και οι περισσότεροι από τους 115 μάρτυρες. Οι υπηρεσίες είχαν καταφέρει να τους ενοχοποιήσουν, να τους διασπάσουν, αλλά ταυτόχρονα και να τους απειλήσουν ότι θα αλλάξουν τις θέσεις τους με τους πέντε.

Συλλήψεις μεταξύ των μαρτύρων έγιναν και στα Τίρανα, ενώ απειλήθηκε με περίστροφο Βουλευτής της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας στην Αλβανική Βουλή.

Χαρακτηριστικό είναι επίσης ότι η δίκη άρχισε στις 15 Αυγούστου, ημέρα γιορτής της Παναγίας για τους Ορθόδοξους Χριστιανούς. Το τονίζουμε διότι και σε άλλες μεγάλες θρησκευτικές γιορτές, όπως το Πάσχα έχουν γίνει δίκες σε βάρος Ελλήνων ή και Αλβανών ορθοδόξων.

Σεπτέμβριος 1994 (09.09.94) Το Πρωτοβάθμιο Δικαστήριο Τιράνων εκδίδει την απόφαση κατά των πέντε με 36 χρόνια συνολική ποινή κάθειρξης. (Θα αποφυλακιστούν στις 08.03.1995 με 5-ετή αναστολή)

Σεπτέμβριος – 4 Νοεμβρίου (δημοψήφισμα για το σύνταγμα). Ο κ. Σαλί Μπερίσα καταφέρεται, στην προεκλογική εκστρατεία, κατά της Ελλάδας, της Ορθόδοξης εκκλησίας της Αλβανίας και της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας. Ζητάει άλλοθι ενώ γνωρίζει ότι θα χάσει στο δημοψήφισμα για το νέο σύνταγμα της χώρας. Την περίοδο αυτή η αστυνομία αρχίζει κατά βίαιο τρόπο την κατάσχεση των κυνηγητικών όπλων μεταξύ των Ελλήνων διότι τα θεωρεί επικίνδυνα. Όσοι αντιστάθηκαν επικαλούμενοι τον νόμο, ξυλοκοπήθηκαν.

Η μετά το δημοψήφισμα περίοδος είναι η πιο δύσκολη για την Ελληνική Κοινότητα και τις σχέσεις της Αλβανίας με την Ελλάδα, διότι την ήττα στο δημοψήφισμα ο κ. Μπερίσα την αποδίδει στην Ελλάδα.

Ουσιαστικά με το δημοψήφισμα έγινε εμφανής για άλλη μια φορά η διάσταση που επικρατεί ανάμεσα στις διάφορες περιοχές της Αλβανίας. Η μισή Αλβανία, μέχρι τα Τίρανα καταψήφισε το σύνταγμα του κ. Μπερίσα και η υπόλοιπη το υπερψήφισε.

ΕΤΟΣ 1995

ΠΡΟΚΛΗΤΙΚΗ ΑΝΟΧΗ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΟ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΕΓΚΛΗΜΑ

1995. Το 1995 είναι περίοδος κατά την οποία η Εθνική Ελληνική Κοινότητα και η Ελληνική Κυβέρνηση δίνουν μάχη για το άνοιγμα των τριών δημόσιων σχολείων στις πόλεις Αργυροκάστρου Δελβίνου και Αγίων Σαράντα. Ο κ. Μπερίσα δεν υποχωρεί. Ωστόσο, ενώ οι σχέσεις μεταξύ Ελλάδας και Αλβανίας εγκλωβίζονται στο θέμα αυτό, τα υπόλοιπα θέματα, όπως η ανασφάλεια, οι κλοπές, οι απειλές, οι βιαιοπραγίες, αποτελούν ένα συνηθισμένο φαινόμενο, το οποίο φθείρει καθημερινά την Εθνική Ελληνική Κοινότητα, την κουράζει και εξαντλεί τις δυνάμεις της.

Παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Με βάση επίσημα στοιχεία και καταγγελίες, που καταχωρήθηκαν στον τύπο, καταρτίστηκε πίνακας, στον οποίο περιλαμβάνεται σωρεία παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Β. Ήπειρο και γενικότερα στην Αλβανία, εναντίον του Βορειοηπειρωτικού Ελληνισμού. Από αυτόν διαπιστώνεται ότι ο αριθμός των εγκλημάτων κατά Ελλήνων είναι δυσανάλογα εν σχέσει με τον συνολικό αριθμό των αξιόποινων πράξεων στην Αλβανία. Ο πίνακας αφορά την περίοδο από τον Ιούλιο του 1995 μέχρι και τον Φεβρουάριο του 1997 και έχει ως εξής:

04-07-95 Δερμίσι, Αγ. Σαράντα: Πέτρος Μήτσης: Αστυνομικοί εισέβαλαν στο κατάστημά του, πήραν ό,τι ήθελαν, πλήρωσαν το ¼ της τιμής και έφυγαν.

Αλέξ. Αγγελής: Οι ίδιοι αστυνομικοί τον έβγαλαν από το αυτοκίνητό του και τον ξυλοκόπησαν άγρια.

04-07-95 Γέρμα, Αγ. Σαράντα: Χαράλαμπος Βασίλης: Οι ίδιοι αστυνομικοί έπραξαν το ίδιο και σ' αυτόν.

09-07-95 Γράψη : Νίκος Πόλιος : Ληστεία στο καφενείο του.

18-07-95 Γλύνα-Δρόπολη: Τάκης Φράγκος και Ανδ. Δημητρόπουλος: Ληστεία στο εργοστάσιο ποτοποιίας τους κι άγρια σωματική κακοποίηση υπό την απειλή όπλων.

21-07-95 Βόντισσα, Μπεράτη: Περιοχή Εκκλησίας του χωριού: Ληστεία της εκκλησίας η οποία εντάσσεται σε μια μακρά σειρά ληστειών εκκλησιών.

Σούμπασι & Βρυσερά, Αργυρόκαστρο: Ληστεία των βενζινάδικων των χωριών κι επίθεση με όπλα και μαχαίρια.

25-07-95 Ραντάτι, Κ. Δρόπολη: Μαργαρίτης: Άγνωστοι λήστεψαν το κοπάδι του.

06-08-95 Μεσοπόταμο: Σ. Θανάσης: Έπειτα από μια «αδικαιολόγητη» φιλονικία στο καφενείο του, ταραχοποιοί και αστυνομικοί απείλησαν τους Έλληνες κατοίκους του χωριού.

17-0-95 Λειβαδιά: Στέφανος Αγγελής και Σπύρος Δάλας: Απολύθηκαν χωρίς λόγο από το κρατικό βενζινάδικο, όπου εργάζονταν.

17-08-95 Χειμάρρα: Πέτρος Δημογιάννης: σκοτώθηκε από ληστές, μετά από ένοπλη ληστεία σε μαγαζί.

18-05-95 Μεσοπόταμο: Μοναστήρι του Αγίου Νικολάου: Άγνωστοι λήστεψαν δύο ιερές βυζαντινές εικόνες.

Δέλβινο: Η στρατιωτική αστυνομία τρομοκρατεί τους γονείς των νεοσυλλέκτων προκειμένου να τους αποσπάσει χρήματα.

19-08-95 Κλεισούρα: Άγνωστοι έκλεψαν πομπό τηλεόρασης.

07-09-95 Εξαμίλια: Σύμφωνα με ανακοίνωση του Φίτιμ Πόλλο (διευθυντή του αστυνομικού τμήματος Δελβίνου), τέσσερις ένοπλοι αστυνομικοί γρονθοκόπησαν άγρια και απείλησαν καταστηματάρχες που δεν είχαν υψώσει την αλβανική σημαία.

11-09-95 Κάτω Επισκοπή, Μιχάλης Καραμάνος: Άγνωστοι εισέβαλαν στο σπίτι του (πήραν ακόμα και τις πόρτες).

Άνω Δρόπολη: ο γραμματέας του τοπικού συμβουλίου αντικαταστάθηκε (χωρίς καμιά εξήγηση) από άτομο που δεν γνωρίζει την ελληνική και ως εκ τούτου αδυνατεί να συνεννοηθεί στην γλώσσα των κατοίκων του χωριού.

16-09-95 Βραχογοραντζή : Νάσιος Σιδέρης: Άγνωστοι τον ξυλοκόπησαν και πήραν 120 από τα πρόβατά του.

25-09-95 Δερβιτσιάνη : Γιάννης Ραΐδος: Δεν του επετράπη να παραβρεθεί ενώπιον του δικαστηρίου όπου εκδικαζόταν η υπόθεση κακομεταχείρισής του από τις αστυνομικές αρχές.

03-10-95 Βλαχοψιλοτέρα : Μετασχηματιστής καταστράφηκε από κεραυνό. Οι αρμόδιες υπηρεσίες έχουν “αμέλησαν” να τον επισκευάσουν για περισσότερο από ένα μήνα.

15-10-95 Ελμπασάν : Εκκλησία του Ευαγγελισμού: Άγνωστοι διατάραξαν την ομαλή ροή της λειτουργίας.

16-10-95 Θεολόγος: Επιτροπές της εκκλησίας του χωριού: 32 ιερές εικόνες μεγάλης αξίας, που είχαν παραχωρηθεί από τα γειτονικά μοναστήρια για χάρη μιας έκθεσης στο Μπεράτι, δεν έχουν επιστραφεί ακόμα.

17-10-95 Άγιοι Σαράντα :: Άγνωστοι έκλεψαν 18 από τους πίνακες του Λευτέρη Τσιέκου, ζωγράφου.

19-10-95 Δερβιτσιάνη: Εγκατάσταση υδροδότησης: Η εγκατάσταση υδροδότησης έχει κλάπηκε και το χωριό βρισκόταν για πολύ καιρό χωρίς νερό.

22-10-95 Βρυσερά: Βαγγέλης Κοτζάς: Άγνωστοι έκλεψαν τον εξοπλισμό από το εργοστάσιο ξυλείας του.

25-10-95 Αργυρόκαστρο : Μασκοφόροι λήστεψαν το εργοστάσιο αλκοολούχων ποτών «Μπούκας».

28-10-95 Αλίκο : Λάμπης Παπάς: Άγνωστοι προσπάθησαν να ληστέψουν το κατάστημά του.

30-10-95 Φοινίκι : Εκκλησία του Αγίου Αθανασίου: Άγνωστοι έκλεψαν ιερές εικόνες καθώς και τα χρήματα από το παγκάρι.

31-10-95 Φοινίκι : Ηλίας Βασίλης : Άγνωστοι του λήστεψαν το κοπάδι.

07-11-95 Αργυρόκαστρο: Δημήτρης Πολίτης: Άγνωστοι τον πέταξαν, τραυματισμένο, επιβιβαζόμενοι σε ένα αυτοκίνητο χωρίς πινακίδες και στη συνέχεια εξαφανίστηκαν.

14-11-95 Γοραντζή : Διον. Γκιέλιος και Βασίλειος Κάτσης: Άγνωστοι έκλεψαν 4 πρόβατα από το κοπάδι τους.

14-11-95 Γοραντζή: Τάκης Ντούλες: Τον κακοποίησαν και του έκλεψαν τα γίδοπρόβατα.

Νοέμβριος '95

Ραχούλα: Θωμάς Κοτσίνης και Κώστας Τσάκουλης: Απειλήθηκαν και ξυλοκοπήθηκαν από τον Πρόεδρο της επιτροπής δημόσιας τάξης του Δελβίνου.

Δρόπολη: Το λεωφορείο (κρατική περιουσία) για την μεταφορά των καθηγητών «χαλάει» πολύ συχνά. Έτσι, οι καθηγητές δεν μπορούν να προσέλθουν στις τάξεις τους.

Τίρανα: Καθηδρικός Ναός: Άγνωστοι κατέστρεψαν τον Επιτάφιο.

Βλάσση: Εκκλησία του χωριού: Άγνωστοι κατέστρεψαν τον Επιτάφιο.

Βιθοκούκι: Μοναστήρι του χωριού: Άγνωστοι λήστεψαν το μοναστήρι (πήραν ακόμα και τις πόρτες).

Δεκέμβριος '95

Μετόχι, Άγιοι Σαράντα : Αντ. Αυγέρης: Ληστές ερήμωσαν κυριολεκτικά το σπίτι του.

Βαγγ. Ρουμπάτης, Γιώργος Αυγέρη, Λιλιάνα Νάστου: Διαρρήκτες μπήκαν στα σπίτια τους, φόρτωσαν σε φορτηγά τις οικοσκευές και τις μετέφεραν ανεμπόδιστα στα δικά τους σπίτια.

Νίκος Λώλης: Οι ληστές χτύπησαν την ημέρα, όταν έλειπαν οι ιδιοκτήτες και άρπαξαν 5.000.000 δρχ.

Βασίλης Παππάς: Την ίδια ώρα, ληστεύτηκε και το δικό του σπίτι ενώ οι διαρρήκτες αφαίρεσαν και προσωπικά έγγραφα.

Μετόχι, Άγιοι Σαράντα : Η αστυνομία δεν έχει συλλάβει ούτε έναν υπεύθυνο για τις προαναφερθείσες ληστείες.

ΕΤΟΣ 1996

Η ΑΤΕΛΕΙΩΤΗ ΑΛΥΣΙΔΑ ΤΩΝ ΔΙΩΞΕΩΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

Το σημαντικότερο γεγονός που σηματοδεύει και τη ζωή της Ελληνικής Κοινότητας είναι οι εκλογές της 26 Μαΐου 1996.

Ο κ. Σαλί Μπερίσα φτιάχνει έναν χάρτη εκλογικών περιφερειών με στόχο να κερδίσει τις εκλογές σε όλη τη χώρα. Στις εκλογικές περιφέρειες του Αργυροκάστρου λόγω χάρη δεν σέβεται τον νόμο ο οποίος επιβάλλει τη γεωγραφική συνέχεια των εκλογικών περιφερειών. Έτσι μια εκλογική περιφέρεια αρχίζει στο νότο του νομού με ελληνικό στοιχείο και τελειώνει στο βορρά του νομού με αλβανικό στοιχείο, χωρίς καμιά σχέση μεταξύ τους. Την εκλογική περιφέρεια κόβει στη μέση άλλη εκλογική περιφέρεια.

Η εκλογική μηχανή του Δημοκρατικού Κόμματος, δρώντας παρακρατικά, δεν διστάζει μπροστά σε τίποτα. Για πρώτη φορά στην ιστορία εκλογών στην Αλβανία διορίζονται Αλβανοί έμπιστοι του Δημοκρατικού Κόμματος να μετρήσουν τις ψήφους στα χωριά Της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας (Συνέβη κυρίως στο Αργυρόκαστρο)

Ταυτόχρονα οι εφορευτικές επιτροπές αποκλείουν από την ψηφοφορία περισσότερους από 400 Έλληνες ψηφοφόρους. Τα ίδια φαινόμενα επαναλήφθηκαν και στις τοπικές δημοτικές εκλογές του Οκτωβρίου (20.10.96)

Παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων

14-01-96 Φράστανη: Κώστας Βεζιάνης: Του επιτέθηκαν τρεις μασκοφόροι άνδρες και τον χτύπησαν με τσεκούρι.

19-01-96 Άγιοι Σαράντα: 300 άντρες και γυναίκες από την Νίβιτσα, διαμαρτυρόμενοι για την άδικη διανομή της γης: Η αστυνομία εξαπέλυσε βίαια επίθεση κατά του πλήθους. Συνελήφθησαν 26 άτομα και ξυλοκοπήθηκαν άγρια (τέσσερα από αυτά χρειάστηκε να μεταφερθούν στο νοσοκομείο).

Τσούκα : Κίτσιος Κολιόνιας: Ο 65χρονος συνελήφθηκε από την αστυνομία και οδηγήθηκε στα κρατητήρια όπου και κακοποιήθηκε πριν αφηθεί ελεύθερος την επομένη.

21-01-96 Άνω Επισκοπή : Θανάσης Μήτσης: Άγνωστοι λεηλάτησαν ανενόχλητοι το σπίτι του.

Ιανουάριος '96 Δερβιτσιάνη: Γιώργος Νίκος, Φώτος Ραΐδος: Άγνωστοι προσπάθησαν να κλέψουν τα πρόβατά τους.

Λάζαρος Δημήτριος: Άγνωστοι έκλεψαν τα γιδοπρόβατά του.

Κάτω Επισκοπή: Κώστας Σουλιώτης: Ληστές μπήκαν στο σπίτι του για δεύτερη φορά και διάλεξαν τα 10 καλύτερα πρόβατά του.

Φεβρουάριος '96 Δίρβη: Δημήτρης Τσιάβος: Άγνωστοι του έκλεψαν 21 γιδοπρόβατα.

Γιάννης Χαρίτος: Άγνωστοι του έκλεψαν 17 γιδοπρόβατα.

Άνω Επισκοπή, Αργυρόκαστρο: Ι.Ν. Ταξιαρχών: Ληστές διέρρηξαν το ναό κι έκλεψαν δύο μεγάλες εικόνες και τα ιερά σκεύη ανεκτίμητης αξίας... χωρίς να γίνουν αντιληπτοί από την αστυνομία.

07-02-96 Φοινίκι: Χρήστος Σπύρος, Χρήστος Κώστας, Σπύρος Κώστας : Συνελήφθησαν από δύο αστυνομικούς και δύο άντρες της SIGURIMI και ξυλοκοπήθηκαν άγρια στο γραφείο της αστυνομίας. Όταν επενέβη ο Έπαρχος, οι εκπρόσωποι των αρχών τον διέταξαν να μην κινηθεί από τη θέση του και στη συνέχεια έσυραν έξω επιδεικτικά τον Χρήστο Κώστα και τον μετέφεραν στο Δέλβινο, απ' όπου επέστρεψε το βράδυ έπειτα προφανώς από κάποια οικονομική συμφωνία (όπως συνηθίζεται).

26-02-96 Τσούκα: Μοναστήρια του Αγίου Γεωργίου και Τσέπου : Επίσημη διαμαρτυρία από ΟΛΟΥΣ τους ιερείς της περιοχής του Καθεδρικού ναού του Αργυροκάστρου ότι, εκείνη την περίοδο, άτομα από άλλες περιοχές της χώρας μοιράζουν την περιουσία του Μοναστηριού του Αγίου Γεωργίου σε οικοπέδα, έτοιμοι να τα χρησιμοποιήσουν. Αυτή η κατάφωρη παραβίαση των δικαιωμάτων τους, που αφορούσε επίσης και την περιουσία του Μοναστηριού της Τσέπου, φανερώνει τη στάση που η κυβέρνηση εξακολουθεί να έχει απέναντι στην ελληνική μειονότητα της περιοχής.

27-02-96 Φράστανη: Σχολείο Φράστανης: Το σχολείο κάηκε ολοσχερώς, ενώ οι πρώτες έρευνες και οι δηλώσεις της αστυνομίας οδηγούν στην εκδοχή του εμπρησμού.

09-03-96 Μετόχι: Οικογένειες των Βασιλ. Λαμποβίτη, Χρήστου Πρέμπτο, Μίτσου Σκούρη και Οδυσσέα Κολιάγκη : Έμειναν άστεγοι όταν εμπρηστές έβαλαν ανενόχλητοι φωτιά και κατέστρεψαν την πολυκατοικία όπου διέμεναν.

12-03-96 Δερβιτσάνη: Φώτος Τσιάτσιαλης και Θεόδωρος Ξέρας: Άγνωστοι έκλεψαν 20 πρόβατα από τις καλύβες τους.

Κάτω Επισκοπή: Γιώργος Νίκας: Ληστές προσπάθησαν να διαρρήξουν το κατάστημά του αλλά έγιναν αντιληπτοί από την περιπολία αυτοάμυνας του χωριού κι ετράπησαν σε φυγή.

Μάρτιος '96 Σωπική: Εκκλησία Σωπικής : Ληστές άρπαξαν 12 εικόνες αλλά χάρη στην «επέμβαση» της αστυνομίας άφησαν στο δρόμο 7.

Θαν. Φλεντζούρης: Ληστεία στο κατάστημά του όπου η αξία των κλοπιμαίων υπερβαίνει τις 20.000 λεκ.

Γιώργος Τσιόκανος: Άγνωστοι έσπασαν όλα τα τζάμια στο κατάστημά του.

06-03-96 Μεσοπόταμος: Χαράλαμπος Σκεύης: Εισβολή ληστών στο καφενείο του με συνολική ζημιά 600.000 λεκ (υπολογισμός με την παλιά αξία του νομίσματος).

18-03-96 Μεσοπόταμος: Χαράλαμπος Σκεύης: Δύο κουκουλοφόροι υφάρπαξαν τιμαλή και τρομοκράτησαν τα παιδιά του. Γενικότερη προσπάθεια εκφοβισμού λόγω δραστηριοποίησης του Σκεύη στα θέματα που αφορούν τα δικαιώματα της Ελληνικής Κοινότητας και την επίλυση προβλημάτων του χωριού.

13-04-96 Ντερμίσι: Λευτέρης & Βασίλης Κρεμμύδας : Άγριος βασανισμός από αστυνομικούς των δύο αδελφών. Παλαιότερος εκβιασμός για χρήματα και βίαιη προσαγωγή τους στο τμήμα μετά από αδυναμία να αποδώσουν τα χρήματα.

15-04-96 Αγιαντριάς, Αγίων Σαράντα: Βασίλης Κολιός - Βασίλης Λίτσας: Θρασύτατη ληστεία στα δύο καταστήματά τους. Προσπάθησαν ακόμη να κλέψουν - ανεπιτυχώς - και ένα αυτοκίνητο. Άμεση κινητοποίηση πολιτών ώστε να οργανωθεί στοιχειώδης αυτοάμυνα απέναντι στις ληστείες.

10-05-96 Περιοχή Μ.Τ.Σ.: Ελένη Νασιόλη το γένος Τζόλου : Έξαρση της βίας στην περιοχή Μ.Τ.Σ. του Δελβίνου. Επίθεση και τραυματισμός με σφαίρα περιστρόφου της ιδιοκτήτριας καταστήματος Ελένης Νασιόλη. Οι δράστες παρέμειναν ασύλληπτοι. Η παθούσα μεταφέρθηκε στο Νοσοκομείο Ιωαννίνων.

23-05-96 Άγιοι Σαράντα: Απόστολος Σίτος: Εισβολή τριών κουκουλοφόρων στο ξενοδοχείο του. Τρομοκράτηση ενοίκων και τραυματισμός του ιδιοκτήτη. Αδυναμία δυναμικής παρέμβασης της Αστυνομίας σε παρόμοιες ενέργειες.

30/31-05-96 Φράστανη: Χρήστος Πόλιος: Κλοπή ξυλουργείου στη Φράστανη, που ανήκει στις οικογένειες Πόλιου-Πιραλή από την Γράψη και την Φράστανη αντίστοιχα. Οι δράστες παρέμειναν ασύλληπτοι.

17-06-96 Αργυρόκαστρο: Δημήτρης Τσιούτσης: Απεργία νοσοκομειακών γιατρών στο Αργυρόκαστρο, ως διαμαρτυρία για τον συνάδελφό τους Τσιούτση, που έπεσε θύμα επίθεσης από δύο αγνώστους.

25/26-06-96 Άνω και Κάτω Δρόπολη, Αργυρόκαστρο: Έλληνες έμποροι και κάτοικοι της περιοχής : Τις τελευταίες ημέρες έπεσαν θύματα ληστειών και ζωοκλοπών πέντε Έλληνες έμποροι σε χωριά της Άνω και Κάτω Δρόπολης με ζημιά τρία εκατομμύρια δρχ. Στην περιοχή έδρασε οργανωμένο κύκλωμα γνωστό στις αρχές αλλά λόγω εκφοβισμού οι κάτοικοι αρνήθηκαν να δώσουν πληροφορίες.

04.06.96 Ντερμίσι - Άγιοι Σαράντα: Γιώργος Ζήσης: Στυγερή δολοφονία του από κουκουλοφόρους, μέλη Αλβανικής υπερεθνικιστικής ομάδας, από το Μετόχι. Προσπάθεια εκφοβισμού, για να εκκενωθεί ο χώρος από τους Έλληνες.

09-07-96 Γράψη Βουνό Γράψης: Φωτιά στο βουνό της περιοχής που έφτασε σχεδόν ως τις παρυφές του χωριού ύστερα από εμπρησμό.

Βρυσερά: Φαρμακείο Ζιώγκα: Κλοπή στο φαρμακείο του για δεύτερη φορά.

Ιούλιος '96 Δερβιτσάνη: Αμπέλια χωριού : Εμπρησμός με λάστιχα μοτοποδηλάτων στους αμπελώνες του χωριού από την πλευρά του χωριού Λαζαράτι.

Δρόπολη - Άγιοι Σαράντα: Χορτολιβαδικές εκτάσεις: Απειλή φωτιάς στη Δρόπολη και σε παρακείμενες περιοχές (π.χ. Άγιοι Σαράντα). Ακόμα μεγάλες πυρκαγιές σε Δρόβιανη, Επισκοπές και Μηλιά που θεωρούνται εμπρησιμοί. Κρατικά όργανα και Πυροσβεστική Υπηρεσία συστηματικά αδιαφορούν.

Χωριά Άνω και Κάτω Δρόπολης: Επίσημο διάβημα επάρχων Άνω και Κάτω Δρόπολης: Βιαιότητες σε όλη την περιοχή με τραγική κατάληξη ένα θάνατο από ξυλοδαρμό στο Χόσκοβο. Οι κάτοικοι απαίτησαν άμεσης κρατικής παρέμβασης για άρση της ανασφάλειας χωρίς να εισακουστούν.

18-07-96 Γράψη: Εισβολή κουκουλοφόρων στο κατάστημα μπιλιάρδου με λεία 1,5 εκατομμύρια λεκ (παλιά αξία του νομίσματος). Πάλι ασύλληπτοι οι δράστες.

22-07-96 Γεωργουτσάτι: Άγνωστοι μασκοφόροι ψυγεία κρεάτων λεηλατούν, παίρνουν πάνω από 3 (!) τόνους κατεψυγμένο κρέας και φεύγουν ανενόχλητοι με φορτηγό.

Αύγουστος '96 Άγιοι Σαράντα: Δήμαρχος και Δημοτικό Συμβούλιο κωλυσιεργούν να πάρουν απόφαση για τις αυθαίρετες κατοικίες. Τραγικό πρόβλημα με ήδη 1226 αυθαίρετα που κτίζονται από Αλβανούς του Βορρά ενίοτε σε εκτάσεις Ελλήνων και της Ορθόδοξης Εκκλησίας σε αυτή την πόλη που έχει μεγάλο αριθμό μελών της ελληνικής Κοινότητας.

Αύγουστος 1996 Μουζίνα: Βαγγέλης Παππάς: Έντονη απειλή από αστυνομικούς του Δελβίνου εναντίον του με στόχο την υποχρέωση να καταβάλλει χρηματικό ποσό για να μην τον «ανησυχήσουν» στη συνέχεια.

03-09-96 Κάτω Μοσχόπολη: Καταστροφή των τοιχογραφιών του ναού της Μοσχόπολης από ξένους φονταμενταλιστές μουσουλμάνους. Αποτέλεσμα η καταστροφή της εκκλησιαστικής περιουσίας και η εθνική αλλοίωση του πληθυσμού.

10-09-96 Δρόπολη: Έκλεψαν τα ζώα από τους Κ. Ντούβλη (Βάνιστα), Λ. Τσίγκα (Γοραντζή) και Φ. Ντρίτσου (Δερβιτσάνη).

11-10-96 Αργυρόκαστρο: Χριστάκης Τζιάς, Αλτίν Πέτρος: Η Ένωση Δημοσιογράφων του Νότου εκφράζει την ανησυχία της απέναντι στην αλλαγή τακτικής των κυβερνητικών κατά των δημοσιογράφων και επίσης καταγγέλλει τον βάρβαρο ξυλοδαρμό ενός δημοσιογράφου από τους Α. Σαράντα, την κράτηση του και τους εκβιασμούς σε δημόσιους χώρους.

21-10-96 Δερβιτσάνη: Μεσαία Σχολή. Αυθαίρετη παραχώρηση 350 τ. μ. της αυλής του ελληνικού Γυμνασίου του χωριού για ιδιωτική χρήση. Σε έκκληση του διευθυντή του σχολείου να επέμβει η αστυνομία, αυτή δεν ανταποκρίθηκε. Επιπλέον ο διευθυντής δέχθηκε απειλές.

27-10-96 Εξαμίλια: Θωμάς Μήτσιος. Δεύτερος κύκλος εκλογών. Αισθητό ήταν το κλίμα βίας και νοθείας. Επίθεση ενός φερόμενου ως “περιθωριακού στοιχείου” προς το υπηρεσιακό αυτοκίνητο του βουλευτού κ. Μήτσιου.

28-10-96 Μεσοπόταμος: Βασίλης Καλυβάς. Παραβίαση οικογενειακού ασύλου. Άγριος ξυλοδαρμός του Βασίλη Καλυβά από αστυνομικούς της επαρχίας Μεσοποτάμου.

29-10-96 Αργυρόκαστρο: Βομβιστική επίθεση σε βάρος του Κώστα Τσιμπούκη. Άγνωστοι είχαν τοποθετήσει στα γραφεία της εταιρείας του αυτοσχέδιο μηχανισμό που εξερράγη.

Οκτώβριος '96 Φραστανή: Εκλάπησαν καμπάνες από μοναστήρια και εκκλησίες (π.χ. μοναστήρι Φραστανής).

11-11-96 Βουλιαράτι, Ζερβάτι: Κλοπές στα χωριά από άτομα αλβανικής εθνικότητας.

15-11-96 Πάνω και Κάτω Επισκοπή: Καταστροφή ιδιωτικής περιουσίας. Οι ληστές-παραβάτες καταστρέφουν τα δέντρα και άλλες καλλιέργειες.

19-11-96 Άγιοι Σαράντα: Άγιος Χαράλαμπος. Διάρρηξη στο εκκλησάκι του Αγίου Χαράλαμπος. Έσπασαν το χρηματοκιβώτιο αρπάζοντας όσα χρήματα υπήρχαν.

20-11-96 Λίβηνα Δελβίνου: Βαγγ. Κουτσούκης, Σ. Χριστόφ. - Βαρελάς Ξυλοδαρμός από τους αλβανούς δημόσιους υπάλληλους Φετί και Ραμίζ. Εκφοβισμός άλλων από αστυνομικούς.

27-11-96 Γοραντζή: Μήτσιος Κόλιας: Παραβίαση οικογενειακού ασύλου από άτομα προσποιούμενα όργανα της τάξης. Ξυλοδαρμός και κλοπή αντικειμένων και χρημάτων.

Νοέμβριος '96 Αργυρόκαστρο: Θανάσης Μάλιος. Στο Αργυρόκαστρο ο Αλβανός Στίνο Ρετζέπ μαχαίρωσε άνανδρα και πισώπλατα το ιδρυτικό μέλος της «Ομόνοιας».

Νοέμβρης 1996. Πυρπολείται από αγνώστους το σχολείο της Φραστανής.

Μετόχι Αγ. Σαράντα: Ιερό «Αγ. Γεωργίου» : Παραβίαση πολλές φορές του ιερού ασύλου στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου. Παρά την ενημέρωση στα όργανα δημόσιας τάξης δεν έγινε καμία ενέργεια αποκατάστασης του κλίματος ηρεμίας και ασφάλειας από μέρους τους.

07-12-96 Γοραντζή: Λατομεία Γοραντζής : Συχνές κλοπές στα λατομεία. Οι τοπικές αρχές δεν έχουν δώσει ακόμα καμία λύση.

Μαυρόπουλο Δελβίνου: Ένα μήνα χωρίς φως στο Μαυρόπουλο. Αδιαφορία εκ μέρους της διεύθυνσης ηλεκτρισμού να αποκαταστήσει τη βλάβη, με σκοπό οι κάτοικοι να περάσουν τις ημέρες των Χριστουγέννων χωρίς ηλεκτρικό φως.

Βρωμερό Γ. Τσιάτος: Ληστές του άρπαξαν 20 γιδοπρόβατα.

Χριστούγεννα:

Δεκέμβριος '96 Μ.Τ.Σ. Φοινικιού: Για μήνες οι κάτοικοι του χωριού ήταν χωρίς υδροδότηση. Οι κάτοικοι είναι υποχρεωμένοι να παίρνουν αμφιβόλου ποιότητας νερό από το κανάλι της Μπίστρισσας. Επίσης το δίκτυο αποχέτευσης είναι κατεστραμμένο.

Άγιοι Σαράντα: Νηπιαγωγείο: Αίτημα των γονέων για τη λειτουργία του ελληνικού νηπιαγωγείου στην πόλη των Αγίων Σαράντα. Πάνω από 50 παιδιά έπρεπε να αρχίσουν με το ελληνικό πρόγραμμα. Μέχρι τώρα δεν υπάρχει καμία επίσημη απάντηση.

Άγιοι Σαράντα : Θεόδωρος Κώτσης, Βαγγαλιάτη, Γιώργος Παππάς, Καλύβια: Σύλληψη και κράτηση των δύο υπαλλήλων του Δήμου Άγιοι Σαράντα στα κρατητήρια της αστυνομίας χωρίς να είναι γνωστά τα αίτια.

ΕΤΟΣ 1997

ΜΕΡΕΣ ΤΥΦΛΗΣ ΒΙΑΣ & ΔΙΩΞΕΩΝ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

1997. Τα μέλη της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας λόγω της εργασίας στην Ελλάδα είχαν αποκτήσει οικονομική ευμάρεια. Οι περισσότεροι όμως πληρώνουν ακριβά το παιγνίδι με τις παρατράπεζες που στήθηκαν για να απομυζήσουν τις οικονομίες των λαϊκών τάξεων. Μεγαλύτερο όμως πλήγμα για την Εθνική Ελληνική Κοινότητα αποτέλεσαν οι ταραχές του Μαρτίου- Ιουνίου 1997.

Τα πρώτα κρούσματα ταραχών , (05.03.1997) είχαν καθαρά στόχο τον εκφοβισμό της Ελληνικής Κοινότητας. (με την επιβολή της έκτακτης κατάστασης, πυρπολούνται επιλεκτικά καταστήματα Ελλήνων στο Αργυρόκαστρο, γίνονται προμελετημένες επιθέσεις στο Γεωργουτσάτι, τη Φραστανή, την Γλύνα και τα Βρυσσερά, τη Λειβαδιά, κλπ, που αποτελούν και τα μεγαλύτερα κέντρα του ελληνισμού στο νομό Αργυροκάστρου

Σε τέσσερα δισεκατομμύρια δραχμές ανέρχονται οι ζημιές που προκλήθηκαν από τις ταραχές. Πέντε μέλη της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας σκοτώθηκαν, δεκάδες ήταν οι τραυματίες. Έγιναν επτά απαγωγές επιχειρηματιών.

Επίσης ο κ. Σαλί Μπερίσα στην προσπάθεια να διατηρηθεί στην εξουσία κατηγορεί την Ελλάδα ότι προκάλεσε τις ταραχές στο Νότο της χώρας με στόχο την αποσταθεροποίηση της Αλβανίας και σε συνέχεια τον διαμελισμό της. Αποτέλεσμα:

Λειτουργήσε η λογική της φυγής προς την Ελλάδα ως η πιο εύκολη και ασφαλής λύση. το πολιτικό χάος, η βία και η ανασφάλεια οδήγησαν σε μαζική φυγή των Ελλήνων οι οποίοι δεν συμβιβάζονταν με την ανυπαρξία του κράτους και την λογική της “εύκολης και απλής” ζωής που επικρατεί στην Αλβανία.

Άλλες 3000 οικογένειες αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τις εστίες τους στη διάρκεια του 1997. Έτσι στις εκλογές της 29ης Ιουνίου από 15 χιλιάδες Έλληνες ψηφοφόρους στην δεύτερη εκλογική περιφέρεια του Αργυροκάστρου, πήγαν στις κάλπες μόνο 5250 ψηφοφόροι.

Παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων

06-01-97 Γοραντζή, Δερβιτσάνη: Καλύβες και ζώα χωριανών : Πλήγμα στα χωριά, Γοραντζή και Δερβιτσάνη. Στόχος των ληστών εκτός από τα ζώα και τις φτωχές αγροτικές εγκαταστάσεις των χωρικών, αμάξια και σπίτια.

22-01-97 Δρόβιανη: Γιάν. Τριαντάφυλλος. Κράτηση του δημογέροντα λόγω της αντίστασης που προέβαλε με αφορμή την παράνομη καταστροφή του δάσους του χωριού και της εκκλησίας.

24-01-97 Βραχογοραντζή: Νικόλας Μπάτζιος. Εισβολή από αγνώστους στο αγροτικό παράπηγμά του και κλοπή 25 προβάτων. Παρά την καταγγελία στον εισαγγελέα οι ληστές δεν έχουν εντοπισθεί.

25-01-97 Λοβίνα Άνω Δρόπολης: Αντρέας Παγούνας. Του έκλεψαν κοπάδι με γιδοπρόβατα

Πέπελη Άνω Δρόπολης: Τους ληστές κυνήγησαν οι κάτοικοι σε μία προσπάθεια να αυτοπροστατευθούν.

Μπουλιάρατι Άνω Δρόπολης: Έκλεψαν οικοδομικά υλικά από το σπίτι του Μ. Γκ.

Ευανθία Μπράτση : Της έκλεψαν όλα τα έπιπλα.

26-01-97 Γράψη, Αργυρόκαστρο: Νίκος Κάτσης. Το συνεργείο του Νίκου Κάτση έγινε παρανάλωμα του πυρός. Η πυροσβεστική έφτασε μεν έγκαιρα, δεν είχε όμως καθόλου... νερό.

28-01-97 Γεωργουτσάτι: Αδελφοί Λιουλεμέ. Τέσσερις σεσημασμένοι ληστές επιτέθηκαν στην επιχείρηση των αδερφών Λιουλεμέ με σκοπό τη ληλασία. Οι ιδιοκτήτες τραυματίστηκαν κατά τη σύγκρουση με τους ληστές.

Ιανουάριος '97 Άγιοι Σαράντα: Απειλή από την προοπτική κατάληψης της παραλίας των Αγ. Σαράντα απ' τα αυθαίρετα και τις παράγκες που έχουν γίνει από Αλβανούς του Βορρά. Αρνητική υπήρξε η ανταπόκριση από τα όργανα δημόσιας τάξης για την κατεδάφιση των αυθαιρέτων.

Ιανουάριος '97 Βρωμερό: Β. Χαρμπάτσης. Του λήστεψαν το κατάστημα ανταλλακτικών.

Λ. Θύμιος : Απόπειρα ληστείας στο μαγαζί του.

04-02-97 Τεριαχάτι: Καλύβα του Σκοκυτά: Του έκλεψαν πρόβατα. Ειδοποιήθηκαν τα όργανα της τάξης αλλά μέχρι τώρα οι ληστές δεν έχουν εντοπισθεί.

06-02-97 Αργυρόκαστρο Αντώνης Τσαμπίρης. Παραβίαση από αγνώστους του διαμερίσματός του και ληστεία. Η αστυνομία ειδοποιήθηκε αλλά δεν έχει αναγγείλει κανένα αποτέλεσμα.

14-02-97 Άγιοι Σαράντα: Ιερός Ναός Αγ. Χαραλάμπους. Διάρρηξη για δεύτερη φορά στην εκκλησία. Στόχος των ληστών η ληλασία του ναού, η κλοπή εικόνων και χρημάτων. Βαρεία προσβολή του θρησκευτικού αισθήματος των κατοίκων.

15-02-97 Γράψη: Μάνθος Κύρκος. Εισβολή αγνώστων στο σπίτι του. Άρπαξαν οικιακές συσκευές.

24-02-97 Αργυρόκαστρο: Σειρά ληστειών στο Αργυρόκαστρο. Ληστές κατάστρεψαν και λεηλάτησαν καταστήματα ενδυμάτων και ορισμένες αποθήκες στην περιφέρεια. Άκαρπες απέβησαν οι προσπάθειες για τον εντοπισμό των δραστών, όπως πάντα.

27-02-97 Λιούγκαρη, Κάτω Δρόπολη: Μιχ. Νίκας. Οι ληστές έκλεψαν 17 γιδοπρόβατα από το αγροτικό παράπηγμά του.

24-12-97 Στη πόλη των Αγ. Σαράντα μοιράστηκαν φυλλάδια με περιεχόμενο «Αποστασιοποιηθείτε από τους Έλληνες και τα εργαλεία τους, τους Πυλιουριώτες, οι οποίοι θέλουν να καταστρέψουν την Αλβανία. Η ώρα της εκδίκησης δεν θ' αργήσει».

Συμβάντα κατά την περίοδο της παρατεταμένης κρίσης του 1997 Μάρτιος – Αύγουστος 1997

Η Ελληνική Κοινότητα στην Αλβανία κατά την περίοδο της παρατεταμένης κρίσης, που διήρκησε περισσότερο από έξι μήνες, υπέστη μεγάλες και σοβαρές απώλειες.

Παρά τις εγγυήσεις του τέως Προέδρου της Αλβανικής Δημοκρατίας κ. Σ. Μπερίσα προς την ελληνική Κυβέρνηση και τους Διεθνούς Οργανισμούς πως ο ίδιος και το κράτος του οποίου ηγούνταν θα μεριμνούσαν ιδιαίτερος για την ασφάλεια και την ομαλή επιβίωση της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας στην Αλβανία, τα μέλη της τέθηκαν στο περιθώριο των εξελίξεων και της κοινωνικής ζωής και υπέστησαν πολλές δολοφονίες, τρομοκρατίες, κλοπές, πράξεις ταπείνωσης και φίμωσης, που είχαν ως αποτέλεσμα ένα νέο μεγάλο κύμα φυγής.

ΣΑΝ ΣΥΝΕΠΕΙΑ σήμερα στο χώρο που διαβιεί ο Ελληνισμός απέμεινε μόνον 20-25% του ελληνικού πληθυσμού, από 40-45% πριν τα γεγονότα. Συγκεκριμένα.

I.- ΣΤΟΝ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΚΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΚΟΣΜΟ κατεστράφησαν:

Στο Αργυρόκαστρο

Οι επιχειρήσεις : Ραπτική «ΜΑΛΛΙΟΥ», βιοτεχνία κεντημάτων «ΜΠΕΡΟΥΚΑ», οινοποιείο «ΜΠΟΥΚΑΣ» & «ΓΛΥΝΑΣ», μαγαζί ηλεκτρικών ειδών «ΕΛΚΟ» του Α. Λίτση. Οι εταιρείες: «ΤΟΥΝΗ», «ΤΟΛΗ-ΠΟΥΛΑ», «ΚΑΛΤΣΑ», «ΜΠΑΣΙΟΥ», «ΒΡΥΣΕΡΑ ΤREG», το ξυλουργείο της εκκλησίας της Δούβιανης, το επιπλοποιείο «ΑΕ Δούβιανη», το συνεργείο αυτοκινήτων «ΚΑΤΣΗ», το αρτοποιείο «ΖΟΥΜΑ» Βρυσερά. Μαγαζιά: «Νίκος Σωτήρης» είδη υγιεινής, «Βάσο Ζέρβα», «ΠΑΤΣΕΛΗ», «ΤΣΙΑΒΟΥ». Συνολική ζημιά 430.000.000 δραχμές).

Στους Αγ. Σαράντα

Η μεγάλη εταιρεία στην περιοχή «ALGR». Το κόστος της ζημιάς 300 εκ. Δραχμές

II.- ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ ΣΤΑ ΧΩΡΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ

1.- Κλάπηκαν σπίτια:	Αγ. Σαράντα & Δέλβινο	247
	Αργυρόκαστρο	250
	Μόνον στο χωριό Τσούκα Αγ. Σαράντα	119
	Σύνολο	616

2.- κλάπηκαν Εκκλησίες: Αγ. Χαράλαμπος - Αγ. Σαράντα, Αγ. Νικόλαος Μεσοποτάμου, Παναγία του Κώσταρι - Δέλβινο, Δέκα εκκλησίες του νομού Αργυροκάστρου

3.- Κλάπηκαν Υδραντλίες, μετασηματιστές: Αργυρόκαστρο, Φανάρι, Βρωμερό, Πλάκα, Ελευθεροχώρι.

4.- Κλάπηκαν Αμάξια Ι.Χ.:	Αργυρόκαστρο	15		
	Αγ. Σαράντα	5		
5.- Κλάπηκαν Ζώα:	Αργυρόκαστρο	850 γιδοπρόβατα,	20	βοώειδη
	Αγ. Σαράντα	740	“ 12	“
	Δέλβινο	670	“ 13	“
	Σύνολο	2.260	“ 45	“

III.- Εκπαιδευτικός κόσμος:

Λόγω των περιστάσεων η κατάσταση στα σχολεία της ΕΕΜ είναι περισσότερο από τραγική.

Στο νομό του Αργυροκάστρου ληστεύτηκαν 15 σχολεία.

Στο νομό των Αγ. Σαράντα μεγάλες ζημιές υπέστησαν τα σχολικά κτήρια της Τσούκας, Ντερμίσι, Βρυώνι, Φοινίκι, Χάλιου κλπ.

Η μεγαλύτερη απώλεια είναι η μείωση στο ναδίρ του αριθμού των μαθητών και των εκπαιδευτικών.

Στο Αργυρόκαστρο: Από 1.100 μαθητές το 1996, το 1997 απέμειναν 650.

Στο Ελληνική παιδαγωγική Ακαδημία από 115 μαθητές το 1996, αυτήν τη χρονιά απέμειναν 57. Έκλεισαν πέντε δημοτικά σχολεία.

Στους Αγ. Σαράντα: Έμειναν μόνον 542 μαθητές και 85 εκπαιδευτικοί.. Έκλεισε ένα οχτάχρονο και δύο δημοτικά.

Στο Δέλβινο: Από 840 μαθητές και 125 δάσκαλοι το 1996 εφέτος έμειναν 210 μαθητές και 65 δάσκαλοι. Έκλεισαν ένα οχτάχρονο σχολείο και 4 δημοτικά.

ΣΥΝΟΛΙΚΑ οι ζημιές που υπέστη η Εθνική Ελληνική Κοινότητα στην Αλβανία (στους τρεις νομούς χωρίς να επεκταθούμε σε άλλα μέρη), υπολογίζονται γύρω στα τέσσερα δισεκατομμύρια δραχμές (4.000.000.000 δραχμές≈ 11.738.811€).

(Στα αρχεία μας διαθέτουμε λεπτομερή έκθεση όπου καταγράφονται όλες οι ζημιές που συνέβησαν στο χώρο μας).

ΕΤΗ 1998-1999

ΚΡΥΦΗ ΕΘΝΙΚΗ ΚΑΘΑΡΣΗ

Τα βασικά χαρακτηριστικά της περιόδου είναι:

Η γενικότερη ανασφάλεια στο Νότο της χώρας και ειδικά στην Εθνική Ελληνική Κοινότητα

Στην περίοδο Αυγούστου 1998 – Ιουνίου 1999 από το σύνολο 11 απαγχθέντων οι 10 ήταν Έλληνες. Τα συνολικά λύτρα που απαιτούνταν άγγιζαν τα 650 εκατομμύρια δραχμές. Κανείς από τους απαγωγείς δεν τιμωρήθηκε.

Οι ζωοκλοπές, οι ληστείες σε σπίτια, καταστήματα και εμπορικές αποθήκες αποτελούν, από κοινού με τις απειλές, ένα πυκνό χρονικό εγκλημάτων που δύσκολα μπορεί να καταγραφεί λεπτομερώς. Η οικονομική δραστηριότητα μαραζώνει γενικά στην περιοχή του Νότου, όμως οι συνέπειες είναι μεγαλύτερες στο χώρο της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας, διότι οι περιοχές της μένουν εκτός της μέριμνας του Αλβανικού κράτους, υπό το πρόσχημα ότι φροντίζει για αυτές η Ελλάδα.

Έτσι στην διάρκεια των εννέα μεταπολιτευτικών χρόνων καμιά κυβέρνηση δεν ανέλαβε καμιά επένδυση και οικονομική ενίσχυση ειδικά για την καλλιέργεια του κάμπου της Δρόπολης και του Βούρκου, οι μεγαλύτεροι κάμποι στο νότο της χώρας και εν γένει δεν ανέπτυξε καμιά δραστηριότητα σε μία περιοχή που επιτρέπει την ανάπτυξη των συγκοινωνιών, των επικοινωνιών και του εμπορίου.

Συνεχίζεται με γοργούς ρυθμούς η παραχώρηση σε Αλβανούς των βοσκοτόπων και λιβαδιών καθώς και άλλων ακινήτων περιουσιών των Ελλήνων. Αντικείμενο ιδιωτικοποίησης είναι μάλιστα και τα μοναστήρια και εκκλησίες

Άλυτα παραμένουν τα θέματα που έχουν σχέση με τα σχολεία και τη συμμετοχή των Ελλήνων στον κρατικό μηχανισμό. Παραβιάζεται ακόμα και το νέο σύνταγμα όταν σε θέσεις που με το σύνταγμα ανήκουν σε εκπροσώπους της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας δεν ορίζονται μέλη της ή γίνονται παρατυπίες.

Κατά τη διάρκεια της κρίσης στο Κοσσυφοπέδιο και τη στήριξη της Αλβανίας από την Δύση, παρατηρήθηκε έντονη έξαρση του Αλβανικού εθνικισμού σε βάρος της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας με απειλές και συγκεκριμένες ενέργειες για την απομάκρυνσή της από την Αλβανία.

Το θέμα έλαβε επικίνδυνες διαστάσεις όταν οι εθνικιστικοί αυτοί κύκλοι έστρεψαν το μένος τους σε βιαιοπραγίες και βανδαλισμούς κατά των εκκλησιών. Την περίοδο της κρίσης δύο ναοί κήκαν (Μετόχι και Κακομιά) και μια άλλη (Ξαμήλια) βεβηλώθηκε.

Έντονη υπήρξε κατά τους μήνες Μάιο - Ιούλιο του 2000 η διαμάχη μεταξύ των αρχών, των κατοίκων της Κάτω Δρόπολης και του χωριού Νεπράβιστα, το οποίο χωριό δεν ήθελε να επιτρέψει την συνέχιση της υδροδότησης της περιοχής από τις πηγές που βρίσκονται κοντά σε αυτό το χωριό. Η αντίδραση οφείλεται κυρίως σε εθνικιστικούς λόγους. Η ανακαίνιση του υδραγωγείου γινόταν από τον Αρχιεπίσκοπο Αλβανίας.

Σε ένα υπόμνημα, το Ιούνιο 06.06. του 1999, με αποδέκτες τις επίσημες αρχές στα Τίρανα και τους Διεθνείς Οργανισμούς, η Ε. Ε. Κοινότητα ανέφερε για πρώτη φορά ευθαρσώς ότι υφίσταται κρυφή εθνοκάθαρση σε βάρος της, στηριζόμενη κυρίως στα προκλητικώς ελλιπή

μέτρα ασφάλειας και τάξης. Σύμφωνα με την δήλωση των εκπροσώπων της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας: «εξαντλήθηκαν τα περιθώρια εμπιστοσύνης για προστασία από το κράτος το οποίο εκπροσωπούν (οι αρχές) και για το οποίο εμείς κατεβάλλαμε κάθε προσπάθεια και δείξαμε κάθε ανοχή για την οικοδόμησή του». Ταυτόχρονα ζητήσαμε την παρέμβαση των διεθνών οργανισμών για «να εμποδίσουν αυτή την κρυφή εθνική κάθαρση».

ΝΕΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΚΑΤΑΠΑΤΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Αυτές αφορούν:

α - την αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος λιβαδικών και άλλων εκτάσεων από κοινοτικά ή κρατικά σε ιδιωτικά, προς όφελος των Αλβανών υπηκόων.

β - την πιστοποίηση ιδιοκτησίας μέσω πλαστών ντοκουμέντων τα οποία δεν τυγχάνουν επίσημης αναγνώρισης από το Αλβανικό Κράτος.

γ - τη διεξαγωγή από τα αντίστοιχα πρωτοδικεία κατασκευασμένων δικών, αυθαιρετώντας εις βάρος των Ελλήνων και καταπατώντας την στοιχειώδη αρχή περί ουδέτερης και ανεξάρτητης δικαιοσύνης

Οι πολιτικές αυτές αποφάσεις όμως αποτελούν ένα βαρύ, πλήγμα για την Εθνική Ελληνική Κοινότητα αυτό διότι τα ντοκουμέντα πιστοποίησης της ιδιοκτησίας από τους δήθεν πρώην ιδιοκτήτες στηρίζονται στις πολιτικές αποφάσεις της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας τον 18-19 αιώνα που και αυτές στόχευαν στον εξισλαμισμό των κατοίκων της περιοχής.

Την ίδια στιγμή ο νόμος της Βουλής του Δ. Κόμματος δεν αναφέρει (ασφαλώς όχι άσκοπα), την προέλευση των ντοκουμέντων επιβεβαίωσης της ιδιοκτησίας, αφήνοντας έτσι ανοιχτό το παράθυρο για οποιαδήποτε μεθόδευση. Όπως δεν αναφέρει ποιοι δικαιούνται να διεκδικήσουν τις ιδιοκτησίες αυτές όταν δεν υπάρχει ο «πραγματικός ιδιοκτήτης», επιτρέποντας σε κάθε επιδέξιο να εμφανίζεται ως ιδιοκτήτης. Το Αλβανικό κράτος στηριζόμενο στις πολιτικές αποφάσεις της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας αλλά κυρίως σε υποτιθέμενες παλαιότερες αποφάσεις πραγματοποιεί την εκ νέου απαλλοτρίωση των περιουσιών των Ελλήνων και την οικονομική και δημογραφική αλλοίωση της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας στο συμπαγές της πληθυσμιακά τμήμα.

Αποτέλεσμα είναι ώστε αρκετά χωριά τα οποία είναι κυρίως κτηνοτροφικά περικλείονται τώρα από λιβάδια ιδιοκτησίας αλβανών τα οποία όμως δικαιωματικά ανήκουν από παλιά σε Έλληνες. Ταυτόχρονα αυτό δημιουργεί νέους θύλακες μέσω των οποίων διασπώνται οι ελληνικές περιοχές

Παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων κατά το 1998

3.02.1998 Διερρήχθη το σπίτι του Ζήσο Ζήση, κάτοικος στην συνοικία Αρ.1 στους Αγ. Σαράντα.

15.02.1998. Εκλάπησαν 40 πρόβατα στο Καινούργιο, Αγ. Σαράντα του Σπ. Καϊση.

25.02.1998. Εκλάπη ένα μηχανάκι στη Λίβηνα, νομού Δελβίνου.

Στην Πλάκα των Αγ. Σαράντα διέρρηξαν νύχτα την εκκλησία, πήραν εικόνες ανεκτίμητης αξίας, άναψαν φωτιά μέσα και έγησαν κρέας, μια πράξη που θίγει βαθιά το θρησκευτικό συναίσθημα των κατοίκων.

28.02.1998 Εκλάπησαν 29 πρόβατα του Κ. Κίτσιου από το χωριό Κρανιά του Δελβίνου.

02.03.1998 Εφτά κουκουλοφόροι εισέβαλαν στο Συρακάτι Δελβίνου και λεηλάτησαν 4 σπίτια των: Τ. Μπεζεριάνου, Β. Κάλτσα, Τ. Γκαζέλη και Λάμπη Γκαζέλη. Τα ίδια άτομα πυροβολούσαν αδιακρίτως με το καλάσνικωφ τρομοκρατώντας όλο το χωριό.

08.03.1998 Στην Λειβαδιά των Αγ. Σαράντα μοιράστηκαν προκηρύξεις με περιεχόμενο: «Τα μέλη της αυτοάμυνας της Λειβαδιάς είναι καταδικασμένα με θάνατο».

11.03.1998 Έκαψαν το σχολείο στο Καισαράτι των Αγ. Σαράντα.

Πυροβόλησαν, προκαλώντας υλικές ζημιές, στην εταιρεία του Τέλη Μαρίνη και του Γιάννη Γκούντη στη Λειβαδιά. Το ίδιο βράδυ έβαλαν εκρηκτικά στο σπίτι του Νίκου Κόλλια, που ήταν υπεύθυνος της ομάδας περιφρούρησης του χωριού. Απειλήσαν τον Οδυσσέα Μήτση από τη Λίβηνα, υπάλληλο στο Ελληνικό Προξενείο του Αργυροκάστρου και του ζητούσαν χρήματα ή να τους βοηθήσει με βίζες.

15.03.1998 Έκλεψαν το σπίτι του Θωμά Μήτρου στην Τσούκα των Αγ. Σαράντα.

Απαγωγές Ελλήνων κατά τη διάρκεια 1998-1999

14.9.98 Οι απαγωγές αρχίζουν με τον Νομάρχη Αργυροκάστρου. κ. Γιάννη Ντάκο, την ημέρα του αποτυχημένου πραξικοπήματος στα Τίρανα στις 14. 09.1998, στο χωριό Λαζαράτι.

Οι λόγοι απαγωγείς ήταν πολιτικοί. Στην συνέχεια οι απαγωγείς απαίτησαν λύτρα που ανέρχονταν στο ποσό των 50 εκατομμυρίων δραχμών. Αφέθηκε ελεύθερος ύστερα από αποφασιστική επέμβαση ελληνικών διπλωματικών αρχών. Η απαγωγή του διήρκεσε τέσσερις μέρες.

Μαζί με τον κ. Ντάκο απήχθησαν ο επιχειρηματίας, (οικοδομικής εταιρίας) Σπύρος Ξέρας και ο Ιατρός Μάξιμος Γκούτζος, και οι τρεις από το χωριό Δερβιτσιάνη

Λίγες βδομάδες πιο πριν απήχθη και κρατήθηκε για μια εβδομάδα περίπου από αγνώστους μια δεκαοχτάχρονη από το ελληνικό χωριό του Βελιαχόβου

Στις **29 Δεκεμβρίου** ο μεταφραστής του Γενικού Ελληνικού Προξενείου στο Αργυρόκαστρο, Ευθύμιος Μάνος. Το θύμα της απαγωγής δραπέτευσε μόνος του. Ο ίδιος θα είναι 40 μέρες αργότερα θύμα προμελετημένης ληστείας στο Τεπελένι, όπου του κλάπηκε το αυτοκίνητο.

19.3.1999: Πυρπολείται από αλβανούς το περίκομπο χτίριο του 70-χρονου σχολείου της Λεσινίτσας

Στις **12 Μαρτίου** απάγεται και κρατείται για αρκετές μέρες ο Φώτος Λώλης από το Φοινίκι νομού Δελβίνου, αδερφός του έπαρχου του Φοινικιού Χρήστου Λώλη

Στις **08.04. 1999** σημειώνεται η απαγωγή του επιχειρηματία Δημήτρη Παπα από την Επισκοπή Αργυροκάστρου. Ο Δ. Παπάς έχει στο χωριό του εργοστάσιο χαρτοποιίας, ύψους πενήντα εκατομμυρίων δραχμών, έχοντας κάνει πολλές επενδύσεις σε μηχανήματα. Αφέθηκε ελεύθερος ύστερα από δώδεκα μέρες αφού παραχωρήθηκαν λύτρα

Δύο μέρες πριν, στο χωριό Γράψη Αργυροκάστρου, αστυνομικοί ζήτησαν δια της βίας από το δημογέροντα του χωριού τα κλειδιά της εστίας πολιτισμού για να εγκατασταθούν πρόσφυγες από το Κοσσυφοπέδιο

Στις **αρχές Μαΐου**, άγνωστοι απήγαγαν τον Στέφανο Μπίλα από την Παλιάσα Χειμάρρας ένα από τα τρία αδέρφια μαρμαράδικου στην Αυλώνα, η οικονομική αξία του οποίου ξεπερνάει τα 45 εκατομμύρια δραχμές. κρατήθηκε 17 μέρες . Ζητούσαν λύτρα 45 εκατομμύρια δραχμές. Απελευθερώθηκε υπό άγνωστες συνθήκες. Οι απαγωγείς νόμισαν ότι τον είχαν σκοτώσει

Στις **5 Ιουνίου 1999** απήχθη η τετράχρονη Σοφία Γκόγκα από το χωριό Κακαβιά νομού Αργυροκάστρου. Ύστερα από πέντε μέρες ζητήθηκαν λύτρα πενήντα εκατομμυρίων δραχμών .

Στις **6 Ιουνίου 1999** απήχθη στους Αγίους Σαράντα , ο Γιώργος Λαλιώτης , γιος του πατρινού επιχειρηματία Χρήστου Λαλιώτη, η επένδυση του οποίου ξεπερνάει τα τριακόσια εκατομμύρια δραχμές

Για τους δύο ζητούνται λύτρα 50 και 500 εκατομμύρια δραχμές αντίστοιχα

Στις 09.06.1999, Αλβανοί αξιωματικοί ξυλοκοπούν άγρια τρεις Έλληνες μηχανικούς στο χωριό Βρυσερά νομού Αργυροκάστρου και τους απειλούν ότι θα τους διώξουν “πέρα από την Πρέβεζα”.

Στους Αγίους Σαράντα και στο Δέλβινο έγιναν οι εξής απαγωγές:

- Βασίλης Κρεμμύδας	Εξαμίλια	επιχειρηματίας
- Αχιλλέας Παπουτσή	Αγ. Σαράντα	ιδιοκτ. λατομείου οικ. υλικών
- Δημήτρης Γκιζέλης	Πλάκα	συνιδιοκτήτης τυροκομείου
- Σταύρος Κατσάνης	Αγ. Σαράντα	λογιστής στην μικτή εταιρεία ΙΚΕΡΑΛ
- Κώστας Μάρης και εργολάβος.	Αγ. Σαράντα	διαχειριστής εταιρ. οικοδομ. υλικών
- Άλκης Καλυβιώτης	Αγ. Σαράντα	ιδιοκτ. οικ. εταιρείας.
- Λάμπης Χριμπούρας	Κουλουρίτσα	επιχειρημ. & κοινοτάρχης
- Βαγγέλης Βόντας	Κουλουρίτσα	ιδιώτης
- Θεωρήης Βεζιάνης	Φραστανή	αντιπρόεδρος Ομόνοιας
- Θανάσης Κύρος	Πολύτσιανη	μαραγκός
- Μάκης Μακρής	Ελλάδα	έμπορος, επιχειρηματίας.

Δολοφονίες και τραυματισμοί Ελλήνων κατά τη διάρκεια 1998-1999:

1. - Δολοφονίες

Γιάννης Τσιόνης	29 ετών	Βραχογοραντζή
Χρήστος Κολλάς	27 ετών	Δερβιτσιάνη
Προλετάρης Κόρες	27 ετών	Δερβιτσιάνη
Αριστοτέλης Μήλος	30 ετών	Δερβιτσιάνη
Ελένη Φάνη		Βρωμερό
Γρηγόρης Καλόγερος		Ραχούλα
Χρήστος Κώστας		Μετόχι
Κατερίνα Σπύρου		Φοινίκι

2.- Τραυματισμοί (συνέβησαν γύρω στους 30)

Μερικοί από τους τραυματίες είναι: Ζιουλιέτα Τζιούμπα από Σωφράτικα, Θανάσης Κύρος από Πολύτσιανη, Νούσης Παπαγιάννης από Πολύτσιανη, Χρηστάκης Θάνος Κώσταρι, κ.α.

ΑΛΛΕΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ 1999

Τον Ιούνιο του 2000, σε εφαρμογή της Σύμβασης Πλαίσιο ψηφισμένης από την Αλβανική Βουλή το 1999, οι έπαρχοι της Άνω και Κάτω Δρόπολης στο νομό Αργυροκάστρου με απόφαση επικυρωμένη από την περιφέρεια Αργυροκάστρου τοποθέτησαν δίγλωσσες πινακίδες στα χωριά με αμιγή ελληνικό πληθυσμό. Μετά από λίγες μέρες «άγνωστοι» αφαίρεσαν το μεγαλύτερο μέρος αυτών ενώ στις υπόλοιπες έσβησαν με μαύρη μπογιά τις ελληνικές επιγραφές ή έγραψαν πάνω εθνικιστικά συνθήματα που ζητούσαν την απομάκρυνση των Ελλήνων από τις εστίες τους ή έλεγαν ότι «τα σύνορα της Αλβανίας είναι στην Πρέβεζα και Άρτα». Το ίδιο φαινόμενο συνέβη και στην επαρχία Μεσοποτάμου του νομού Δελβίνου δυο χρόνια αργότερα. Μάλιστα αναφέρεται ότι το αυτοκίνητο που μετέφερε τους ανθρώπους που έσβησαν με μαύρη μπογιά τις ελληνικές επιγραφές ανήκει στις μυστικές υπηρεσίες. Και στις δύο περιπτώσεις το κράτος δεν αντέδρασε (Βλέπε Παράρτημα)

Τον Οκτώβρη του 2000 στις εκλογές για την δημόσια διοίκηση σημειώθηκαν οι γνωστές αυθαιρεσίες στο δήμο της Χειμάρρας. Το Μάρτη το 2001 πραγματοποιήθηκε η απογραφή του πληθυσμού. Παρά τις αντιδράσεις και την διεθνή κατακραυγή η Αλβανική κυβέρνηση δεν συμπεριέλαβε στο ερωτηματολόγιο το λήμμα για την εθνικότητα. Η δέσμευση ότι θα διόρθωνε την παραβίαση αυτή ενός βασικού εθνικού δικαιώματος, εντός του 2002 δεν τηρήθηκε από την κυβέρνηση των Τιράνων. Απεναντίας το Οκτώβριο του 2002 η Αλβανική βουλή ψήφισε πακέτο νόμων σύμφωνα με το οποίο απαλείφεται η εθνικότητα από τα ληξιαρχικά μητρώα και από τα πιστοποιητικά γεννήσεως και τις αστυνομικές ταυτότητες.

ΤΟ ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΕΣ (Καλοκαίρι-Φθινόπωρο 1999)

Εκτός από την συνοπτική περιγραφή των όσα αναφέρονται στην νυν ανάλυση τα μέλη της Ε.Ε. Κοινότητας διατύπωσαν με υπόμνημα τις ακόλουθες προτάσεις τους:

1. Το πάγωμα όλων των δικαστικών διαδικασιών μέχρι την διευκρίνιση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος στη χώρα και της προέλευσης των τίτλων ιδιοκτησίας.
2. Την ακύρωση των μέχρι τώρα δικαστικών αποφάσεων που ελήφθησαν βάσει των αντίστοιχων νόμων ή κατά παράβαση αυτών.
3. Την ποινική δίωξη όλων εκείνων που μπλέχτηκαν στην πλαστογράφηση των εγγράφων και των ανθρώπων της δικαιοσύνης που διεξήγαγαν δίκες βάσει παραποιημένων εγγράφων παραβαίνοντας τις συνταγματικές αρχές περί δικαιοσύνης.

Την παρέμβαση των αρμόδιων διεθνών οργανισμών στις Αλβανικές αρχές για να απαλλαγεί η Εθνική Ελληνική Κοινότητα από τον κίνδυνο της οικονομικής και δημογραφικής αλλοίωσης (Στο Παράρτημα παραθέτουμε το υπόμνημα όπως κατατέθηκε.)

Την ίδια χρονιά (1993 και στη συνέχεια) η Εθνική Ελληνική Κοινότητα έχει να αντιμετωπίσει ένα άλλο ζωτικό γι' αυτή θέμα. Η βουλή, ελεγχόμενη από το Δημοκρατικό Κόμμα ψηφίζει νόμους αρ. 7698 ημερ. 15.04.1993, νόμος αρ. 7699 ημερ. 21.03.1994, νόμο αρ. 7998/1995, με αντικείμενο την επιστροφή των λιβαδιών και βοσκοτόπων στους πρώην ιδιοκτήτες και την αποζημίωση αυτών, οι οποίοι τροποποιούνται τμηματικά συνεχώς. Από την άλλη πλευρά η κυβέρνηση εκδίδει μια σειρά αποφάσεων για την εφαρμογή των νόμων αυτών. Τα θέματα ιδιοκτησίας στο χώρο της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας εμφανίστηκαν από το 1991.

Η φιλοσοφία των προαναφερθέντων νόμων, όπως και γενικά το πακέτο νόμων για την επιστροφή των παρουσιών στους πρώην ιδιοκτήτες αποτελεί μια πολιτική απόφαση του Δ.

Κόμματος για να τονώσει τον δεξιό του χαρακτήρα αλλά και ταυτόχρονα να προσεγγίσει στους κόλπους του όλους τους πρώην ιδιοκτήτες κάτι που έκανε και με τους πρώην φυλακισμένους.
(Το υπόμνημα υπεγράφη από 15.000 μέλη της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας.)

ΕΤΟΣ 2000

ΑΡΠΑΓΕΣ ΟΙΚΟΠΕΔΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΑΙΓΜΟΙ ΣΤΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ

Το 1995-1996 με απόφαση του Δημορχιακού Συμβουλίου της πόλης των Αγίων Σαράντα διανεμήθηκαν οικόπεδα στην παραθαλάσσια περιοχή. Μεταξύ των δικαιούχων που πήραν οικόπεδα υπήρξαν και περίπου 300 Έλληνες Βορειοηπειρώτες.

Οι διαδικασίες απόκτησης των τίτλων ιδιοκτησίας των οικοπέδων αυτών ήταν καθ' όλα τυπικές και νόμιμες. Όλοι οι δικαιούχοι πήραν τότε στα χέρια τους νόμιμους τίτλους ιδιοκτησίας και ορισμένοι άρχισαν την αξιοποίησή τους, χτίζοντας κατοικίες, ξενοδοχεία και άλλα οικοδομήματα. Δεν μπόρεσαν όμως να τα ολοκληρώσουν καθώς η επόμενη Δημοτική Αρχή το 1999-2000 εξέδωσε αυθαίρετα, νέους τίτλους ιδιοκτησίας για τα ίδια οικόπεδα και τα μοίρασε σε Αλβανούς. Έτσι το κάθε οικόπεδο ανήκε πλέον σε δύο δικαιούχους, αρχικά σε έναν Έλληνα Βορειοηπειρώτη, με απόφαση της δημοτικής αρχής του 1995-96 και μετά σε έναν Αλβανό, με απόφαση της επόμενης δημοτικής αρχής.

Η ενέργεια αυτή εκ μέρους της νέας δημοτικής αρχής έγινε με την πρόφαση πως οι Έλληνες που είχαν αποκτήσει τους τίτλους αυτούς «δεν ήταν μόνιμοι κάτοικοι της πόλης, και δημότες των Αγίων Σαράντα», πράγμα το οποίο δεν αληθεύει, παρά μόνο σε λίγες περιπτώσεις. Η πρόφαση αυτή ήταν αβάσιμη για δύο λόγους:

α. γιατί το γεγονός αυτό της κατοχής διπλών τίτλων ιδιοκτησίας, συνέβηκε επιλεκτικά μόνο σε Έλληνες Βορειοηπειρώτες και σε κανένα Αλβανό. Κι αυτό σε τέτοιο βαθμό που γινόταν εμφανές πως η νέα δημοτική αρχή προσπάθησε και πέτυχε την αλλοίωση της πληθυσμιακής εικόνας της πόλης εις βάρος πάντοτε των Ελλήνων των Αγίων Σαράντα. Αξίζει να σημειώσουμε πως μέχρι το 1990 η πόλη των Αγίων Σαράντα είχε περίπου 17 χιλιάδες κατοίκους και στην πλειοψηφία τους ήταν Έλληνες Βορειοηπειρώτες,

β. από την ίδια σειρά οικοπέδων είχαν επωφεληθεί και νομιμοποιούνταν, εκτός των αλβανών δημοτών της πόλης και περίπου 1500-2000 αλβανικές οικογένειες που είχαν κατέβει στην πόλη από την κεντρική και βόρεια Αλβανία που όχι μόνο δεν ήταν ποτέ δημότες της πόλης αλλά, δεν ήταν κάτοικοι ούτε του νομού των Αγίων Σαράντα, όπως ήταν τουλάχιστον όλοι οι πρώτοι δικαιούχοι των οικοπέδων αυτών.

Από τα οικόπεδα που είχαν πάρει οι Αλβανοί, κανένα δεν προέκυψε με δύο ιδιοκτήτες, όπως αυτά των τριακοσίων ελλήνων. Η κατάσταση αυτή προκάλεσε καυγάδες και εντάσεις, μεταξύ των Ελλήνων πρώην δικαιούχων και των Αλβανών που επωφελήθηκαν. Υπήρξαν και πιέσεις, εκφοβισμοί και απειλές εκ μέρους των Αλβανών. Μέσα σε αυτό το κλίμα τρομοκρατίας, για την δικαίωσή τους όλοι σχεδόν οι Έλληνες Βορειοηπειρώτες προσέφυγαν στα αλβανικά δικαστήρια, από τα οποία όμως ποτέ δεν δικαιώθηκαν.

Οι προσφυγές τους εκκρεμούν και κωλυσιεργούν, δίνοντας χρόνο στους δήθεν ιδιοκτήτες των οικοπέδων, τους Αλβανούς να εκμεταλλεύονται παράνομα τα οικόπεδα, με την ανοχή και των δημοτικών αλλά και των δικαστικών αρχών. Παραθέτουμε κατάλογο των Ελλήνων Βορειοηπειρωτών των οποίων η δημοτική αρχή των Αγίων Σαράντα ακύρωσε αυθαίρετα τους τίτλους ιδιοκτησίας των οικοπέδων καθώς και αντίγραφο τίτλου ιδιοκτησίας στην αλβανική και μεταφρασμένο στην αγγλική γλώσσα (Βλέπε Παράρτημα).

ΕΤΟΣ 2001

Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑ

Το Αλβανικό ΥΠΕΞ υποχρεώθηκε να παρουσιάσει για πρώτη φορά τον Ιούνιο του 2001, στο Συμβούλιο της Ευρώπης στο Στρασβούργο, έκθεση για την κατάσταση των Εθνικών Μειονοτήτων στην Αλβανική επικράτεια, για να δικαιολογήσει έτσι την υπογραφή της «Σύμβασης –Πλαίσιο για την προστασία των Εθνικών Μειονοτήτων» που είχε υπογράψει τον Ιούνιο του 1995 και που είχε επικυρώσει το αλβανικό Κοινοβούλιο στις 28 Σεπτεμβρίου 1999 και την οποία έθεσε σε ισχύ στις 1 Ιανουαρίου 2001.

Η κατάσταση όμως που παρουσιάζει το Αλβανικό ΥΠΕΞ στην ετήσια έκθεση του, προς το Συμβούλιο της Ευρώπης, βάσει την Σύμβαση–Πλαίσιο για την προστασία των εθνικών Μειονοτήτων, το έτος 2001 είναι εντελώς ψευδής και ανυπόστατη. Πέρασαν περισσότερο από δέκα (10) χρόνια όπου η Αλβανία δηλώνει ότι έχει μπει στο δρόμο του εκδημοκρατισμού. Στην ουσία λίγα πράγματα γίνονται για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ακόμα λιγότερα για την προστασία των δικαιωμάτων των μειονοτήτων, παρότι η Αλβανία έχει ενταχθεί σε διεθνείς οργανισμούς και έχει υπογράψει διεθνείς συμφωνίες που έχουν σαν στόχο την προστασία των ατομικών, ανθρωπίνων και μειονοτικών δικαιωμάτων.

Μερικά ενδεικτικά και μόνο στοιχεία που θα αναφερθούν παρακάτω με αφορμή όσα αναφέρει η επίσημη έκθεση της Αλβανικής Κυβέρνησης τον Ιούλιο του 2001 προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, δείχνουν πόσο μακριά από τις στοιχειώδεις Δημοκρατικές Αρχές βρίσκεται ακόμα η Αλβανία αλλά και πόσο λίγο σέβονται τα μειονοτικά και ανθρώπινα δικαιώματα και τις ατομικές ελευθερίες.

Πρώτη και σοβαρότερη παρατήρηση ως προς τα όσα αναφέρονται στην έκθεση αυτή είναι ο αριθμός των Ελλήνων που ζουν στην Αλβανία όπως οι ίδιοι αναφέρουν βασιζόμενοι σε μια απογραφή του 1989, που ποτέ δεν έγινε, και όπου την περίοδο αυτή λόγω του γνωστού σε όλους καθεστώτος κανένας δεν είχε το δικαίωμα αυτοπροσδιορισμού, μειώνουν τον αριθμό των Ελλήνων που ζουν στην Αλβανία σε λιγότερο από 2%. Η μείωση αυτή ξεπερνά τις 6 με 7 φορές του πραγματικού αριθμού.

Με βάση τα στοιχεία που διατηρεί η οργάνωση ΟΜΟΝΟΙΑ (Πολιτική Οργάνωση της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας στην Αλβανία) ο αριθμός των Ελλήνων που ζουν στην Αλβανία ανέρχεται στις 350 με 400 χιλιάδες. Εκτός αυτού υπάρχουν δημοσιεύματα στον διεθνή τύπο όπως το δημοσίευμα της 4ης Μαρτίου 1993 στο Wall Street Journal όπου με βάση τη δική τους εκτίμηση, ο Ελληνικός πληθυσμός στην Αλβανία ξεπερνά το 8% του πληθυσμού και αριθμεί περισσότερο από 254 χιλιάδες. Αναφερόμενοι σε ιστορικά στοιχεία και παρατηρώντας απογραφές όπως αυτές του 1913 και την απογραφή της κατοχικής Ιταλίας το 1939 στην Αλβανία προκύπτει ότι σε σύνολο 800 χιλιάδων πληθυσμού οι Έλληνες ξεπερνούσαν τις 170 χιλιάδες αποτελώντας έτσι περισσότερο από το 21% του πληθυσμού.

Όλα αυτά αποδεικνύονται εύκολα σε οποιαδήποτε καλόπιστο παρατηρητή τόσο με την μελέτη των αδιάψευστων ιστορικών στοιχείων που αναλύθηκαν προηγούμενα όσο και με την επιτόπια επίσκεψη στις μειονοτικές περιοχές του Αλβανικού Κράτους.

Το ότι η Αλβανία θέλει να αποκρύψει τον πραγματικό αριθμό των Ελλήνων και άλλων μειονοτήτων που ζουν στην Αλβανία φαίνεται και στον τρόπο διεξαγωγής της απογραφής που ξεκίνησε το Απρίλιο του 2001. Για λόγους που δεν εξηγεί ούτε στους Διεθνείς Οργανισμούς και παρ' όλες τις έγκαιρες παρατηρήσεις και στη συνέχεια διαμαρτυρίες που έγιναν από την ΟΜΟΝΟΙΑ δεν συμπεριλήφθηκε στο δελτίο απογραφής η εθνικότητα και το θρήσκευμα. Για τους λόγους αυτούς η Εθνική Ελληνική Κοινότητα απείχε της απογραφής.

Το δικαίωμα της πολιτικής έκφρασης του ατόμου γενικότερα και της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας ειδικότερα καταπιέζεται σε μεγάλο βαθμό, χρησιμοποιώντας βία, νοθεία και άλλες μεθοδεύσεις. Τέτοια φαινόμενα είναι καταγεγραμμένα και από διεθνείς παρατηρητές στις δημοτικές εκλογές του Οκτωβρίου του 2000 στη Χειμάρρα και άλλες περιοχές καθώς και στις Βουλευτικές εκλογές του Ιουνίου του 2001, που είχαν ως αποτέλεσμα να μην εκλεγούν Ελληνικής καταγωγής υποψήφιοι. Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι η βία που ασκήθηκε κατά υποψηφίων, στελεχών της οργάνωσης ΟΜΟΝΟΙΑ ή απλών μελών της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας έγινε από αυτούς οι οποίοι θα έπρεπε να τηρήσουν την τάξη δηλαδή τα αστυνομικά όργανα. Επίσης ο κρατικός μηχανισμός επιστρατεύτηκε για να ασκήσει πίεση ιδιαίτερα στα μέλη της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας που κατέχουν Δημόσιες θέσεις, υπό την απειλή ότι θα χάσουν τις δουλειές τους. Έντονη πίεση ασκείται από τον κρατικό μηχανισμό και προς τους ελεύθερους επαγγελματίες Ελληνικής καταγωγής πολίτες της Αλβανίας, εμποδίζοντάς τους με γραφειοκρατικές καθυστερήσεις και παράνομα χρηματικά πρόστιμα, κλπ.

Για τον ίδιο σκοπό συνεχώς πότε με μικρότερη ή μεγαλύτερη ένταση καταδιώκονται στελέχη της οργάνωσης ΟΜΟΝΟΙΑ διασύροντας την προσωπικότητά τους με ψευδείς κατηγορίες σε Αλβανικά Δικαστήρια. Αποκορύφωμα τέτοιου είδους μεθοδεύσεων αποτελεί η δική παρωδία των πέντε στελεχών της οργάνωσης ΟΜΟΝΟΙΑΣ το 1994 στην οποία αυστηρή θέση κατά της τότε Αλβανικής Κυβέρνησης τήρησε και η Διεθνής κοινότητα. Την παρεμπόδιση της ελευθερίας της πολιτικής έκφρασης κατορθώνει η κάθε Αλβανική Κυβέρνηση της μεταπολίτευσης, με την συνεχή αλλαγή των διοικητικών ορίων των Επαρχιών, Νομών και εκλογικών περιφερειών που συνήθως γίνονται σε προεκλογικές περιόδους. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η εκλογική περιφέρεια «100», η οποία μέχρι το 1997 αποτελείτο από χωριά και πόλεις στα οποία κατοικούσαν στην πλειοψηφία τους από Ελληνικής καταγωγής πολίτες της Αλβανίας και παραδοσιακά εκλεγόταν ο υποψήφιος που υποδεικνυόταν από την ΟΜΟΝΟΙΑ. Το 2001 η περιφέρεια αυτή τριχοτομήθηκε, προσκολλώντας το καθένα από αυτά σε μεγαλύτερα σε πληθυσμό τμήματα κατοίκων Αλβανικής καταγωγής, με προφανή στόχο την αλλοίωση του ποσοστού του Ελληνικού στοιχείου στις συγκεκριμένες περιφέρειες, αφαιρώντας ουσιαστικά το δικαίωμα εκπροσώπησης του στους φορείς του Κράτους και την αδυναμία εκλογής (για πρώτη φορά) βουλευτή της οργάνωσης ΟΜΟΝΟΙΑ στο Κοινοβούλιο.

Μεγάλη διάσταση παίρνει η δημογραφική αλλοίωση του χώρου της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας, όπου με την πάροδο του χρόνου εντείνεται περισσότερο. Αυτό επιτυγχάνεται δημιουργώντας νέους συγκεντρωμένους οικισμούς στα εδάφη της Μειονότητας, όπως για παράδειγμα οι οικισμοί Άγιος Γεώργιος (κοντά στο χωριό Τσούκα), Γκιάστα (κοντά στους Αγίους Σαράντα), Εξαμίλια και Προφήτης Ηλίας Τζάρας, όπου αν και η τοπωνυμία είναι Ελληνική κατοικήθηκαν από πολίτες Αλβανικής καταγωγής που προήλθαν από εσκεμμένη εσωτερική μετανάστευση. Η αύξηση του αριθμού των κατοίκων τόσο των χωριών όσο και των πόλεων, στο χώρο της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας οφείλεται επίσης στην μετακίνηση Αλβανών από άλλες περιοχές προς αυτά. Αν και οι Αλβανικές αρχές προσπαθούν να δικαιολογήσουν την κατάσταση αυτή με την δήθεν οικονομική εσωτερική μετανάστευση αυτό οφείλεται στην εσκεμμένη ανοχή των αρχών στην παράνομη οικοδομή και καταπάτηση περιουσιών των Ελλήνων. Τουναντίον διαφορετική πολιτική επιλέχθηκε για τους Ελληνικής καταγωγής κατοίκους των ίδιων περιοχών (όπως για παράδειγμα στη Χειμάρρα, με τα γνωστά

σε όλους αποτελέσματα) όπου οι κάτοικοι όχι μόνο δεν έτυχαν της ίδιας ευνοϊκής μεταχείρισης αλλά παρατηρήθηκαν και φαινόμενα κατεδάφισης κτισμάτων και περιουσιών ιδιοκτησίας τους.

Η Αλβανική Κυβέρνηση, με στόχο την αποκόμιση οικονομικών ωφελημάτων από την Ευρωπαϊκή Ένωση, στην έκθεση που υπέβαλε προς το Ευρωπαϊκό συμβούλιο, αναφέρει ψευδώς ότι χαράζει πολιτικές και ότι ψηφίζει νόμους ισονομίας των πολιτών της ανεξαρτήτως καταγωγής, θρησκευτικών διαφορών και άλλων διακρίσεων. Όμως, μη ξεκαθαρίζοντας το ιδιοκτησιακό καθεστώς και αλλοιώνοντας το συνεχώς με διάφορες μεθόδους, πράξεις και παραλήψεις της εξουσίας, διευκολύνει μόνο τους Αλβανικής καταγωγής πολίτες του Κράτους, να διεκδικούν με πλαστά έγγραφα (τα οποία τα δικαστήρια αναγνωρίζουν ως έγκυρα) μεγάλες δασικές εκτάσεις, λιβάδια, καθώς και παράλιες εκτάσεις γύρω από τα χωριά της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας με προφανή στόχο την αλλοίωση και οικονομικό μαρασμό του Ελληνικού στοιχείου. Παρότι η Εθνική Ελληνική Κοινότητα κάνει συνεχώς εκκλήσεις προς την Αλβανική Κυβέρνηση και τους διεθνείς οργανισμούς να σταματήσουν τέτοιου είδους δικαστήρια, έως ότου με δίκαιο τρόπο αποσαφηνιστεί το υπό αμφισβήτηση ιδιοκτησιακό καθεστώς των εν λόγω ακινήτων, οι Αλβανικές κυβερνήσεις συνεχίζουν μεθοδικά την ολοκλήρωση του σχεδίου εγκλωβισμού της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας.

Στην έκθεση που υποβλήθηκε από την Αλβανική Κυβέρνηση στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αναφέρεται ότι η πολιτική προς τις μειονότητες στοχεύει στην κοινωνική, οικονομική, πολιτιστική και γλωσσική ανάπτυξη τους. Αυτό όμως δεν αληθεύει. Στην πραγματικότητα η κατανομή των πόρων του Κράτους στις περιοχές της Ελληνικής Κοινότητας υστερεί αυτής των άλλων περιοχών της Αλβανίας, οδηγώντας έτσι τους κατοίκους των περιοχών στην εξαθλίωση λόγω των ανύπαρκτων οδικών δικτύων, της ανύπαρκτης ύδρευσης και ηλεκτροδότησης και γενικά των ανύπαρκτων υποδομών.

Το αλβανικό κράτος, μη μπορώντας να ξεφύγει από τις καθεστωτικές νοοτροπίες του παρελθόντος, ακόμη και σήμερα δεν ξεκαθαρίζει τα όρια των μειονοτικών ζωνών, δεν αναγνωρίζει την Ελληνική Εθνικότητα σε χωριά και πόλεις που αυθαίρετα αυτή αφαιρέθηκε από το Κομμουνιστικό καθεστώς και δεν επιτρέπει σε αυτές τις κοινότητες και πόλεις τη λειτουργία των Ελληνικών σχολείων. Με τον τρόπο αυτό μεγάλες περιοχές που κατοικούνται από μέλη της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας όπως η Χειμάρρα, Κορυτσά, και η Πρεμετή να μένουν χωρίς Ελληνικά σχολεία, επιδεινώνοντας το έτσι κι αλλιώς οξύ εκπαιδευτικό πρόβλημα της Ε.Ε. Κοινότητας. Σημειώνεται ότι στα υπάρχοντα Ελληνικά σχολεία παρατηρείται παντελής έλλειψη σχολικών βιβλίων, δεν επιτρέπεται η διδασκαλία της Ελληνικής ιστορίας, ενώ το διδακτικό προσωπικό είναι ελλιπές και σε πολλές περιπτώσεις εσκεμμένα ανεπαρκές.

Στο χώρο της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας, παρατηρούνται και καταγράφονται καθημερινώς εκβιασμοί, ληστείες, απαγωγές, ανεξιχνίαστοι θάνατοι και εξαφανίσεις καθώς και επιθέσεις σε χώρους θρησκευτικής λατρείας, κυρίως με το κάψιμο παραδοσιακών και ανεκτίμητης πολιτιστικής αξίας ναών στους χώρους της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας. Συμβάντα και γεγονότα όπως οι εν λόγω παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, δημοσιεύονται κατά καιρούς στον διεθνή τύπο, και είναι στη διάθεση κάθε καλόπιστου τρίτου αντικειμενικού παρατηρητή των έντονων προβλημάτων της Κοινοτήτάς μας.

Όλα όσα αναφέρθηκαν προηγούμενα, αποτελούν κατάφωρη παραβίαση των δικαιωμάτων των Ελληνικής καταγωγής πολιτών του Αλβανικού Κράτους. Αυτά τα φαινόμενα και πολλά άλλα, σε συνδυασμό με τη δυσλειτουργία που προκαλούν στην Ελληνική Κοινότητα, οδηγούν σε όλο και περισσότερη κοινωνική ένταση στις «Μειονοτικές Ζώνες» και εκτιμάται δυστυχώς ως βέβαιο ότι αν θα συνεχιστεί αυτή η κατάσταση σε λίγα χρόνια θα οδηγηθούμε σε καταστάσεις βίαιης σύγκρουσης σαν και αυτές που βλέπουμε και σε άλλες περιοχές του πλανήτη και που όλοι τις καταδικάζουμε.

ΒΙΑ ΚΑΙ ΝΟΘΕΙΑ ΣΤΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ

Κραυγαλέα περίπτωση καταπάτησης των Δικαιωμάτων την Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας στην Αλβανία, είναι βία και η νοθεία, που ασκήθηκαν σε ευρεία κλίμακα , στις δημοτικές εκλογές στη Χειμάρα το Οκτώβριο του 2000 όπως επίσης και στις βουλευτικές εκλογές της Αλβανίας τον Ιούλιο –Αύγουστο 2001. Και στις δύο εκλογικές περιόδους το Σοσιαλιστικό Κόμμα του κ. Φ. Νάνο μετέτρεψε το άγχος για να κρατήσει την εξουσία στις περιοχές που ζουν Έλληνες Βορειοηπειρώτες, σε έντονο κλίμα τρομοκρατίας, πλαισιωμένο με πλούσιο εθνικιστικό και ανθελληνικό ντελίριο και με σκηνές έντονης αστυνομικής παρουσίας, ακόμα και την ημέρα των εκλογών. (Βλέπε Παράρτημα με δημοσιεύματα των ημερών)

Η ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΛΛΟΙΩΣΗ ΤΟΥ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

Παράλληλα επιδιώχθηκε γεωγραφική και δημογραφική αλλοίωση του χώρου διαμονής του στοιχείου με ελληνική και ελληνίζουσα συνείδησης. Η πυκνότητα των κινήσεων τέτοιας αλλοίωσης αποκορυφώνονται κατά τις δεκαετίες 60 -70.

Στις αρχές της δεκαετίας του 60', το καθεστώς Χότζα στο χώρο που πατροπαράδοτα κατοικείται από αυτόχθονο ελληνικό στοιχείο μετακίνησε βίαια, πέντε χιλιάδες ελληνόβλαχους που είχαν μέχρι ως τότε ως χώρο χειμερινής διαμονής την παραθαλάσσια περιοχή το ακρωτήριο Στύλος στα ελληνο-αλβανικά σύνορα, και τις γύρω περιοχές Μαλαθριάς, Βρύνας, Τζάρας, Βουθρωτού Τσιμίκου, Εξαμιλίων και Τσούκας. Ο πληθυσμός αυτός παλαιότερα (πριν το 1945) έκανε νομαδική ζωή στην παραθαλάσσια περιοχή Αγίων Σαράντα-Θεσπρωτίας. Με το κλείσιμο των συνόρων έμεινε στο Αλβανικό έδαφος. Συνέχιζε όμως να μένει εκτός ληξιαρχικών μητρώων και δεν γνώριζε καν τα αλβανικά. Σε απογραφή ενός τμήματος ελληνόβλαχων στην περιοχή της Κολωνίας το 1945 σημειώνονταν ως μητρική γλώσσα η βλάχικη και η ελληνική ως δεύτερη γλώσσα, ενώ δεν αναφέρονταν καθόλου η Αλβανική .

Οι βιαίως εκτοπισθέντες ελληνόβλαχοι εγκαταστάθηκαν στα χωριά της Λιουντζουριάς, Ζαγοριάς και Πωγωνίου, περιοχές από τις οποίες το καθεστώς είχε εκτοπίσει σε άλλα μέρη της Αλβανίας, με τους προαναφερόμενους τρόπους μεγάλο τμήμα ντόπιου πληθυσμού. Μεταξύ αυτών άτομα με ελληνική και ελληνίζουσα συνείδηση. Στη Λιούντζουριά οι ελληνόβλαχοι ίδρυσαν δικά τους χωριά, όπως το «Αντών. Πότση». Εντάχθηκαν όμως σε αλβανικά σχολεία και αυθαιρέτως η εθνικότητά τους έγινε αλβανική. Το καθεστώς άνοιξε αλβανικά σχολεία και για τους ελληνόβλαχους στο Πωγώνι, μη επιτρέποντας σ' αυτούς να πάνε στα υπάρχοντα ελληνικά σχολεία.

Ωστόσο μεταξύ των ελληνόβλαχων ακολούθησαν οι μαζικές συλλήψεις και τους επιδόθηκαν βαρύτερες ποινές με μόνιμες κατηγορίες «συνεργάτες των Ελλήνων μοναρχοφασιστών». Εξήντα πέντε ελληνόβλαχοι οδηγήθηκαν τα χρόνια εκείνα στο απόσπασμα, ενώ οι συνολικές ποινές που τους βάρυναν ανέρχονται σε 1850 χρόνια φυλάκισης. Σ αυτές τις συνθήκες η ελληνική γλώσσα, στην κοινωνία των ελληνόβλαχων, ομιλείτο μόνο από ηλικιωμένους. Μάλιστα και η βλάχικη πέρασε σε δεύτερη μοίρα σε χωριά με μικτό αλβανο-βλάχικο πληθυσμό υποχωρώντας μπροστά στην κυρίαρχη αλβανική γλώσσα .

Ταυτόχρονα η παρουσία του βλάχικου στοιχείου είναι σημαντική σε όλη την κρατική πυραμίδα του καθεστώτος και στην κοινωνική και πολιτιστική ζωή της Αλβανίας•

Στη δεκαετία του 70 το κομμουνιστικό καθεστώς βαθαίνει την δημογραφική και θρησκευτική αλλοίωση της περιοχής της Λιουντζεριάς. Ίδρυσε μια σειρά από νέα «σοσιαλιστικά χωριά» σε προνομιούχες θέσεις σε σχέση με την κοιλάδα του Δρίνου και την πόλη Αργυροκάστρου. Οι νέοι οικισμοί κατοικήθηκαν κυρίως από μουσουλμανικό στοιχείο των ορεινών περιοχών της Λαμπουριάς και του Κουρβελεσιού, που είχαν εξισλαμιστεί παλαιότερα κατά το 18ο-19ο αιώνα. Όλα αυτά τα χωριά ενισχύουν αισθητά την κάθετη γραμμή εξισλαμισθεισών κοινοτήτων που είχε χαραχτεί επί Τουρκοκρατίας με στόχο τον διαχωρισμό του ενιαίου ομόθρησκου και ομοεθνούς χώρου της Ηπείρου στο Βόρειο της τμήμα.

Ο εποικισμός τους άρχισε το 1948, συνεχίστηκε έντονα το 1960 και ολοκληρώνεται σήμερα με σύγχρονους εποικισμούς των παραλίων του Ιονίου Πελάγους από αλβανούς της Μέσης και Βόρειας Αλβανίας. Ο λόγος είναι για το γεγονός ότι οι αλβανοί πολίτες με την ανοχή πάντοτε των αλβανικών αρχών, δεν αφήνουν ευκαιρία χωρίς να εκμεταλλευτούν για να εποικήσουν το χώρο της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας. Πρόκειται για τα χωριά «Βαλαρέ», «Αρσί Λένγκο»

και «Ασίμ Ζενέλι». Στο γνωστό για την ελληνική ιστορία χωριό Δοξάτι της ίδια περιοχής, το καθεστώς μετοίκησε μέχρι και τριάντα οικογένειες από το Λαζαράτι και άλλα μουσουλμανικά αλβανοχώρια της περιοχής Λαμπουριάς.

Στην περιοχή της Δρόπολης, απέναντι από τον ελληνικό χωριό Καλογοραντζή, στη συνέχεια του γνωστού χωριού Νεπράβιστα ιδρύθηκε το 1972 χωριό Μπούλιο με πληθυσμό ένα μίγμα διαφορετικών εθνοτήτων και θρησκευτικής καταγωγής. Ο νέος αυτός οικισμός υπό το πρόσχημα των σοσιαλιστικών μεταρρυθμίσεων άλλαξε δημογραφικά την γεωγραφία του Ελληνικού στοιχείου της περιοχής της Δρόπολης και συνένωσε τα χωριά Νεπράβιστα και Λαζαράτι, που ήταν από παλαιότερα εξισλαμισμένα.

Στην επαρχία των Αγίων Σαράντα και Δελβίνου με διάταγμα, υπό αριθμό 5131, 4.12.1973, «Περί τροποποιήσεων Διοικητικής Διαίρεσης της Λ.Δ της Αλβανίας», του Προεδρείου της Αλβανικής Βουλής, ιδρύονται μια σειρά από χωριά με αλβανικό και ανάμικτο πληθυσμό. Δυτικά των αναγνωρισμένων πλέον ως αλβανικά χωριά της Μουζίνας και Πετσάς, ιδρύθηκε το χωριό Μπίστρισα. Φεύγοντας πιο δυτικά, μεταξύ Μεσοποτάμου, Κρανιάς και Φοινικιού ιδρύθηκε το χωριό «Τσλιριμι» (=Απελευθέρωση). Το αρχαίο ελληνικό χωριό Μετόχι, ακριβώς στην είσοδο των Αγίων Σαράντα καταστρέφεται για να ενωθεί με το νεοσύστατο χωριό Γκιάστα αποτελούμενο κυρίως από αλβανούς τσάμηδες που το 1945 ήρθαν από την Ελλάδα. Την ίδια περίοδο ιδρύθηκε η πολίχνη των Εξαμηλιών μόλις λίγα χιλιόμετρα νότια των Αγίων Σαράντα, απ' όπου είχαν εκδιωχτεί οι ελληνόβλαχοι. Επίσης ιδρύονται τα χωριά: Σκάλα δίπλα ελληνορθόδοξο χωριό Τσιφλίκι και το Μουρσί, με ανάμικτο πληθυσμό ελληνοβλάχων, τσιγγάνων και αλβανών τσάμηδων, το χωριό Βρύνα πάνω στα ερείπια της αρχαίας Εβροίας, με ανάμικτο πληθυσμό, το χωριό, κ. α.

Ταυτόχρονα δίπλα σε χωριά με καθαρά ελληνικό πληθυσμό ιδρύονται συνοικίες που κατοικούνται από αλβανούς εποίκους που έρχονται για να πλαισιώσουν τις δραστηριότητες που το αλβανικό κράτος εκ νέου μεταφέρει εκεί από άλλες περιοχές. Τέτοιες περιπτώσεις έχουμε στο χωριό Λιβαδειά, στο χωριό Δερμίσι (πρώην Αγ. Σοφία), στο Φοινίκι, στο Μεσοπόταμο, στο Μαυρόπουλο, στη Τζάρα, στο Μετόχι, στο Λούκοβο κ. α

Μετά το 1990 με προτροπή της Κυβέρνησης του κ. Μπερίσα ιδρύονται στις περιοχές της Βορείου Ηπείρου από βόρειους αλβανούς μια σειρά οικισμών όπως αυτός στη θέση Προφήτης Ηλίας κοντά στο χωριό Τζάρα, ο οικισμός Ντόμπρα κοντά στο χωριό Βαγγαλιάτι, ο οικισμός κοντά στο Χωριό Κρόγγι, μία ολόκληρη συνοικία στο Εξαμίλι με περισσότερες από 200 οικογένειες, κ. α.

ΤΟΠΩΝΥΜΙΚΟΣ ΚΑΙ ΛΗΞΙΑΡΧΙΚΟΣ ΑΦΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

Το κομμουνιστικό καθεστώς δεν σταμάτησε εδώ. Με επιχείρημα την αντικατάσταση ακατάλληλων ονομάτων με ονόματα υγιούς πολιτικού, ιδεολογικού και ηθικού περιεχομένου, με την, υπ' αριθμό 225/23.9.1975, απόφαση του Προεδρείου της Αλβανικής Βουλής, αρκετά ελληνικά και ορθόδοξα ονόματα χωριών στους νομούς Αργυροκάστρου, Δελβίνου και Αγίων Σαράντα αλλά και αλλού μετονομάστηκαν με αλβανικές ονομασίες.

Το ίδιο συνέβηκε και με τα τοπωνύμια που έφεραν ονόματα Αλβανών μπέηδων και αγάδων. Μάλιστα το καθεστώς επικαλέστηκε το γεγονός ότι τα ονόματα των μπέηδων θύμιζαν «τα βάσανα του παρελθόντος» και ότι οι σχέσεις ιδιοκτησίας του ατόμου στην κοινότητα ήταν σε αντίθεση με την ιδεολογία του καθεστώτος περί ατόμου απαλλαγμένου από περιουσιακά στοιχεία και οργάνωσής τους σε κολεκτίβα.

Το καθεστώς πετύχαινε ταυτόχρονα και την εθνική αλλοίωση και την ιδεολογική προσέγγιση του Ελληνισμού στην Αλβανία. Συγκεκριμένα στο Αργυρόκαστρο το χωριό Άγιος Νικόλας μετονομάστηκε σε Drita,

Στο νομό Αγίων Σαράντα, το όνομα της ίδιας της πόλης έγινε Σαράντι, το χωριό Παλιαυλή, μετονομάστηκε Qafadardhaj, το χωριό Άγιος Βασίλειος μετονομάστηκε Pefparimi, το χωριό Μαυρόπουλο μετονομάστηκε Buronja, το χωριό Άγιος Ιωάννης μετονομάστηκε Blerimas, το χωριό Βρομερό μετονομάστηκε Bregas, το χωριό Φανάρι μετονομάστηκε Dritas, το Μεμούσμπη μετονομάστηκε Jeta e re, το όνομα του χωριού Καινούργιο, έγινε Vurgu i ri, το όνομα του χωριού Υμεραφέντη έγινε Fitorja, του χωριού Καραλήμπη έγινε επίσης Dritas, το όνομα του χωριού Χαντήραγα, έγινε Λευτέρης Τάλλιος. Η περιοχή του Θεολόγου μετονομάστηκε Παρτιζάνος, της Μεμόραχης Vellazërimi.

Υπήρχαν και τέτοιες περιπτώσεις που σε ελληνικά χωριά διατηρούνταν τα θρησκευτικά τους ονόματα αλλά στην αλβανική. Λόγου χάρη το χωριό Άγιος Ανδρέας βαφτίστηκε με τον όνομα Shen Ndre, το οποίο είναι το καθολικό όνομα στην αλβανική του Άγιου Ανδρέα.

Επίσης με το διάταγμα υπό αριθμό 5339/23.9.1975 της Αλβανικής Βουλής για την αλλαγή των «ακατάλληλων» ονομάτων, δεν επιτρέπονταν στον υπάλληλο του ληξιαρχείου να καταχωρήσει όνομα ακατάλληλο από άποψης πολιτικής, ιδεολογικής και ηθικής σε νεογέννητο.

Οι γονείς έπρεπε να επιλέξουν ένα όνομα από τον συγκεκριμένο κατάλογο που πρότεινε το κόμμα, τα οποία δεν ήταν ούτε ορθόδοξα, ούτε ελληνικά, ούτε να σχετίζονται με την Ελλάδα. Ήταν ονόματα που είχαν σχέση με το έθνος των Αλβανών και την ιστορία του, ή του διεθνούς κομμουνισμού, ή διάφορα σύγχρονα ευρωπαϊκά ονόματα από μυθιστορήματα και ταινίες (Βλέπε Παράρτημα).

Για τους Έλληνες εκτός των περιοχών με αμιγή ελληνικό πληθυσμό υπήρχε ταυτόχρονα πίεση για την αλλαγή της εθνικότητας των παιδιών τους. Σε πολλές περιπτώσεις, κυρίως όταν πρόκειται για μικτούς γάμους η αλλαγή της εθνικότητας συνέβαινε αυτόματα κατά αυθαίρετο τρόπο.

Έτσι οι Έλληνες Βορειοηπειρώτες που εκούσια ή αναγκαστικά είχαν μετοικήσει σε διάφορες πόλεις και χωριά της Αλβανίας, με ένα και μόνο προεδρικό διάταγμα, δεν ήταν πια Έλληνες.

Το 1991 πολλοί από αυτούς ζήτησαν την αλλαγή της εθνικότητας με δικαστικές διαδικασίες, από αλβανική σε ελληνική. Μερικοί το πέτυχαν. Όταν όμως το φαινόμενο αυτό πήρε διαστάσεις, η Αλβανική Κυβέρνηση, έβγαλε οδηγία για τα δικαστήρια, να μην εκκινούν τέτοιες διαδικασίες. Με αυτή την οδηγία όμως, ένα μεγάλο μέρος του Ελληνισμού στην Αλβανία, που

είχε μεταναστεύσει εσωτερικά στα χρόνια της δικτατορίας (1945-1990), παραμένουν ακόμα σήμερα με αλβανική εθνικότητα.

Η ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΚΑΙ Η ΑΝΑΓΚΗ ΑΥΤΟΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑΣ

Η επιμονή των μελών της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας στην Αλβανία και των εκπροσώπων όλων των επίπεδων σε θέματα που αφορούν την εθνικότητα, όπως είναι η συμπερίληψη του λήμματος της εθνικότητας στην απογραφή του πληθυσμού της χώρας και η εγγραφή της εθνικότητας ως προσωπικό στοιχείο τόσο στα ληξιαρχικά μητρώα, όσο και στις ταυτότητες, δημιουργεί την εντύπωση ότι η Εθνική Ελληνική Κοινότητα εκδηλώνει στάσεις που δεν αρμόζουν στα Ευρωπαϊκά πρότυπα.

Στην ουσία η Εθνική Ελληνική Κοινότητα ενώ πιστεύει ότι η ένταξη της Αλβανίας στην Ευρώπη αποτελεί και για την ίδια την καλύτερη λύση όσον αφορά τον σεβασμό των ανθρώπινων και εθνικών δικαιωμάτων, εκδηλώνει ταυτόχρονα τις επιφυλάξεις για τις πραγματικές προθέσεις των αλβανικών αρχών προς την κατεύθυνση αυτή. Πιστεύει ότι οι αλβανικές αρχές επικαλούμενες νομικές ρυθμίσεις στηριζόμενες σε Ευρωπαϊκά πρότυπα δημιουργεί προϋποθέσεις συνέχισης της ίδιας μέχρι τώρα πολιτικής ως προς την ποιοτική και ποσοτική σμίκρυνση, δημογραφική και εθνολογική αλλοίωση και εξουδετέρωση της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας ως αυτόχθονη και ιστορική εθνική οντότητα.

Οι επιφυλάξεις αυτές προκύπτουν από το γεγονός ότι τα επίσημα Τίρανα, ούτε επί κομμουνιστικού καθεστώτος, ούτε στην μεταπολιτευτική περίοδο αναγνώρισε το αυτόχθον της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας στην Αλβανία και την γεωγραφική της συνέχεια με την Ελλάδα. Δεν την αναγνωρίζει συνεπώς ούτε ως κληρονόμο του πλούσιου Ελληνικού πολιτισμού και ιστορίας της Ηπείρου.

Γεγονός είναι ότι οι Αλβανικές κυβερνήσεις από την ίδρυση του Αλβανικού κράτους δεν έχουν εκδώσει επίσημα ένα ντοκουμέντο που να προσδιορίζει σε όλες τις διαστάσεις και επίπεδα την φύση, την καταγωγή, τις δομές, το μέγεθος, τις στάσεις και τις σχέσεις της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας στην Αλβανία με τον αλβανικό λαό και το κράτος. Ωστόσο για λόγους σκοπιμότητας υπάρχουν σκόρπια έγγραφα από επίσημους και μη φορείς τα οποία:

1. Παραχαράσσοντας την ιστορία ισχυρίζονται ότι ο ιστορικός χάρτης της Αλβανίας ανήκει μέχρι την Πρέβεζα και την Άρτα και ότι ο πολιτισμός στην περιοχή της Ηπείρου, κυρίως στο Βόρειο τμήμα της, ανήκει στην Αλβανία. «Μεταξύ των Ιλλυρικών φύλων που έπαιζαν πότε περισσότερο και πότε λιγότερο σημαντικό ρόλο στα μετέπειτα ιστορικά γεγονότα, αναφέρει το βιβλίο της Ακαδημίας Επιστημών των Τιράνων του 2003 «Η ιστορία του Αλβανικού λαού», είναι οι Θεσπρωτείς, οι οποίοι κατοικούσαν στην παραθαλάσσια περιοχή στον Αμβρακικό Κόλπο, βορειότερα κατοικούσαν οι Χάονες τα βόρεια σύνορα των οποίων έφθαναν μέχρι τα Ακροκεραύνια όρη και τον αυχένα του ποταμού Δρίνου. Οι Μολοσσοί κατοικούσαν στη γόνιμη πεδιάδα των Ιωαννίνων...». Με την ίδια νοοτροπία διεκδικήσεων αντιμετωπίζεται μέχρι τις ημέρες μας, ιστορικά, γεωγραφικά και δημογραφικά από την Αλβανία το βόρειο και νότιο τμήμα της Ηπείρου σε όλα τα ιστορικά και γεωγραφικά σχολικά εγχειρίδια από την τέταρτη τάξη δημοτικού μέχρι και το πανεπιστήμιο.

2. Τα επίσημα Τίρανα, πριν και μετά το 1990, τηρούν την ίδια στάση όσον αφορά την καταγωγή του ελληνικού στοιχείου στην Αλβανία. Ισχυρίζονται ότι εγκαταστάθηκε στα εδάφη που βρίσκεται σήμερα κατά τον 18ο αιώνα. Τα ιστορικά και γλωσσικά δεδομένα, αναφέρει το εγκυκλοπαιδικό λεξικό της Ακαδημίας Επιστημών των Τιράνων στο λήμμα «Δρόπολη», “αποδεικνύουν ότι οι κάτοικοι της Δρόπολης, ελληνικής εθνικότητας, αφίχθησαν εδώ τον XVIII αιώνα ως κολίγοι στα τσιφλίκια των αλβανών γαιοκτημόνων”.

Στην ίδια εγκυκλοπαίδεια, η Χειμάρρα αναφέρεται ως Ιλλυρική πόλη της Χαονίας από τον V π.Χ αιώνα . Οι υπόλοιπες περιοχές με αμιγή ελληνικό πληθυσμό όπως του Βούρκου, Φοινικιού, Θεολόγου, Γράβας, Μεσοποτάμου και Λειβαδιάς στους νομούς Αγίους Σαράντα και Δελβίνου και Μαύρης Ρίζας στο νομό Αργυροκάστρου, απλώς αναφέρονται ως διοικητικές μονάδες της αλβανικής επικράτειας, χωρίς να αναφερθεί η ελληνική καταγωγή του πληθυσμού. Εξάιρεση κάνει η περιοχή του Πωγωνίου νομού Αργυροκάστρου, για την οποία αναφέρεται η ελληνική καταγωγή. Η περιοχή του Αλίκου και άλλες περιοχές όπου κατοικούν Έλληνες δεν αναφέρονται καθόλου.

Η παράληψη και η αποσιώπηση της Χειμάρρας ως περιοχής με ελληνικό στοιχείο και η γεωγραφική και ουσιαστική ταύτιση της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας μόνο με την περιοχή της Δρόπολης συνδέεται άμεσα με την προσπάθεια των αλβανικών αρχών να διακόψει την εδαφική συνέχεια των περιοχών με αμιγή ελληνικό πληθυσμό με στόχο να δικαιολογήσει την πολιτική εποικισμού από Αλβανούς του Βορράς τις «μειονοτικές» περιοχές, όπως προκύπτει με τις μετοκίσεις, την συγκρότηση νέων οικισμών και αλλαγή των ονομάτων.

3. Παράλληλα επιδιώχθηκε γεωγραφική και δημογραφική αλλοίωση του χώρου διαμονής του ελληνικού στοιχείου. Η πυκνότητα των κινήσεων δημογραφικής αλλοίωσης αποκορυφώνονται κατά τις δεκαετίες 60 -70.

4. Ολόκληρες περιοχές όπως της Χειμάρρας και χωριά όπως η Μουζίνα, η Πετσά το Γαρδικάκι, η Σέλτση δεν αναγνωρίστηκαν ως ελληνικά. Η Χειμάρρα, παρά το γεγονός ότι η Τουρκική διοικητική διαίρεση την έφερε ενωμένη διοικητικά με το Δέλβινο, στο νεοσύστατο αλβανικό κράτος μόνο επί δυο έτη 1920-1922, ενώθηκε στην υποπεριφέρεια Δελβίνου. Στη συνέχεια προσκολλήθηκε στο νομό Αυλώνας.

Επίσης με την διοικητική διαίρεση του 1993 οι τρεις νομοί με αναγνωρισμένο αμιγές ελληνικό πληθυσμό χωρίζονται για πρώτη φορά σε δυο διαφορετικές περιφέρειες. (του νομού Αργυροκάστρου στην ομώνυμη περιφέρεια και οι νομοί Δελβίνου και Αγίων Σαράντα στην περιφέρεια Αυλώνας. Η Χειμάρρα ανήκει στο Νομό Αυλώνας)

Έτσι λοιπόν δημιουργήθηκαν οι μειονοτικές ζώνες των 99 χωριών . Γεγονός είναι ότι στην Αλβανική νομοθεσία δεν υπάρχει καμιά νομική ρύθμιση που να αναγνωρίζει επίσημα τις καθαρές μειονοτικές ζώνες . Ωστόσο όμως στην πράξη εφαρμόζονταν και συνεχίζεται ακόμα και σήμερα να διατηρείται με αυστηρότητα το καθεστώς των μειονοτικών ζωνών .

5. Η άλλη τακτική που ακολουθήθηκε συνεχώς από τα επίσημα Τίρανα, με αποκορύφωμα το κομμουνιστικό καθεστώς είναι από την μια η αποψίλωση του ελληνικού στοιχείου στις αμιγείς ελληνικές περιοχές και από την άλλη η αλλοίωση της εθνικής συνείδησης.

Η δημογραφική αποψίλωση επιτεύχθηκε με δυο τρόπους:

Πρώτον μέσω των πολιτικών διωγμών φυλακίσεων και εξορίας των αντιφρονούντων. Από έρευνα της μη κυβερνητικής οργάνωσης «Επιβεβαιώνουμε την Ταυτότητά μας» που δρά από πέρυσι στο Αργυρόκαστρο προκύπτει ότι εκτοπίστηκε με τον τρόπο αυτό (φυλακές, στρατόπεδα συγκέντρωσης, κλπ) το 10-12 τοις εκατό των Ελλήνων από τις αμιγείς ελληνικές περιοχές

Δεύτερον η φθίνουσα γεωργική παραγωγή των ελληνικών περιοχών, που είναι η κύρια πηγή εσόδων για τα ελληνικά χωριά, οι σκληρές συνθήκες εργασίας και οι εξευτελιστικές αποδοχές ανάγκαζε τους Έλληνες να βρουν με οποιονδήποτε τρόπο και όρους (κυρίως με μικτούς γάμους) καταφύγιο στις πόλεις και τα άλλα αστικά κέντρα. Εδώ θα πρέπει να συνυπολογιστεί και η διάχυση της ελληνικής διανόησης στην αλβανική επικράτεια ή για ανάγκες του καθεστώτος, ή διότι το επάγγελμά τους δεν είχε καμιά σχέση με την οικονομικό-κοινωνική ανάπτυξη των ελληνικών περιοχών.

Έρευνα της προαναφερόμενης οργάνωσης αναφέρει ότι το 35-42 τοις εκατό των ελληνικών οικογενειών πρώτης γενιάς από τις περιοχές με αμιγή ελληνικό πληθυσμό έχουν μετοικήσει στο βάθος της αλβανικής επικράτειας.

Στην ίδια διαπίστωση όσον αφορά τους μικτούς γάμους προέβη με έρευνά του και το «Κέντρο Οικονομικών και Κοινωνικών Μελετών των Τιράνων». Σε ερωτηματολόγιο για τις διεθνικές σχέσεις στο νότο της Αλβανίας που αφορούν τα άτομα ελληνικής εθνικότητας προέκυψε ότι το 50 τοις εκατό των ερωτηθέντων στις πόλεις Αργυροκάστρου, Αγίων Σαράντα και Δελβίνου ανήκουν στην κατηγορία των μικτών γάμων

Συγκεκριμένα. Ο πληθυσμός της πόλης της Χειμάρρας το 1990 ανέρχονταν στις 8,5 χιλιάδες. Ο αριθμός των φυλακισμένων επί δικτατορικού καθεστώτος για πολιτικούς λόγους ανέρχεται σε 2.700 άτομα με ποινές φυλάκισης από 12-25 χρόνια, πέντε άτομα εκτελέστηκαν, τρία άτομα δικάστηκαν με 101 χρόνια. 100 οικογένειες εκτοπίστηκαν. Ταυτόχρονα, σύμφωνα με στοιχεία του συλλόγου Χειμαρριωτών στα Τίρανα, ο αριθμός Χειμαρριωτών στην αλβανική επικράτεια, κυρίως στις πόλεις Τίρανα, Δυρράχιο, Αυλώνα, Φίερι και Λιούσνια υπολογίζεται στις δέκα χιλιάδες. Ενώ ο αριθμός των χειμαρριωτών απόφοιτων των αλβανικών πανεπιστημίων αγγίζει τα 380 άτομα

Η Δρόβιανη, ένα από τα σημαντικότερα χωριά για την προσφορά του στα γράμματα, τον πολιτισμό και τον κλήρο του έθνους με το δεύτερο, μετά των Ιωαννίνων ιεροδιδασκαλείο στην Ήπειρο από τα 1735, με 14 εκκλησίες. Στην μεταπολεμική περίοδο του Χότζα, 29 άτομα φυλακίστηκαν, 8 εκτελέστηκαν. Από τους 18 ελληνοδιδασκαλούς που σπούδασαν στην Ελλάδα, 7 φυλακίστηκαν και 9 απέδρασαν στην Ελλάδα για να σωθούν.

Ταυτόχρονα 122 Δροβιανίτες είναι απόφοιτοι πανεπιστημίων στην Αλβανία. Από αυτούς μόνο 14 υπηρέτησαν στην περιοχή και οι υπόλοιποι στην υπόλοιπη Αλβανική επικράτεια. Λόγω των διωγμών και των δύσκολων συνθηκών ζωής απομακρύνθηκαν από το χωριό 135 οικογένειες. Σαν αποτέλεσμα αν το 1913 αριθμούσε 1 630 κάτοικους. Το 1990 είναι μόλις 780 κάτοικοι.

Η Πολύτσιανη, είναι ένα άλλο εξίσου σημαντικό κέντρο για τον ελληνισμό της Αλβανίας. Το 1913 αριθμούσε 1650 κατοίκους. Το 1985 στο χωριό κατοικούσαν 585 άτομα ή 136 οικογένειες Ελλήνων και 23 οικογένειες Αλβανών αξιωματικών. Το χωριό απαριθμεί 19 φυλακισμένους, ή 680 χρόνια φυλάκισης και 95 καταδιωγμένες οικογένειες. Από την Πολύτσιανη απομακρύνθηκαν 250 οικογένειες. Μόνο στην Αυλώνα αριθμούνται 156 πολυτσιανίτικες οικογένειες

Η Δίβρη είναι ένα ακόμα χωριό γνωστό για την προσφορά του στον ελληνισμό. Ο πληθυσμός της 1899 ανέρχονταν, σύμφωνα με την εφημερίδα «Αγών» των Αθηνών της ίδιας εποχής, σε 1100 άτομα. Το 1990 σε 700 άτομα. Μέχρι το 1967 οδηγήθηκαν στις φυλακές 35 Διβριώτες, πέντε απ' αυτούς ήταν γυναίκες. Τα συνολικά χρόνια φυλάκισης ανέρχονται σε 268. Τέσσερις καταδικάστηκαν με θανατική ποινή και δυο πέθαναν στη φυλακή. Στην ίδια περίοδο, 25 άτομα απέδρασαν προς Ελλάδα. Ως αντίποινα 17 οικογένειες εκτοπίστηκαν.

6. Από την άλλη πλευρά από τότε που ιδρύθηκε το αλβανικό κράτος δεν έχει πραγματοποιηθεί ποτέ μια ρεαλιστική απογραφή του πληθυσμού χωρίς μεθοδεύσεις, χωρίς γεωγραφικούς περιορισμούς και με δικαίωμα αυτοπροσδιορισμού της εθνικότητας.

Η τελευταία απογραφή πληθυσμού στην οποία συμπεριλαμβάνεται το στοιχείο της εθνικότητας, αυτή του 1989, την οποία επικαλούνται σήμερα τα Τίρανα για να ισχυριστούν ότι ο αριθμός της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας στην Αλβανία, που αφορά μόνο τα 99 χωριά και όχι όλη την Αλβανική επικράτεια είναι 59 χιλιάδες. Ταυτόχρονα σε κανέναν Έλληνα που επί κομμουνιστικού καθεστώτος του αφαιρέθηκε αυθαίρετα η ελληνική εθνικότητα, δεν επιτράπη ξανά η διεκδίκησή της έστω και με δικαστική απόφαση.

Για την επιβεβαίωση του πλαστού αυτού αριθμού της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας στην Αλβανία, αρκεί να κάνουμε μια απλή σύγκριση.

Σύμφωνα με δημογραφικά στοιχεία των τοπικών αρχών των νομών όπου υπάρχουν οι περιοχές με αμιγή ελληνικό πληθυσμό, η φυσιολογική δημογραφική αύξηση των Ελλήνων στις περιοχές αυτές κατά την περίοδο 1955 – 1975 είναι 14.50 ανά χίλια άτομα. Την ίδια περίοδο στην αλβανική επικράτεια η δημογραφική αύξηση είναι 16.05 ανά χίλια άτομα. Αν έστω λάβουμε υπόψη και τον “κακόβουλο” αριθμό των Ελλήνων που μας δίνει η κυβέρνηση του Βασιλιά Ζώγκου το 1939 περί 37 χιλιάδων Ελλήνων, μας προκύπτει ότι οι Έλληνες της Αλβανίας από το 1939 μέχρι το 1989 αυξήθηκαν μόνο 1.7 φορές την στιγμή που ο αλβανικός λαός αυξήθηκε για την ίδια περίοδο τουλάχιστον 4 φορές.

7. Τα στατιστικά αυτά στοιχεία όσον αφορά την δημογραφική αποψίλωση και εθνική αλλοίωση συμπληρώνει η συνεχιζόμενη πολιτική των Τιράνων με αποκορύφωμα αυτή του κομμουνιστικού καθεστώτος. Το κομμουνιστικό καθεστώς αντιμετώπιζε δυσμενώς τους πολίτες Ελληνικής καταγωγής, καλλιεργώντας ένα ιδιόμορφο αυθύπαρκτο σύστημα μειονοτικής συνείδησης, στη θέση της Εθνικής Ελληνικής Συνείδησης. Οι Έλληνες αναγκάστηκαν να υιοθετήσουν την τακτική του καθεστώτος. Για να επιβιώσουν έπρεπε να απεμπολήσουν την εθνική τους συνείδηση. Συνέβαλε σ’ αυτό και η κατάργηση της θρησκείας που λειτούργησε για την Εθνική Ελληνική Κοινότητα όχι μόνο ως παραβίαση θεμελιακού ανθρώπινου δικαιώματος, αλλά και ως βαρύ πλήγμα στους αδιάρρηκτους δεσμούς με τον ελληνισμό και την πολιτιστική κληρονομιά του.

Η παραπάνω έκθεση νομίζουμε ότι είναι κατατοπιστική για να παρουσιάσει τις απαιτήσεις της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας για μια απογραφή του πληθυσμού στην Αλβανία στην οποία θα αναγράφεται η εθνικότητα κατά την ελεύθερη βούληση αυτοπροσδιορισμού.

Όταν στην αλβανική νομοθεσία (αρχίζοντας από το Σύνταγμα) προβλέπεται ρητά η κατοχύρωση δικαιωμάτων βάσει της εθνικής καταγωγής και εθνικότητας όταν οι Διεθνείς φορείς έχουν διαπιστώσει ότι η βασισμένη σε ευρωπαϊκά πρότυπα, αλβανική νομοθεσία περί ανθρωπίνων και εθνικών δικαιωμάτων δεν εφαρμόζει αυτά που η ίδια προβλέπει, όταν οι αλβανικές αρχές διακρίνονται από ένα μεγάλο έλλειμμα βούλησης για την εφαρμογή των Ευρωπαϊκών αρχών για τα ανθρώπινα και εθνικά δικαιώματα, τότε νομίζουμε ότι όχι μόνο είναι δικαιολογημένα τα αιτήματα για την αναγραφή της εθνικότητας στα ληξιαρχικά μητρώα και σε κάθε επίσημο ντοκουμέντο επιβεβαίωσης της προσωπικής ταυτότητας, αλλά επισημαίνουμε ότι τα επίσημα Τίρανα επικαλούνται τώρα τα Ευρωπαϊκά πρότυπα και στάνταρτ για να πετύχουν ότι δεν έχει αποτελειώσει το κομμουνιστικό καθεστώς όσον αφορά τον αφελληνισμό και εξαφάνιση της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας στην Αλβανία.

Περιμένουμε από την αλβανική κυβέρνηση να εναρμονιστεί με τις αποφάσεις που η ίδια έχει λάβει και την οποία την δεσμεύουν να λάβει συγκεκριμένα μέτρα στην κατεύθυνση της προάσπισης των ανθρωπίνων και μειονοτικών δικαιωμάτων των Ελλήνων της Αλβανίας. Είναι το λιγότερο που οι πολίτες ενός θεωρητικά δημοκρατικού κράτους απαιτούν και περιμένουν από την πολιτεία.

Τον Σεπτέμβριο 2001 η Αλβανική Κυβέρνηση δημιούργησε, με υπόδειξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Υπουργείο Μειονοτήτων και διόρισε υπουργό από την Ελληνική Κοινότητα. Χαιρετήσαμε την ενέργεια αυτή της Αλβανίας και την καλοδεχτήκαμε, ελπίζοντας πως θα δοθεί σε αυτό το υπουργείο ελευθερία κινήσεων, ώστε να βοηθήσει να εκσυγχρονιστεί η μειονοτική πολιτική της Αλβανίας, ξεκινώντας με το σεβασμό της μειονοτικής ταυτότητας σε ολόκληρη της χώρα και όχι μόνο στις λεγόμενες «παραδοσιακές μειονοτικές περιοχές».

Λυπηθήκαμε όμως βαθύτατα 5 μήνες αργότερα, τον Φεβρουάριο 2002, όταν η Αλβανία αντί να αναβαθμίσει το υπουργείο αυτό, το κατήργησε σιωπηρά, πριν καλά-καλά εδραιωθεί ως θεσμός

και αναλάβει τα καθήκοντά του έναντι των μειονοτήτων για την υλοποίηση των Συμφωνιών του ΟΑΣΕ.

Η Αλβανία πρέπει να σεβαστεί ανεπιφύλακτα το διεθνές πρότυπο του αυτοπροσδιορισμού των μειονοτήτων και να αναγνωρίσει την ύπαρξη, και χωρίς εδαφικά όρια, όχι μόνο της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας αλλά και όλων των εθνοτικο-εθνικών μειονοτήτων, οι οποίες έχουν τέτοιες επιδιώξεις.

Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ-ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ Η ΥΠΟΚΡΙΣΙΑ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ ΣΤΗ ΔΙΕΘΝΗ ΣΚΗΝΗ

Ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για μια Εθνική Μειονότητα και κυρίως το επίπεδο χρήσεως και γνώσης της μητρικής γλώσσα από τα μέλη της, απαιτούν και την ανάλογη φροντίδα και προστασία, η οποία εκφράζεται μέσω της Σύμβασης Πλαίσιο για την Προστασία των Εθνικών Μειονοτήτων.

Η μέριμνά μας αφορά στην τύχη της Εθνικής Ελληνικής Μειονότητας στην Αλβανία, η οποία σχετικά με την εποχή του κομμουνιστικού παρελθόντος έχει σημειώσει ανεπαίσθητες βελτιώσεις, οι οποίες επιφυλάσσουν και μια θετική τάση που θα ενθάρρυνε την μελλοντική διαδρομή της. η χρήση της μητρικής γλώσσας από τα μέλη της Ελληνικής Μειονότητας δημιουργεί τη δίγλωσση γεωπολιτική πραγματικότητα, λόγω των αναγνωρισμένων ισάξιων δικαιωμάτων, σε ενιαίο κρατικό χώρο. Ο καθεδρικός και κοινωνικός παράγοντας επηρεάζουν τη νοοτροπία της πλειονότητας έναντι της μειονότητας και η νοοτροπία ετούτη αντανακλά ανάλογα με την κάθε περίπτωση.

Η αποφυγή των ρήξεων αποτελεί πολιτισμικό επίτευγμα, ενώ το αντίθετο εγκυμονεί καταστάσεις με αρνητικά αποτελέσματα, τα οποία συσσωρεύονται και αντιδρούν κατά καιρούς με δυσάρεστες συνέπειες. Η πενηντάχρονη αλβανική, κομμουνιστική νοοτροπία που κληρονομήθηκε διαιωνίζει μια ακήρυκτη εσωτερική διένεξη στη δίγλωσση στατιστική. Εδώ παρατηρούμε:

- ♦ Την διακήρυξη της Ελλάδας ως εχθρό, ενώ είναι Μητέρα της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας. Η πολιτική της απομόνωσης της κομμουνιστικής Αλβανίας επέφερε αρνητικό φόρτο και ανυπολόγιστα κενά στην υπεράσπιση και ανάπτυξη της ελληνικής γλώσσας και κουλτούρας.
- ♦ Με έμμεσο τρόπο από το κράτος ενθαρρύνονταν η επικοινωνία στα αλβανικά, ως μοναδική επίσημη γλώσσα και στο βάθος χρόνου υποτιμήθηκε η Ελληνική στα σχολεία και στην καθημερινή ζωή.
- ♦ Στην προσπάθεια για επιβίωση και επιμόρφωση των Ελλήνων, δημιουργήθηκε κλίμα άρνησης της εθνικότητας και της γλώσσας. Η λέξη «Έλληνας» ήταν συνώνυμο της λέξης εχθρός. Έτσι, οι Έλληνες στην Αλβανία δεχόταν ως εθνικότητα τον ξεχωριστό όρο: “Minoritar” (=Μειονοτικός).

Η νοοτροπία αυτής της πρακτικής εκφράζεται και σήμερα και έχει καταβάλει τόσο τα ΜΜΕ, όσο και τους κυβερνώντες. Το σλόγκαν που διατυμπανίζει η αλβανική προπαγάνδα ότι η «Ελληνική Μειονότητα» χαίρει όλα τα δικαιώματα, αν και αναχρονισμένο, εξακολουθεί να επηρεάζει την δημόσια καθημερινή επιβίωση των Ελλήνων στην Αλβανία. Έτσι, η εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας έχει προσαρμοστεί και στα 8-χρονα σχολεία. Αξίζει να αναφερθούμε στην κατάργηση της Οδηγίας του 1996, που επέτρεπε την εγγραφή στα σχολεία του Αργυροκάστρου, Δελβίνου και Αγ. Σαράντα, μόνο των μαθητών που είχαν ελληνική καταγωγή απαραίτητως και από τους δύο γονείς.

Επίσης διαπιστώνουμε ότι το Τμήμα της Ελληνικής Φιλολογίας του Αργυροκάστρου, καταρτίζει δασκάλους μόνο για Ελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία. Για τα υπόλοιπα τμήματα που αφορούν τη Μέση Παιδαγωγική Σχολή δεν υπάρχουν υποδομές, ούτε και βούληση από τους αρμόδιους. Το ίδιο ισχύει και για κάθε άλλη δραστηριότητα που αφορά στη στελέχωση της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας.

- ♦ Στις συμβάσεις που αφορούν την παιδεία μεταξύ των δύο χωρών (Ελλάδας και Αλβανίας), και σε κυβερνητικά έγγραφα υπάρχουν αποφάσεις για τη στήριξη της ελληνικής, ως δεύτερη

γλώσσα σε σχολεία όπου υπάρχουν οι προϋποθέσεις, οι οποίες συμπίπτουν με το άρθρο 14 της Σύμβασης Πλαίσιο. Σε αυτή την απόφαση αναφέρεται και η κρατική έκθεση για τις μειονότητες, η οποία έχει σταλεί στο Συμβούλιο της Ευρώπης. Η αλήθεια είναι όμως, ότι η απόφαση αυτή δεν εφαρμόστηκε σε καμία περίπτωση.

- ◆ Το ίδιο άρθρο της Σύμβασης Πλαίσιο για την Προστασία των Μειονοτήτων διατυπώνει: «σε περιοχές όπου τα άτομα ανήκουν σε μειονότητες, κατοικούν παραδοσιακά ή σε ουσιαστικό αριθμό, εάν έχει επαρκή ζήτηση, πρέπει να γίνουν προσπάθειες, ώστε τα άτομα που ανήκουν στην μειονότητα να έχουν τις κατάλληλες συνθήκες, για την εκμάθηση της μητρικής τους γλώσσας. Είναι γεγονός ότι πριν και μετά την επικύρωση της Σύμβασης Πλαίσιο από τη Βουλή, σε εναρμόνιση με τις προϋποθέσεις και τη νομοθεσία, στελέχη της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας έχουν κάνει αιτήσεις στα αρμόδια όργανα, αλλά οι αιτήσεις αυτές δεν εγκρίθηκαν. Ο λόγος είναι συγκεκριμένα για την Πρεμετή και τη Χιμάρα.

Θυμίζουμε εδώ το γεγονός ότι πριν και μετά το 2^ο Παγκόσμιο Πόλεμο, με απόφαση του Δικαστηρίου της Χάγης από το 1935 μέχρι και το 1947, σε αυτές τις περιοχές τα σχολεία λειτουργούσαν όπως όλα τα υπόλοιπα που αφορούσαν στην Ελληνική Κοινότητα. (Βλέπε Παράρτημα)

Ανησυχία προκαλεί επίσης η χρήση των μαθητικών βιβλίων που αφορούν στην Ιστορία και τη Γεωγραφία της Αλβανίας, από την 4^η μέχρι την 8^η τάξη. Εδώ αναφέρονται προβλήματα που είχαν επιδεινώσει τις σχέσεις μεταξύ Ελλάδας και Αλβανίας. Αυτά τα βιβλία επηρεάζουν αρνητικά την ψυχολογία των παιδιών και τους προκαλούν σύγχυση. Από το ίδιο πνεύμα διακατέχεται και το βιβλίο της Ελληνικής Ιστορίας για τα μειονοτικά σχολεία, γεγονός που προκάλεσε την άρνηση της χρήσεώς τους από τους Έλληνες της Αλβανίας, με αποτέλεσμα την μη χρησιμοποίηση του βιβλίου αυτού μέχρι και σήμερα.

- ◆ Στις εκλογές του 1991 τα ψηφοδέλτια για την Εθνική Ελληνική Μειονότητα ήταν στα ελληνικά. Τα επόμενα χρόνια όμως, ακόμη και σήμερα τα ψηφοδέλτια δεν υπάρχουν στα ελληνικά.
- ◆ Οι δάσκαλοι που διδάσκουν στα σχολεία της Εθνικής Ελληνικής κινότητας υποχρεώνονται να γεμίζουν τα πρακτικά τους στην επίσημη γλώσσα, πρακτική η οποία δεν εφαρμόζοταν ούτε πριν την Απελευθέρωση του 1944, ούτε και στο δικτατορικό καθεστώς.
- ◆ Κανένα έγγραφο στην μητρική γλώσσα δεν έχει καμία νομική ισχύ.
- ◆ Καταστέλλεται η χρήση των ονομάτων στη μητρική γλώσσα και γίνεται αποδεκτή μόνο με αλβανική προφορά.
- ◆ Τα ονόματα και οι επιγραφές στη μητρική γλώσσα έχουν αρνητικό απόηχο (Βλέπε Παράρτημα).

Έτσι οι διάφοροι κυβερνητικοί παράγοντες δεν εφαρμόζουν τις αποφάσεις που οι ίδιοι υπογράφουν, υποτιμώντας τη νοημοσύνη και εμπαιζοντας τη διεθνή κοινή γνώμη.

- ◆ Η ελληνική μειονότητα δεν διαθέτει κανένα ηλεκτρονικό μέσο που να σχετίζεται με τη χρήση της ελληνικής γλώσσας και αυτό λόγω της αυτονόητης αντίδρασης και όχι λόγω οικονομικού κωλύματος.
- ◆ Για πολλά χρόνια τώρα, η αλβανική ραδιο – τηλεόραση δεν εκπέμπει ούτε μία ώρα πρόγραμμα σχετικό με την ελληνική μειονότητα.
- ◆ Η τοπική κρατική ραδιοφωνία του Αργυροκάστρου, από το 1945 εκπέμπει μόνο ένα 3-λεπτο πρόγραμμα με πομπό μικρής εμβέλειας που δεν μπορεί να εξυπηρετήσει και να ικανοποιήσει την Εθνική Ελληνική Κοινότητα. Η ίδια τοπική τηλεόραση αρνείται την μετάδοση προγράμματος στα ελληνικά.

Για όλους αυτούς τους λόγους και για πολλούς άλλους τους οποίους δεν αναφέραμε απαιτούμε:

1. Το σεβασμό των δικαιωμάτων που αφορούν στη μητρική γλώσσα της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας, δικαιώματα τα οποία απορρέουν από την επικύρωση της Σύμβασης -Πλαίσιο για την Προστασία των Εθνικών Μειονοτήτων.
2. Την απαλλαγή της κοινής γνώμης από εθνικιστικές και κομμουνιστικές νοοτροπίες για τη διαμόρφωση θετικού κοινωνικού κλίματος, που θα εγγυάται την ελευθερία της έκφρασης στη μητρική γλώσσα.
3. Την έμπρακτη εφαρμογή των αποφάσεων της Σύμβασης – Πλαίσιο για την Προστασία των Εθνικών Μειονοτήτων.
4. Τη συνεργασία των εκπροσώπων της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας με προσωπικότητες της Αλβανίας, με σκοπό την αποτελεσματική επίλυση του θέματος και όχι την ικανοποίηση πολιτικών συμφερόντων.

ΧΙΜΑΡΑ

Α. ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Στη Βορειοδυτική πλευρά της Ελληνικής Χερσονήσου, ούτως ειπείν του ιστορικού χώρου του Ελληνισμού – ως προσδιορίζεται από αρχαίους, νέους και συγχρόνους ιστορικούς συγγραφείς - και μερικά μίλια βόρεια από την Κέρκυρα βρεχόμενη από το Ιόνιο Πέλαγος και την Αδριατική Θάλασσα εκτείνεται η Επαρχία της Χιμάρας, στους πρόποδες των νοτίων απολήξεων των Κεραύνιων Ορέων. Υπό την στενή έννοια “ΧΙΜΑΡΑ” σημαίνει την παραλιακή κομόπολη στη δυτική πλευρά των Κεραύνιων ενώ υπό την ευρεία έννοια σημαίνει την ομώνυμη επαρχία της Βορείου Ηπείρου που μετά από πάμπολλες ιστορικές περιπέτειες εκτείνεται βόρεια των Αγίων Σαράντα και του Ακρωτηρίου Κεφάλι, και βορειοδυτικά του Δελβίνου και νότια του Αυλώνα με όριο τα Ακροκεραύνια Όρη, τον κόλπο “Γράμματα” και το ακρωτήριο “Γλώσσα”. Βίαιες ιστορικές πιέσεις επί Οθωμανικής Κατοχής αλλά κυρίως οι ακολουθούμενες από το Αλβανικό Κράτος πρακτικές περιόρισαν και υποβίβασαν την επαρχία Χιμάρας σε δήμο που σήμερα περιλαμβάνει τα επτά χωριά (από Βορρά προς Νότο) Παλάσσα, Βούνο, Δρυμάδες, Χιμάρα, Πύλιουρι, Κούδεσι και Κηπαρό. Άλλα έξι χωριά της επαρχίας Χιμάρας (Άγιος Βασίλειος, Νίβιτσα, Χουντέστοβο, Λούκοβο, Πικέρνι και Τσόραϊ) προσαρτήθηκαν αυθαίρετα από το Αλβανικό Κράτος στο Νομό Αγίων Σαράντα με στόχο τη διάσπαση της ιστορικής, γεωγραφικής και διοικητικής ενότητας της επαρχίας της Χιμάρας που στα τελευταία τέταρτο του 19ου αιώνα συμπεριελάμβανε 38 χωριά και δύο δήμους τον (παραλιακό) δήμο της Χιμάρας (18 χωριά) και το δήμο των Κεραυνίων με πρωτεύουσα τους Προγονάτες.

Το (αττικής γραφής) όνομα “ΧΕΙΜΑΡΡΑ” αντικατέστησε το αρχαιότερο όνομα 'ΧΙΜΕΡΑ' επί Άννας Κομνηνής γι'αυτό και σήμερα η λέξη “ΧΙΜΑΡΑ” έχει δύο γραφές “ΧΕΙΜΑΡΡΑ' ετυμολογούμενη (λανθασμένως ίσως) από το παλιό κάστρο πλησίον διερχομένου Χειμάρρου και ΧΙΜΑΡΑ ετυμολογούμενη από την Ομηρική πόλη ΧΙΜΕΡΑ ή ΧΙΜΑΙΡΑ επί των ερειπίων της οποίας εκτίσθη. Η αρχαία Χίμαιρα συνδέεται με την ομώνυμη θεότητα των καταγίδων, του χειμώνα, της μανιασμένης θάλασσας και των αστραπόβροντων. Η ευρύτερη περιοχή ονομάζόταν Χαονία και οι κάτοικοι τους οι Χάονες, ένα από τα τρία μεγάλα ηπειρωτικά φύλα που επικράτησαν διαδοχικά στην Ήπειρο με όριο προς Βορρά το Γενούσο ποταμό (νυν Σκούμπι). Τα φυσικά αυτά όρια των Χαόνων θέτουν οι αρχαίοι ιστορικοί Στράβων, ο Σκύλαξ, ο Πλίνιος, ο Πομπήιος, ο Μελάς, ο Θουκυδίδης και ο Κλαύδιος Πτολεμαίος ο οποίος αναφέρει ότι Αρχέγονος Ελλάς Ήπειρος και ότι Αρχάς Ελλάδος από Ωρικής δηλ. η Ελλάς άρχιζε από τη μεταξύ Χιμάρας και Αυλώνας περιοχή. Κατά το Σταγειρίτη φιλόσοφο και πανεπιστήμονα Αριστοτέλη προς βορράν την πόλεως αυτής κατοικούσαν οι Σελοί “καλούμενοι τότε μεν Γραικοί (Greek) νυν δε Έλληνες”.

Όμοιος με τις Χιμαιρικές καιρικές συνθήκες και το περιβάλλον είναι και ο χαρακτήρας των Χιμαριωτών – Χαόνων. Είναι λαός περήφανος, ευγενικός, δίκαιος αλλά κυρίως λαός ελεύθερος και χάριν της ελευθερίας πολεμικός. Αν κάτι ξεχωρίζει τους Έλληνες της Χιμάρας στην ιστορική τους πορεία είναι ο διαρκής αγώνας τους για ελευθερία και η ανεξάντλητη εμμονή στη διατήρηση της Ελληνικότητάς τους. Η Χιμάρα ακολουθώντας τη ιστορική μοίρα του Ελληνισμού θα αντισταθεί στη Ρωμαϊκή κατοχή που σήμανε το τέλος του ελεύθερου Ελληνικού βίου αλλά και στις επιδρομές και δηώσεις των Βανδάλων, Γόθων, Ούνων,

Οστρογόθων, Ερούλων, Γετών και Λομβαρδών (όπως και η υπόλοιπη Ήπειρος) χάρη στο φρούριό της που αναφέρεται από τον Πλίνιο.

Στα Βυζαντινά χρόνια με την διοικητική αναδιοργάνωση του Διοκλητιανού και του Μεγ. Κωνσταντίνου θα υπαχθεί στην επαρχία της “Παλαιάς Ηπείρου” (EPIRUS VETUS) καθώς η σημερινή Αλβανία βορείως του Γενούσου ποταμού ονομάζεται “Νέα Ήπειρος”. Το φρούριό της θα ανακαινισθεί από τον Ιουστινιανό και θα αξιοποιηθεί στην άμυνα του Βυζαντίου. Οι επιδρομές και οι καταστροφές όμως δεν αποφεύγονται από Σαρακηνούς, Βουλγάρους, Σταυροφόρους και Σέρβους, για να ακολουθήσουν αργότερα (Τουρκ)Αλβανοί και Τούρκοι.

Επί Οθωμανικής κατοχής η Χιμάρα διεκδικεί και κερδίζει με αίμα και αγώνα την αυτονομία της το 1518 μετρώντας συνολικά 40 εξεγέρσεις κατά των τυράννων από το 1403 μέχρι την Ελληνική Επανάσταση του 1821. Με μόνη υποχρέωση της Σουλτανικής κυριαρχίας οι Χιμαριώτες (33 χωριά) απαλλάχθηκαν από το κεφαλικό φόρο, τη δεκάτη, τη στρατολογία και κάθε φόρο και εισφορά, διασφαλίζοντας το δικαίωμα ελεύθερης οπλοφορίας στην περιοχή της Ηπείρου, αυτοδιοίκηση και ναυτικά προνόμια συμπεριλαμβανομένης της ελευθεροπλοΐας και των δασμολογικών ατελειών. Την αυτονομία αυτή πολλές φορές αποπειράθηκαν Τουρκαλβανοί και Τούρκοι να καταργήσουν στρατιωτικά αλλά απέτυχαν. Την ίδια περίοδο και ιδίως από το 15ο αιώνα η Χιμάρα θα γίνει η κύρια πηγή των “stradioti” (ισπανικά estradiotes) των Ελληνικών μισθοφορικών σωμάτων στη Δύση που υπηρέτησαν με τη “Γαληνοτάτη” της Βενετίας, με το Βασίλειο της Νεαπόλεως και της Σικελίας, και με τους Καταλανούς ενώ αργότερα προσέφεραν τις υπηρεσίες τους και στη Μεγάλη Αικατερίνη της Ρωσίας και τους διαδόχους της. Ενδεικτικά αναφέρεται το “Regimento Cimarriotto” της Γαληνότατης Δημοκρατίας που έλαβε μέρος στους τρεις τελευταίους τουρκο-βενετικούς πολέμους, το “Reggimento Real Macedone” Διοικητές τον (Κεφαλλονίτη) Γεώργιο Χωραφά και τους Χιμαριώτες Στρατή Γκίκα, Βλάση και Αθανάσιο Γκίκα, τη “Brigada Macedone” και τελικά το “Battaglione de Cacciatori Albanesi”.

Ο όρος “αλβανικός” δεν έχει καμμία εθνική ή εθνολογική σημασία αλλά σχετίζεται με τη πολεμική τακτική των στρατευμάτων και γενικότερα με τον τόπο καταγωγής των περισσοτέρων. Ούτως η αρχική έννοια του “Αλβανός” ή “Αρναούτης” στην εποχή εκείνη σήμαινε τον ΧΡΙΣΤΙΑΝΟ ΟΠΛΟΦΟΡΟ ο οποίος ασκούσε νόμιμα το επάγγελμα του μη τακτικού στρατιωτικού. Το “Battaglione de Cacciatori Albanesi” διασπάται με τη παλινόρθωση των Βουρβόνων σε “Battaglione de Cacciatori Macedoni” και “Reggimento Albania” ενώ στη Ρωσία το πρώτο σώμα Ελλήνων εθελοντών υπό το Στέφανο Μαυρομιχάλη από τη Μάνη έλαβε το όνομα “Albanskoe voisko” (Αλβανική Στρατιωτική Δύναμη) για να μετονομαστεί το 1779 σε “Grecheskii Pekhotnyi Polk” (Ελληνικό Σύνταγμα Πεζικού) και να μετεξελιχθεί αργότερα στο “Balaklavaskii Grecheskii Pekhotnyi Batalion (Ελληνικό Τάγμα Πεζικού της Μπαλακλάβα). Το τέλος της εποχής των “stradioti” από τη Χιμάρα, σηματοδοτεί η επιτύμβια προτομή του Δημητρίου Λέκκα ((Α ΔΙΜΙΤΡΙΟ ΛΕΚΚΑ ΕΠΙΡΟΤΑ)1779-1862) με καταγωγή από το χωριό Δρυμάδες της Χιμάρας στον περίβολο της ελληνικής εκκλησίας Αγίων Πέτρου και Παύλου στη Νεάπολη της Ιταλίας. Ο τελευταίος Έλληνας μισθοφόρος της Κάτω Ιταλίας διορίστηκε στα 1860 επιθεωρητής του πεζικού του βασιλείου των Δύο Σικελιών. Ήδη από τα τέλη του 18ου αιώνα οι Χιμαριώτες, όπως και οι υπόλοιποι Έλληνες άρχιζαν να εργάζονται και να επικεντρώνονται στο “ποθούμενο”, την αποτίναξη του Οθωμανικού – Τουρκικού ζυγού.

Στην επίτευξη του ποθούμενου σημαντικό ρόλο στο χώρο της Βορείου Ηπείρου και της Χιμάρας έπαιξε ο Ιερομόναχος – Απόστολος Κοσμάς ο Αιτωλός Σε εκείνον οφείλεται η επανίδρυση των Ελληνικών σχολείων σε ολόκληρη τη Βόρειο Ήπειρο. Έναν αιώνα μετά το

μαρτυρικό του θάνατο (στραγγαλισθείς υπό των Τούρκων στις 24-08-1779), το 1898-99, αναφέρονται στην επαρχία της Χιμάρας 12 δημοτικά σχολεία, τέσσερα Σχολαρχεία (Γυμνάσια), τέσσερα Παρθεναγωγεία και μία Αστική Σχολή, ήτοι σύνολο 21 σχολεία με 25 διδασκάλους και 715 μαθητές.

Μορφή του Εθνικό-απελευθερωτικού Αγώνα του Ελληνισμού είναι ο Χιμαριώτης Σπύρος Μίλιος (1800-1880) που διετέλεσε Γενικός Αρχηγός εκστρατευτικού σώματος Χιμαριωτών που πολέμησε σε όλη την Επαναστατημένη Ελλάδα συμμετέχοντας και στην πολιορκία του Μεσολογγίου. Στη συνέχεια διετέλεσε Διοικητής της Ελληνικής Σχολής Ευελπίδων, Αρχηγός της Ελληνικής Χωροφυλακής, Πρόεδρος της Βουλής, Υπουργός Στρατιωτικών και πρόεδρος της Επιτροπής Βορειοηπειρωτών. Οι προσπάθειές του – ήδη από το 1829 – για δυαδικό ελληνοαλβανικό ομοσπονδιακό κράτος δεν ευοδώθηκαν ενώ στον αντίποδα η “Λίγκα της Πρισερένης” και ο “Σύνδεσμος για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων του αλβανικού έθνους” (1878) ενισχύθηκαν για να εξυπηρετήσουν τον Τουρκικά, Ιταλικά και Αυστριακά συμφέροντα στα πλαίσια του Συνεδρίου του Βερολίνου. Η διάλυση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας (1912-13) φέρνει την πρώτη απελευθέρωση της Βορείου Ηπείρου και της Χιμάρας που ματαιώνεται όμως από την ίδρυση του κράτους της Αλβανίας (Συνθήκη Λονδίνου 17/30 Μαΐου 1913) με πρωτοβουλία του Ιταλικού και του Αυστοουγγρικού σωβινισμού που απειλούσαν Ελλάδα και Σερβία αντιστοίχως με πόλεμο. Ο καθορισμός των συνόρων του νέου κράτους από διεθνή επιτροπή εξαίρεσε τη Βόρειο Ηπειρο από τον Ελληνικό κορμό διχοτομώντας την Ήπειρο και αγνόησε προκλητικά τις εκκλήσεις των Ελλήνων - Χιμαριωτών και των λοιπών Βορειοηπειρωτών – (ακόμη και μουσουλμάνων) που αποτελούσαν την πλειοψηφία του πληθυσμού (Πρωτόκολλο της Φλωρεντίας της 17/12/1913).

Αντιδρώντας ο Βορειοηπειρωτικός Ελληνισμός ξεκινώντας από τη Χιμάρα με αρχηγό το Σπύρο Σπυρομήλιο επαναστάτησε κηρύσσοντας την Αυτονομία της Βορείου Ηπείρου. Καθώς η ένοπλη προσπάθεια διάλυσης της Αυτονομίας Βορείου Ηπείρου από μέρους των Τουρκαλβανών απέτυχε υπογράφηκε το Πρωτόκολλο της Κέρκυρας στις 4/17 Μαΐου του 1914 που ουδέποτε ετηρήθη από την Αλβανική πλευρά. Ακολούθησε η δεύτερη απελευθέρωση της Βορείου Ηπείρου και της Χιμάρας (13 Οκτωβρίου – 1 Νοεμβρίου 1914) το μη εφαρμοσθέν σύμφωνο Τιτόνι-Βενιζέλου, και η τρίτη απελευθέρωση το 1940 κατά την εκδίωξη των φασιστικών Ιταλικών στρατευμάτων που είχαν απρόκλητα επιτεθεί στην Ελλάδα την 28η Οκτωβρίου 1940. Οι κάτοικοι της Χιμάρας στις 22 προς 23 Δεκεμβρίου του 1940 αφού συνέβαλαν στην εκδίωξη των Ιταλών, *“με λαμπάδες που κρατούσαν αναμένες όπως στην Ανάσταση και ψάλλοντας το “Χριστός Ανέστη” εισήλθον εις την Ιστορική Πόλιν όπου εόρτασαν τα Ελεύθερα Χριστούγεννα”* (Εφημερίδα “Η ΝΙΚΗ” 28/12/1940) ενώ η εφημερίδα “Νέα Ελλάς” (24/12/1940) σχολιάζει *“Η Χειμάρα είναι από της χθές ελευθέρα. Εις την Χειμάραν, την ιστορικήν Χειμάραν, την ελληνικωτάτην πόλιν των Ακροκεραυνίων κυματίζει από της προχθές πάλιν η ελληνική σημαία. Είναι η σημαίαν την οποίαν υπέστησαν βιαίως προ ενός τετάρτου αιώνας οι ισχυροί της γής, δια να παραδώσουν την πόλιν εμμέσως έκτοτε εις τον τύρρανον από τας χείρας του οποίου την απέσπασεν ήδη ο ηρωϊκός μας στρατός.”*

Η αναφορά σε τύρρανον δεν είναι πολεμική προπαγάνδα της εποχής. Το Αλβανικό Κράτος υπό το καθεστώς Φαν Νόλη αλλά και επί βασιλείας Ζώγου καταπιέζει αφόρητα τον Βορειοηπειρωτικό Ελληνισμό με την υψηλή προστασία της Ιταλίας στην ΚΤΕ επιδιώκοντας τον εξαλβανισμό του. Οι κύριοι άξονες της επίθεσης αφορούν τη Ελληνική Γλώσσα και Παιδεία, ως επίσης και την Ελληνική Ορθόδοξη Εκκλησία. Ειδικότερος και επιτακτικός στόχος η κατάργηση του καθεστώτος αυτονομίας της Χιμάρας. Από το 1921 ως το 1935 το Αλβανικό Κράτος προβαίνει στο σταδιακό κλείσιμο όλων των Ελληνικών σχολείων που έχουν απομείνει στη Βόρειο Ήπειρο συμπεριλαμβανομένων και αυτών στη Χιμάρα (13 τον αριθμό). Μετά από

προσφυγή του Βορειοηπειρωτικού Ελληνισμού στην ΚΤΕ και την απειλή της Ελλάδος για αποχώρηση της Ελλάδος από την ΚΤΕ και ανάληψη δυναμικών ενεργειών το θέμα παραπέμπεται στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης το οποίο με απόφασή του στις 6 Απριλίου του 1935 αποφάνθηκε ότι η Αλβανία είχε παραβεί τις διεθνείς της υποχρεώσεις. Υπό το βάρος της καταδίκης επετράπη η επαναλειτουργία ορισμένων μόνον σχολείων των οποίων όμως η λειτουργία τελούσε υπό καθεστώς τρομοκρατίας και καταπίεσης. Η αλβανική γλώσσα επιβάλλεται δια των όπλων στις λειτουργίες των ορθόδοξων εκκλησιών ενώ ο Φαν Νόλη ιδρύει τη σχισματική Αλβανική Ορθόδοξη Εκκλησία χειροτονούμενος από Ρώσο Μητροπολίτη (!!!) και υποστηριζόμενος-χρηματοδοτούμενος από Αμερικανοαλβανούς (!!!). Τα χωριά της Βορείου Ηπείρου απροστάτευτα προσβάλλονται από συμμορίες κλεπτών και δολοφόνων. Η ανεξάρτητη Χιμάρα που διοικείται από επταμελές συμβούλιο δέχεται το Μάιο του 1921 επίθεση οργανωμένη από το Αλβανικό κράτος. Με την απόκρουσή της καταρτίζεται συμφωνία την οποία το Αλβανικό κράτος αποδέχεται και προβλέπει:

- Ⓣ Κανονική λειτουργία των ελληνικών σχολείων με παράλληλη χρήση Ελληνικής και Αλβανικής.
- Ⓣ Αναγνώριση διοικητικών και φορολογικών προνομίων. (Κατ' αποκοπή φορολογία 1000 εικοσάφραγκων ετησίως, διοικητική αυτοτέλεια, Οι Χιμαριώτες θα υπηρετούσαν τη στρατιωτική του θητεία Νότια του Γενούσου ποταμού και ο αρχηγός Χωροφυλακής θα ήταν Χριστιανός.)
- Ⓣ Η Χιμάρα θα αναγνωρίζετο ως ιδιαίτερη εκλογική περιφέρεια με δύο βουλευτές.

Και αυτή η συμφωνία αθετήθηκε από μέρος του Αλβανικού κράτους καθώς επανειλημμένες απόπειρες κατάργησής της έλαβαν χώρα, το 1924 (ο αιματηρός τρύγος του 1924), το 1926, και το 1932.

Περαιτέρω πιέσεις ασκήθηκαν στον Βορειοηπειρωτικό Ελληνισμό με απόπειρες αλλοίωσης της πληθυσμιακής σύνθεσης της Βορείου Ηπείρου με την εισαγωγή Βορειοαλβανών (Γκέγκηδων) και την “εξαγωγή” - εκτοπισμό Ελλήνων στην πεδιάδα της Μουζακιάς στην οποία ο Μουσολίνι σχεδίαζε την εγκατάσταση 10.000 Ιταλών αποίκων από τη Ν. Ιταλία. Στις 7 Απριλίου του 1939, οι Ιταλοί υπό το φασιστικό καθεστώς του Μουσολίνι αποβιβάζονται στην Αλβανία.

Τα δύο κράτη ενώνονται κάτω από τον ίδιο βασιλικό οίκο. Ο Βορειοηπειρωτικός Ελληνισμός υπό Ιταλική στρατιωτική κατοχή καταπιέζεται και διώκεται. Ελληνοδιδάσκαλοι διώκονται, φυλακίζονται και εξορίζονται με ψευδείς κατηγορίες. Επιδιώκεται με κάθε τρόπο το κλείσιμο των Ελληνικών σχολείων ενώ ασκείται συνεχής ψυχολογική βία με εφόδους και έρευνες στα σπίτια των Βορειοηπειρωτών καθώς και με εκτοπίσεις και φυλακίσεις. Η Αλβανία μεταβάλλεται σε εφιαλτήριο για την επίθεση της Ιταλίας κατά της Ελλάδος. Στις 6 Απριλίου 1941, μετά την ήττα των Ιταλών στην Βόρειο Ήπειρο η Γερμανία επιτίθεται στην Ελλάδα μέσω Γιουγκοσλαβίας (που έχει καταρρεύσει) και Βουλγαρίας. Η Ελλάδα καταλαμβάνεται από τις δυνάμεις του Άξονα, καθώς το σύνολο σχεδόν του Ελληνικού Στρατού βρίσκεται στα Βορειοηπειρωτικά βουνά.

Ολόκληρος ο Ελληνισμός συμπεριλαμβανομένου του Βορειοηπειρωτικού Ελληνισμού αντιστέκεται καταβάλλοντας βαρύ φόρο αίματος. Μετά το τέλος του πολέμου (1946) ενώ το Βορειοηπειρωτικό παραμένει εκκρεμές ενώπιον του Συμβουλίου των Υπουργών Εξωτερικών των Τεσσάρων Δυνάμεων, πέφτει πάνω στον Βορειοηπειρωτικό Ελληνισμό η μακρά νύχτα της Χοτζικής Τυραννίας.

Για άλλη μια φορά η Χιμάρα αντιστέκεται αρνούμενη καθολικά να αναγνωρίσει το νέο καθεστώς με αποχή από τις ψευδοεκλογές της 2-12-1945. Το 1946 η Αλβανία ανακηρύσσεται “Λαϊκή Δημοκρατία”. Το 1949 συνελήφθη και εκθρονίστηκε ο Αρχιεπίσκοπος Χριστόφορος που πεθαίνει δέσμιος 9 χρόνια μετά. Η Ελληνική Ορθόδοξη Εκκλησία διώκεται και η ριζική

λύση δίνεται το 1967 με το διάταγμα 4337/13-11-1967 με το οποίο καταργείται η θρησκεία, απαγορεύεται κάθε λατρευτική πράξη ακόμη και ιδιωτικά. Οι Ναοί καταστρέφονται (γίνονται στάβλοι, γυμναστήρια και αποθήκες), οι ιερείς αποσηματίζονται, φυλακίζονται, εξορίζονται και εκτελούνται, ενώ απλή επίκληση του Θεού ή σημείο του Σταυρού τιμωρείται με πολυετή φυλάκιση. Οι Έλληνες της Βορείου Ηπείρου παραμένουν αβάπτιστοι, ανύμφευτοι και ακήδευτοι. Η Ελληνική Παιδεία διώκεται ενώ μόνο στις αναγνωρισμένες από το Αλβανικό Κράτος μειονοτικές περιοχές διδάσκονται προσχηματικά τα Ελληνικά.

Παντού επικρατεί η τρομοκρατία του καθεστώτος, ενώ στη Χιμάρα που δεν αναγνωρίζεται ως Ελληνική Κοινότητα η χρήση της Ελληνικής Γλώσσας είναι ποινικά κολάσιμη. Η επικοινωνία με την Ελλάδα απαγορεύεται, εκατοντάδες που επιχειρούν να αποδράσουν από τον “Αλβανικό Παράδεισο” εκτελούνται, σκοτώνονται ή απλώς χάνονται στη θάλασσα. Έλληνες εκτοπίζονται στο Βορρά της Αλβανίας και αντικαθίστανται από Αλβανούς εποίκους που μεταφέρονται στο Νότο.

Τοπωνύμια αλλάζουν συστηματικά. Οι περιουσίες των Ελλήνων δημεύονται και 25.000 Έλληνες συλλαμβάνονται και οδηγούνται στη κρατική ασφάλεια (Σιγκουρίμι) μόνο επειδή φέρουν Ελληνική εθνική συνείδηση κατηγορούμενοι ως “μοναρχοφασίστες Έλληνες”.

Μπροστά σ' αυτή την κατάσταση, ο Γεώργιος Παπανδρέου (παππούς του σημερινού Υπουργού Εξωτερικών της Ελλάδος) θα δηλώσει στην Ελληνική Βουλή στις 31-5-1960 μεταξύ άλλων: *“Υπάρχει όμως και κάτι άλλο καθημερινόν. Επείγον θέμα, η προστασία του πληθυσμού της Βορείου Ηπείρου, η προστασία της ζωής, της τιμής και της ελευθερίας του. Οι μάρτυρες αδελφοί μας ζητούν από τη μητέρα πατρίδα μίαν συνεχή στοργικήν συμπαράστασιν. Διότι ζούν υπό το κράτος αφορήτου τυραννίας. Και αυτή τη στοργήν οφείλομεν να τους παράσχωμεν.”*

Το αποκορύφωμα της παράνοιας του Χοτζικού καθεστώτος φθάνει στο σημείο έκδοσης του Ν.Δ. 5399/1975 για την αλλαγή των ονομάτων που είναι “ακατάλληλα πολιτικώς και ιδεολογικώς”. Μια πράξη που φέρει σήμερα τις δηλητηριώδεις συνέπειές της ακόμη και μετά την πτώση του κομμουνιστικού καθεστώτος το 1991.

B. ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Οι εξελίξεις του 1991 δημιούργησαν την ελπίδα ότι η Αλβανία θα έμπαινε στο δρόμο της Δημοκρατίας και ότι ο Βορειοηπειρωτικός Ελληνισμός θα ανέπνεε πλέον το αέρα της ελευθερίας απολαμβάνοντας τα εθνικά και δημοκρατικά του δικαιώματα όπως κάθε άλλη εθνική κοινότητα στην Ευρώπη.

Όμως ο αλβανικός σωβινισμός συνεχίζει με πάγιο τρόπο την ανθελληνική πολιτική είτε επιθετικά (με το Δημοκρατικό Κόμμα του Σαλί Μπερίσα που κυβέρνησε από το 1992 ως το 1997) είτε με τη συνέχιση της τακτικής της “αφομοίωσης”, παράδοσης που κληρονόμησε το Σοσιαλιστικό Κόμμα της Αλβανίας από το Χοτζικό καθεστώς.

Δώδεκα χρόνια μετά τη πτώση του κομμουνιστικού καθεστώτος το Αλβανικό Κράτος αρνείται να αναγνωρίσει την Ελληνική (πλειοψηφική) Κοινότητα της Χιμάρας (όπως άλλωστε και της Κορυτσάς), αρνείται να επιστρέψει τις δημευμένες περιουσίες στους νόμιμους κατόχους της, αρνείται να αναγνωρίσει το δικαίωμα των Χιμαριωτών να αυτοπροσδιορίζονται ως Έλληνες, αρνείται την αδειοδότηση και την ίδρυση Ελληνικού σχολείου, ενώ προσπαθεί με προκλητικούς τρόπους να επιβάλει την “αλβανικότητα” και “αλβανική εθνική συνείδηση” με εκβιασμούς και εκφοβισμούς και μεθόδους “πολέμου” χαμηλής έντασης.

Η κρατική ασφάλεια (Σιγκουρίμι) επιβάλλει ακόμη και σήμερα τη σκιά της σε κάθε δραστηριότητα, οι Έλληνες Χιμαριώτες που επιστρέφουν στις πατρογονικές τους εστίες στη περιοχή της Χιμάρας δέχονται πιέσεις για να μην αναπτύξουν τις επιχειρήσεις τους, οι μικρές ιδιοκτησίες και επιχειρήσεις λειτουργούν υπό το φόβο επιβολής προστίμων και διοικητικών ποινών για το τίποτα.

Περισσότερη πίεση ασκείται με την μέθοδο της αλλοίωσης των πληθυσμιακών δεδομένων με την “εισαγωγή” εποίκων στη Βόρειο Ήπειρο και ειδικότερα στη περιοχή της Χιμάρας. Χαρακτηριστική των πιέσεων που ασκούνται είναι η διαπιστωθείσα νοθεία στις δημοτικές εκλογές του 2000, όπου υπό τα όμματα των παρατηρητών του ΟΑΣΕ επιβεβαιώθηκε με αδιαμφισβήτητο τρόπο η ύπαρξη της πλειοψηφικής Ελληνικής Κοινότητας της Χιμάρας παρά τη πεισματώδη άρνηση του Αλβανικού Κράτους.

Με στόχο την παρεμπόδιση της οικονομικής ανάπτυξης των Ελλήνων το Αλβανικό Κράτος αποστερεί τη περιοχή της Χιμάρας από βασικές υποδομές (δρόμους, σχολεία, ενέργεια κοκ) που θα επέτρεπαν τη δημιουργική παραμονή στις εστίες τους. Το Αλβανικό Κράτος ελπίζει σφόδρα να πετύχει το διττό στόχο να “εξαφανίσει” από τη Χιμάρα το ενεργό παραγωγικό δυναμικό της Ελληνικής Κοινότητας (που αναγκάζεται να μεταναστεύσει για να επιβιώσει) ενώ ταυτόχρονα επιδιώκει να παρεμποδίσει τη δραστηριότητα όσων επιθυμούν να επενδύσουν στις πατρογονικές τους εστίες. Μόνη σε όλη την Αλβανία η Χιμάρα στερείται ηλεκτρικού ρεύματος κατά τις παραγωγικές ώρες της ημέρας και της νύχτας, ενώ η κατάσταση έχει γίνει αφόρητη με την επανειλημμένη καταστροφή εξοπλισμού και οικοσκευών από τις επανειλημμένες διακοπές και επαναφορές του ηλεκτρικού ρεύματος. Οι ζημιές που προκαλούνται είναι εξαιρετικά δυσβάσταχτες για πληθυσμό που προσπαθεί να ορθοποδήσει και να αναπτυχθεί οικονομικά, ενώ οι συνθήκες διαβίωσης χωρίς ηλεκτρικό ρεύμα καθίστανται αφόρητες εξ επίτηδες.

Παρά τη σημαντική βοήθεια που έχει ληφθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την ίδια την Ελλάδα που έχει υποστηρίξει οικονομικά την Αλβανία σε πολύ σημαντικό βαθμό – εμποδίζοντας την οικονομική της κατάρρευση - οι Αλβανικές Κυβερνήσεις (Δημοκρατικό Κόμμα και Σοσιαλιστικό Κόμμα) αρνούνται να κατευθύνουν πόρους προς την περιοχή της Χιμάρας η οποία αναπτύσσεται μόνη, με βάση το δυναμικό και τη δημιουργικότητα των Χιμαριωτών που επενδύουν στην πατρώα γη. Οι υποδομές των μεταφορών είναι ανύπαρκτες και δεν βελτιώνονται. Οι δημοτικές αρχές δεν έχουν ουσιαστικές αρμοδιότητες και πολύ περισσότερο στερούνται πόρων με αποτέλεσμα οι τοπική Ελληνική κοινωνία να υπόκειται στους εκβιασμούς και τις θελήσεις της Κεντρικής Εξουσίας. Ενώπιον της διαμορφωθείσης καταστάσεως η Ελληνική Κοινότητα της Χιμάρας αξιώνει από το Αλβανικό Κράτος και ζητά τη βοήθεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τα ακόλουθα:

ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΜΑΣ

- ⑩ Να αναγνωρίσει το Αλβανικό Κράτος την Ελληνική Κοινότητα της Χιμάρας εφαρμόζοντας πάραυτα τη σύμβαση πλαίσιο για την Προστασία των Εθνικών Μειονοτήτων του Συμβουλίου της Ευρώπης που έχει κυρωθεί και τεθεί σε εφαρμογή την 01/01/2000.
- ⑩ Να επανασυνδέσει το αλβανικό κράτος το Βόρειο με το Νότιο τμήμα της Χιμάρας, ώστε να δημιουργηθεί μία ενιαία « επαρχία Χιμάρας», τα διοικητικά όρια της οποίας ξεκινούν από τη Νίβιτσα και τελειώνουν στην Παλιάσα.
- ⑩ Να παρέχει το Αλβανικό Κράτος Δημόσια Έγγραφα στα Ελληνικά και να καθιερώσει στις Δημόσιες Υπηρεσίες ως επίσημη γλώσσα για τις μειονοτικές περιοχές τα Ελληνικά.
- ⑩ Να αναγνωρίσει το Αλβανικό Κράτος το δικαίωμα των Χιμαριωτών να αυτοπροσδιορίζονται ως Έλληνες.

- ⓐ Να αποδώσει το αλβανικό κράτος στους δικαιούχους, τις ιδιωτικές, κοινοτικές και εκκλησιαστικές περιουσίες που κατασχέθηκαν παράνομα από το κομμουνιστικό καθεστώς, και εξακολουθούν να δεσμεύονται από το αλβανικό κράτος.
- ⓑ Να επαναλειτουργήσει άμεσα το ελληνικό σχολείο, το οποί να παρέχει ελληνική παιδεία, καθώς και ελληνική και τοπική ιστορία.
- ⓒ Να δημιουργήσει κλίμα ασφάλειας για την ελεύθερη επιχειρηματική δράση των Ελλήνων της Χιμάρας αλλά και για ξένες επενδύσεις.
- ⓓ Να διευρύνει τις αρμοδιότητες στην τοπική εξουσία και να συνδέσει άμεσα τα προγράμματα των ευρωπαϊκών χρηματοδοτήσεων με την ανάπτυξη της Χιμάρας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΤΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ ΤΗΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

(17 ΜΑΙΟΥ 1914)

Η Διεθνής Επιτροπή του Ελέγχου δια ν' αποσοβήση την επανάληψιν των εχθροπραξιών, εθεώρησε καθήκον της να συνδιαλάξη, εφ' όσον της ήτο δυνατόν, την έποψιν των Ηπειρωτικών πληθυσμών, τας αφορώσας τας ειδικάς διατάξεις τας οποίας εζήτησαν, προς τας βλέψεις της Αλβανικής Κυβερνήσεως.

Υπό το κράτος των ιδεών αυτών συνήνεσε να υποβάλει εις τας Δυνάμεις, τας οποίας αντιπροσωπεύει, ως επίσης εις Αλβανικήν Κυβέρνησιν, το έγκλειστον κείμενον πόρισμα των γενομένων συζητήσεων μεταξύ των μελών της Επιτροπής αυτής και των αντιπροσώπων της Ηπείρου ”.

Κέρκυρα 17 Μαΐου 1914

Η Διεθνής Επιτροπή Ελέγχου

Λάμπ (Άγγλος Πληρεξούσιος), Βίγκελ (Γενικός Πρόξενος Γερμανίας), Κράλ (Γεν. Πρόξενος Αυστρίας), Κραζέφσκι (Γεν. Πρόξενος Γαλλίας), Σαχτάϊν (Υποπρόξενος Αυστρίας), Πετρόφ (Γεν. Πρόξενος Ρωσίας), Λάουρο (Γεν.Πρόξενος Ιταλίας), Μεχδή (ειδικός αντιπρόσωπος Αλβανίας).

Με τας ιδίας επιφυλάξεις όσον αφορά την έγκρισιν των εκλογέων μας.

Γεώργιος Χρ. Ζωγράφος, Αλεξ. Καραπάνος

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ ΤΗΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

1. **Οργάνωσις.** Η εκτέλεσις και η διατήρησις των ληφθεισών διατάξεων διά την οργάνωσιν των δυο μεσημβρινών Νομών επί του παρόντος ανατίθενται εις την Διεθνή Επιτροπήν του Ελέγχου, ήτις θα οργανώση την Διοίκησιν, την Δικαιοσύνην και τα Οικονομικά.
2. Η Αλβανική Κυβέρνησις από κοινού μετά της Δ.Ε.Ε. θα διορίζη και θα παύη τους Διοικητάς και τους ανωτέρους υπαλλήλους, λαμβάνουσα υπ' όψιν, κατά το δυνατόν, την αριθμητικήν σπουδαιότητα των οπαδών εκάστου θρησκειύματος.
3. **Τοπικά Συμβούλια.** Ο αριθμός των εκλεκτών μελών εις τα Διοικητικά Συμβούλια θα είναι τριπλάσιος του αριθμού των δικαιωματικών μελών.
4. Καθορισμός και διοικητικοί υποδιαίρέσεις. Η Δ.Ε.Ε. θα επιστατήση επίσης εις τον καθορισμόν και την διοικητικήν υποδιαίρεσιν των δυο Νομών τούτων δι' άπαξ γνωμόνων, ουδεμία θα επέρχεται μεταβολή χωρίς την συμφωνίαν των Δυνάμεων.

5. **Αι Χώραι.** Όλαι αι εν λόγω διατάξεις εφαρμόζονται εις τους πληθυσμούς των προηγουμένως υπό της Ελλάδος καταληφθεισών χωρών και προσαρτηθεισών εις την Αλβανίαν.

6. **Χωροφυλακή.** Πρός φύλαξιν της τάξεως εις τας νοτίους επαρχίας θα σχηματισθή από αξιωματικούς και χωροφύλακας τοπική χωροφυλακή αποτελούμενη από στοιχεία των διαφόρων θρησκευμάτων, αναλόγως του αριθμού των πιστών των κατοικούντων τους Νομούς αυτούς. Η Χωροφυλακή αυτή δεν θα δύναται να υπηρετή εκτός των Νομών αυτών ειμή δι' ωρισμένην περίοδον και τούτο λόγω υπεράτης ανάγκης αναγνωριζομένης υπό της Δ.Ε.Ε. Ο αυτός περιορισμός θέλει εφαρμοσθή εις την χρήσιν διά τους νοτίους αυτούς Νομούς Σωμάτων Χωροφυλακής, αποτελουμένων εκ των Νομών αυτών.

7. Συνιστάται ει τους αξιωματικούς της Χωροφυλακής να μη μεταχειρίζονται εις τα διάφορα μέρη, ειμή μόνον αποσπάσματα αποτελούμενα από άνδρας του αυτού θρησκευματος προς το θρήσκευμα των κατοίκων των μερών.

8. Εις περίπτωσιν ανεπαρκείας των τοπικών στοιχείων διά τον κατ' αναλογίαν σχηματισμόν της Χωροφυλακής θα γίνεται προσφυγή εις τους εξ άλλων Νομών της Αλβανίας καταγομένους.

9. Συμφώνως προς τας διατυπωθείσας αυτάς αρχάς, οι Ολλανδοί αξιωματικοί θέλουσι προβή αμέσως εις τας στρατολογικάς ενεργείας.

10. Εννοείται καλώς ότι αι προηγούμεναι διατάξεις ουδόλως θίγουν την ενότητα της Αλβανικής Χωροφυλακής, ως αυτή διετυπώθη υπό της Συνδιασκέψεως του Λονδίνου.

11. **Ένοπλος δύναμις.** Εκτός περιπτώσεων πολέμου ή επαναστάσεως, εις τους Νοτίους Νομούς ουδέποτε θα είναι δυνατή η μεταφορά ή η χρήσις εις τους Νομούς αυτούς στρατιωτικών μονάδων μή αυτοχθόνων.

12. **Ορθόδοξοι Κοινότητες.** Αι Ορθόδοξοι Χριστιανικά Κοινότητες αναγνωρίζονται Νομικά Πρόσωπα, επίσης ως και αι άλλαι.

13. Διατηρούσι την περιουσίαν των και θα διαθέτουν αυτήν ελευθέρως. Αι μετά των πνευματικών αρχηγών των σχέσεις των Ορθοδόξων Κοινοτήτων, θα είναι αι αυταί, ως κατά το παρελθόν. Ουδόλως ως θέλουν θιχθή τα πατροπαράδοτα δίκαια και η ιεραρχική οργάνωσις των περιών ο λόγος Κοινοτήτων, εκτός εάν επέλθη συμφωνία μεταξύ της Αλβανικής Κυβερνήσεως και του Οικουμενικού Πατριαρχείου της Κωνσταντινουπόλεως.

14. **Σχολεία** Η εκπαίδευσις είναι ελεύθερα. Εις τα σχολεία των ορθοδόξων Κοινοτήτων η εκπαίδευσις γίνεται ελληνιστί. Εις τας τρεις τάξεις του Δημοτικού μετά της Ελληνικής θα διδάσκεται και η Αλβανική. Αλλ' η θρησκευτική διδασκαλία θα γίνεται αποκλειστικώς ελληνιστί.

15. **Ελευθερία γλώσσης.** Δυνάμει της τεθείσης διά της προς την Ελλάδα Διακοινώσεως

των Δυνάμεων υπό ημερομηνίαν 11 / 24 Απριλίου 1914 η χρήση της Αλβανικής και της Ελληνικής γλώσσης θέλει εξασφαλισθή εις τους Νοτίους ενόπιον όλων των αρχών, συμπεριλαμβανομένων των Δικαστηρίων, ως και των αιρετών Συμβουλίων.

16. **Κατοχή.** Η Δ.Ε.Ε. εν ονόματι της Αλβανικής Κυβερνήσεως θα καταλάβη τα εν λόγω εδάφη, μεταβαίνουσα επί τόπου.

17. Οι αξιωματικοί της Ολλανδικής αποστολής θέλουν προβή αμέσως εις τον σχηματισμόν της τοπικής Χωροφυλακής. Προσωρινώς και μέχρι του σχηματισμού της τοπικής Χωροφυλακής οι Ολλανδοί αξιωματικοί με την συνδρομήν των εγχωρίων στοιχείων θα επιφορτισθούν με την φύλαξιν της δημοσίας ασφαλείας.

18. Η Δ.Ε.Ε. θα προβή επίσης εις την συγκρότησιν μικτών επιτροπών, αποτελουμένων υπό Χριστιανών και Μουσουλμάνων κατ' αναλογίαν της αριθμητικής σπουδαιότητος εκάστου των θρησκευμάτων. Προσωρινώς και μέχρις οργανώσεως των τοπικών αρχών αι Επιτροπαί αυταί θα ασκούν διοικητικά καθήκοντα υπό την τελεουργόν εποπτείαν της Δ.Ε.Ε. , ήτις θέλει προσδιορίσει την εκτασιν αυτών. Πρό της αφίξεως των Ολλανδών αξιωματικών. Θέλουσι ληφθή τα αναγκαία μέτρα υπό της Προσωρινής Κυβερνήσεως του Αργυροκάστρου πρὸς απομάκρυνσιν εκ του τόπου πάντων των ξένων ενόπλων στοιχείων.

19. Αι διατάξεις αυταί θέλουν εφαρμοσθή και εις τον Νομόν Κορυτσάς, κατεχόμενον επί του παρόντος στρατιωτικῶς υπό της Αλβανικής Κυβερνήσεως ως και εις τας άλλας Νοτίους ζώνας.

20. **Βοήθεια.** Η Αλβανική Κυβέρνησις από κοινού μετά της Δ.Ε.Ε. θέλει λάβει τα αναγκαία μέτρα διά να έλθη εις βοήθειαν των υπό των Σωμάτων των τελευταίων ετών δοκιμασθέντων πληθυσμών.

21. **Αμνηστία.** Απονέμεται εις τους Ηπειρώτας πλήρης αμνηστία διά πάσας τας πράξεις τας προγενεστεράς της καταλήψεως των Νομών αυτών υπό των αντιπροώπων της Αλβανικής Κυβερνήσεως. Πάντες οι μη εξ Ηπείρου καταγόμενοι μόνον δι' εγκλήματα κοινού δικαίου θα καταδιώκονται, καθόσον αφορά την ρηθείσαν χρονικήν περίοδον.

22. **Εγγυήσεις.** Αι Δυνάμεις αι διά της Συνδιασκέψεως του Λονδίνου εγγυηθείσαο την συγκρότησιν της Αλβανίας και εγκαταστήσασαι την Δ.Ε.Ε. εγγυώνται διά την εκτέλεσιν και την διατήρησιν των ανωτέρω διατάξεων.

23. **Διατάξεις αφορώσαι την Χειμάρραν.** Ακούσασα τον αρχηγόν της Χειμάρρας από κοινού μετά των αντιπροσώπων της Ηπείρου και λαβούσα υπό σημείωσιν τα αιτήματα αυτών τα αφορώντα την διατήρησιν των αρχαίων προνομίων, ως και τας νέας προτάσεις τας γενομένας πρὸς το συμφέρον αυτής της Χειμάρρας και της γενικής συνδιαλλαγής αιτήματα, των οποίων το κείμενον έπεται, η Δ.Ε.Ε. θα υποβάλη αυτά ως και τας υπολοίπους διατάξεις τας αφορώσας την Ηπειρον, εις τον έλεγχον και την έγκρισιν των Μεγάλων Δυνάμεων, ως και της Αλβανικής Κυβερνήσεως.

Διοικητικῶς η περιφέρεια της Χειμάρρας θα προσκολληθή εις την επαρχίαν Αργυροκάστρου. Ζητείται ομοίως όπως η Χειμάρρα είναι έδρα δικαστηρίου και όπως οι ειρηνοδίκαι, οι οποίοι πρέπει να εκλέγονται μεταξύ Ορθοδόξων Χριστιανών Ηπειρωτών, έχουν αρμοδιότητα επεκτεινομένην ιδίως εις ότι αφορά την ποινικήν δικαστικήν εξουσίαν, ίνα δι' αυστηράς

εφαρμογής του νόμου, γινομένης τρόπον τινά επιτοπίως, δύνανται να κατανικούν λυπηράς τινας συνηθείας και ν' αποφεύγουν επίσης την μεταφοράν του πληθυσμού τούτου, του τόσον υπερηφάνου διά το ένδοξον παρελθόν του εις απομεμακρυσμένα μέρη (δύσκολον άλλωστε εις ήν κατάστασιν ευρίσκεται η συγκοινωνία) εν περιπτώσει κατηγορίας επί κακουργήματα ή πλημμελήματι.

ΔΙΑΚΗΡΥΞΙΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

Οι Ηπειρώται αντιπρόσωποι δηλούν οτι θα επιμένουν:

1. Όπως η εγγώριος Χωροφυλακή μή δύναται εν ουδεμίā περιπτώσει ακόμη και εν περιπτώσει ανωτέρας βίας, να υπηρετή εκτός των ορίων των δύο νοτίων επαρχιών.
2. Οτι επί μίαν δεκαετίαν οι διοικηταί θα είναι ξένοι υπήκοοι ουδετέρου Κράτους καταγόμενοι εξ αυτού ή τουλάχιστον ορθόδοξοι χριστιανοί.

Γεώργιος Χρ. Ζωγράφος, Αλ. Καραπάνος

ΚΑΤΕΣΤΡΑΜΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΥΡΠΟΛΗΜΕΝΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑ

Είναι γεγονός ότι μετά το 1990 πολλά σχολεία όπως και άλλα δημόσια και κοινοτικά χτίρια στο χώρο της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας, έχουν καταστραφεί ή έχουν πυρποληθεί από «περαστικούς» αλβανούς που κατευθύνονταν προς την Ελλάδα, ή επαναπροωθούνταν από την Ελλάδα προς την Αλβανία, γιατί ήταν λαθρομετανάστες.

Γι αυτές τις καταστροφές το αλβανικό κράτος ουδέποτε μερίμνησε, και ουδέποτε έδωσε λογαριασμό κανείς και σε κανέναν.

Σαν να μην φτάνει η εγκατάλειψη του τόπου από τους ανθρώπους, λόγω της ανασφάλειας, της ανεργίας και του κλίματος τρομοκρατίας που επικρατεί στο χώρο της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας στην Αλβανία, έρχονται και οι καταστροφές οι εμπρησμοί και οι λεηλασίες του χώρου, από αλβανούς δήθεν «περαστικούς» για να ολοκληρωθεί το σκηνικό του οριστικού ξεριζωμού του Ελληνισμού στην Αλβανία, που υφαίνεται σιγά-σιγά, ύπουλα και μεθοδευμένα από δήθεν άγνωστους λαθρομετανάστες και σκοτεινές δυνάμεις. Στα αλβανικά σχολεία όμως δεν συνέβηκε ποτέ κάτι παρόμοιο.

ΤΑ ΟΝΟΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΝ ΝΑ ΓΡΑΦΟΝΤΑΙ ΣΚΟΠΙΜΩΣ ΑΛΛΟΙΩΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΠΟΙΗΜΕΝΑ

Βάση του άρθρου 11 της Σύμβασης –Πλαίσιο για την Προστασία των Εθνικών Μειονοτήτων η Αλβανία δεσμεύτηκε να αναγνωρίσει σε κάθε πρόσωπο που ανήκει σε εθνική μειονότητα, το δικαίωμα να χρησιμοποιήσει το επίθετό του (το πατρώνυμό του) και τα ονόματά του στη μειονοτική γλώσσα καθώς και το δικαίωμα αναγνώρισής τους, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από το νομικό τους σύστημα.

Μ' όλα ταύτα στην Αλβανία συνεχίζει να εφαρμόζεται η παλιά νομοθεσία του 1975.

Σε αιτήσεις μελών της Εθνικής Ελληνικής Κοινότητας για αλλαγή και επαναφορά του χαρακτηριστικού τελικού «ς» (που δηλώνει και την ελληνικότητα του ονόματος) στα ονόματά τους, οι Έπαρχοι και οι Ληξιαρχοί απαντούν μόνο προφορικά και με υπεκφυγές, πιέζοντάς τους να αποφεύγουν την αλλαγή των ονομάτων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα στο Ληξιαρχείο Άνω Δροπόλεως, όπου η αίτηση για αλλαγή ονόματος έγινε αποδεκτή μόνο για την αλλαγή του ονόματος του αιτούντος και όχι για το επώνυμο, απαντώντας στον αιτούντα πως «δεν βγήκε ακόμα ο νόμος για τα επίθετα...», πράγμα που δείχνει ξεκάθαρα πως ούτε οι Έπαρχοι ούτε και τα, υπό εξάρτησή τους, Ληξιαρχεία, έχουν τα «χέρια λυμένα» για την εγγραφή των ονομάτων βάσει της Σύμβασης-Πλαίσιο.

Μάλιστα με τον υπ' αριθμό Νόμο η διαδικασία αλλαγής των ονομάτων στην Αλβανία γίνεται πιο δύσκολη και περιπλέκεται με δικαστικές διαδικασίες, με σκοπό να ελέγχονται από κεντρικούς μηχανισμούς και να γίνονται πιέσεις. Διευκρινίζουμε ότι μέχρι τον Ιανουάριο του 2001 η αλλαγή των ονομάτων γίνονταν με απόφαση των Δημοτικών και Επαρχιακών Συμβουλίων

Ενώ σε περίπτωση εγγραφής νεογνών πολλοί ληξιαρχοί (κατ' εντολή), εκμεταλλευόμενοι και την άγνοια των γονέων συνεχίζουν να εγγράφουν τα ονόματα σε αλβανική προφορά χωρίς να ενημερώσουν τους γονείς. (Παραθέτουμε πιο κάτω ληξιαρχικά έγγραφα Ελλήνων Βορειοηπειρωτών με παραποποιημένα ονόματα)

Αριστερά: **Arqile** αντί το **Achilleas**(=Αχιλλέας)

Κάτω: **Stefan** αντί το **Stefanos** (=Στέφανος)

**ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΓΡΑΦΕΣ ΣΤΙΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΕΙΝΑΙ ΜΟΝΙΜΟΣ
ΣΤΟΧΟΣ ΤΩΝ ΑΛΒΑΝΩΝ ΕΘΝΙΚΙΣΤΩΝ**

**ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΑΡΠΑΓΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΛΙΒΑΔΙΩΝ**

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Προς

Πρόεδρο της Αλβανικής Δημοκρατίας	Τίρανα
Πρωθυπουργό της χώρας	Τίρανα
Συνταγματικό Δικαστήριο	Τίρανα
Συμβούλιο της Ευρώπης	Στρασβούργο
Γραφείο ΟΑΣΕ	Τίρανα
Πρέσβη ΗΠΑ	Τίρανα
Πρεσβευτές χωρών Ε.Ε.	Τίρανα

Εμείς, τα μέλη της Ελληνικής Κοινότητας υπογράφοντας το παρόν υπόμνημα, εκφράζουμε την βαθιά ανησυχία μας όσον αφορά την συντονισμένη προσπάθεια εγχώρησης σε Αλβανούς δήθεν πρώην ιδιοκτήτες, βοσκοτόπων, λιβαδιών και εκκλησιαστικών περιουσιών μας.

Εκφράζουμε επίσης την έντονη διαμαρτυρία μας για τις πολιτικές σκοπιμότητες που κρύβονται πίσω από τις ενέργειες αυτές.

Πρόκειται για "λιβαδικές" και λοιπές εκτάσεις οι οποίες ξεπερνούν τα 40.000 στρέμματα. Γεωγραφικά οι εκτάσεις αυτές εκτείνονται σε όλο το χώρο όπου κατοικεί το συμπαγές ελληνικό στοιχείο της Ε. Ε. Μειονότητας.

Η σημερινή προσπάθεια αρχίζει από το 1991-92 και θεσμοποιείται μετά από το 1993 με την ψήφιση αντίστοιχων νόμων και την εφαρμογή τους.

Της προσπάθειας αυτής ηγούνται οι αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες, (αντίστοιχες Επιτροπές Επιστροφής Περιουσιών και Αποζημιώσεων, Διευθύνσεις Γεωργίας, Πρωτοβάθμια Δικαστήρια), οι υπεύθυνοι των κρατικών αρχείων, και άλλοι φορείς στους νομούς Αργυροκάστρου Δελβίνου, Αγίων Σαράντα κλπ.

ΟΙ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΙΣ ΑΦΟΡΟΥΝ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ

α.- Την αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των λιβαδιών από κοινοτικά ή κρατικά σε ιδιωτικά.

β.- Την πιστοποίηση ιδιοκτησίας μέσω πλαστών ντοκουμέντων τα οποία δεν τυγχάνουν επίσημης αναγνώρισης από το Αλβανικό Κράτος.

γ.- (και το πιο σημαντικό) την πιστοποίηση ιδιοκτησίας μέσω των «ταπιών» της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, τα οποία θα είναι ιστορικά βεβαιωμένα¹.

---

¹ Τα «ταπία» (τίτλοι ιδιοκτησίας γής):

Αποτελούν πολιτικές αποφάσεις της Υψηλής Πύλης κατά τον XVII και XIX αιώνα, διότι ελήφθησαν προς ικανοποίηση των εξισλαμισθέντων ορθοδόξων ως αναγνώριση αφοσίωσης προς την Πύλη, απαλλοτριώνοντας τις ακίνητες περιουσίες των ορθοδόξων Ελλήνων που αντιστάθηκαν στις προσπάθειες εξισλαμισμού της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Δεν αποτελούν έγγραφα αναγνωρισμένα από το νυν Αλβανικό Κράτος, εφ' όσον η μέχρι τώρα συνταγματική, ή άλλη ισοδύναμη νομοθεσία δεν αναγνώρισε ποτέ ούτε την κατοχή της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας ούτε το δανεισμό του συνόλου ή μέρους της νομοθεσίας της.

Στους παρόντες αντίστοιχους νόμους περί επιστροφής περιουσιών στους πρώην ιδιοκτήτες, δεν αναφέρεται συγκεκριμένα, αλλά εσκεμμένα αφήνεται να εννοηθεί, ότι τέτοιου είδους εγγράφων έχουν νομική ισχύ.

δ.- Τη διεξαγωγή από τα αντίστοιχα πρωτοδικεία αυθαίρετων δικών εις βάρος μας, που αθετούν την στοιχειώδη αρχή περί ουδέτερης και ανεξάρτητης δικαιοσύνης. Μέχρι σήμερα μόνο σε δύο δίκες έχουν δικαιωθεί τα αιτήματα των Ελλήνων ιδιοκτητών.

ΘΕΩΡΟΥΜΕ ΟΤΙ ΟΙ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΑΥΤΕΣ ΕΙΝΑΙ ΜΕΘΟΔΕΥΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟ ΕΧΟΥΝ

1.- Την εκ νέου απαλλοτρίωση των περιουσιών μας και την οικονομική και δημογραφική αλλοίωση της Ελληνικής Κοινότητας στο συμπαγές της τμήμα.

2.- Την επιβεβαίωση της καλλιεργημένης μέχρι τώρα ψευδοθεωρίας ότι οι Έλληνες της Βορείου Ηπείρου είχαν μετακινηθεί στις εστίες τους ακριβώς την περίοδο της απαλλοτρίωσης των ακινήτων περιουσιών τους από την Οθωμανική Αυτοκρατορία.

ΓΙΑΥΤΟ ΖΗΤΟΥΜΕ

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, και οι άλλες αρμόδιες αρχές να συμβάλουν ώστε να ξεπεραστεί αυτή η νέα κρίση στις σχέσεις της Ελληνικής Κοινότητας με τμήμα του αλβανικού λαού, που προκάλεσαν και προκαλούν με τις ενέργειές τους κρατικοί και μη φορείς.

Το Συνταγματικό Δικαστήριο βάσει του άρθρου 131, παράγραφος (α) και άρθρου 134 παράγραφοι (ε.ε.φ και g), του Συντάγματος, να αποφασίσει την εναρμόνιση των αντίστοιχων νόμων με το Σύνταγμα.

Το πάγωμα όλων των δικαστικών διαδικασιών μέχρι την διευκρίνιση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος στη χώρα και της καταγωγής αυτού.

Την ακύρωση των μέχρι τώρα δικαστικών αποφάσεων που ελήφθησαν βάσει των αντίστοιχων νόμων ή ακόμα παραβαίνοντας αυτούς.

Την ποινική δίωξη όλων εκείνων που συνέβαλαν στην πλαστογράφηση των εγγράφων και των ανθρώπων της δικαιοσύνης που διεξήγαγαν δίκες βάσει παραποιημένων εγγράφων και παραβαίνοντας τις συνταγματικές αρχές περί δικαιοσύνης.

Την παρέμβαση των αρμόδιων διεθνών οργανισμών στις Αλβανικές αρχές για να απαλλαγεί η Εθνική Ελληνική Κοινότητα από τον κίνδυνο αυτό οικονομικής και δημογραφικής αλλοίωσης.

ΕΚΚΛΗΣΗ

Προς:

Πρέσβη ΟΑΣΕ	Τίρανα
Εκπρόσωπο Συμβουλίου της Ευρώπη	Τίρανα
Πρεσβευτές των χωρών μελών της Ε. Ε.	Τίρανα
Πρέσβη των ΗΠΑ	Τίρανα
Πρόεδρο της Αλβανικής Δημοκρατίας	Τίρανα
Πρωθυπουργό της χώρας	Τίρανα
Αλβανική Βουλή	Τίρανα
Αρχιεπίσκοπο Α.Ο.Ε	Τίρανα
Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας	Αθήνα
Πρωθυπουργό της Ελλάδας	Αθήνα
Βουλή των Ελλήνων	Αθήνα

Αξιότιμοι κύριοι,

Εμείς οι υπογράφωντες την παρούσα έκκληση, είμαστε μέλη της Ελληνικής Κοινότητας στην Αλβανία, δάσκαλοι, καθηγητές, φοιτητές, επιχειρηματίες, καλλιτέχνες, απλοί άνθρωποι και εκπρόσωποι της τοπικής αυτοδιοίκησης και του πολιτικού βίου του χώρου και απευθυνόμαστε σε σας για μια σωτήρια λύση στην απειλητική κατάσταση που διαμορφώνεται καθημερινά εις βάρος μας.

Οι πολλαπλές απαγωγές, σχεδόν αποκλειστικά μελών της Ελληνικής Κοινότητας, δέκα συνολικά στη διάρκεια μερικών μηνών, πολιτικών, επιχειρηματιών, υπαλλήλων, με αποκορύφωμα ενός τετράχρονου κοριτσιού, πριν λίγες μέρες,

Η κυκλοφορία καταστάσεων με νέα ονόματα για απαγωγή, πολιτικών εκπροσώπων μας και επιχειρηματιών,

Τα δυσβάσταχτα λύτρα για την απελευθέρωσή τους, συνολικά ξεπερνούν τα 400 εκατομμύρια λέκ.

Η απροθυμία των αλβανικών αρμόδιων οργάνων για την σύλληψη έστω και ενός απαγωγέα παρά τις δηλώσεις ότι γνωρίζουν πάντα τους δράστες και το μέρος που κρατείται ο κάθε απαχθείς,

Οι αμέτρητες ένοπλες ληστείες σε επιχειρήσεις, καταστήματα, σπίτια, εκκλησίες και μοναστήρια,

Η εκστρατεία για την ιδιωτικοποίηση από αλβανούς, ακινήτων παρουσιών, οικοπέδων, σπιτιών, λιβαδιών και μοναστηριών με πλαστογραφημένα χαρτιά και ψευτοδίκες.

Η καθημερινή πίεση και η καλλιέργεια κλίματος εκδίωξης, από συγκεκριμένους εθνικιστικούς κύκλους, άτομα, ιστορικούς, αστυνομικούς, εκπροσώπους κομμάτων και κρατικών ΜΜΕ, ότι είμαστε στα πατρώα μας εδάφη ως έποικοι και ότι πρέπει να εκδιωχθούμε, αν δεν φύγουμε από μόνοι μας

Αποτελούν το αποκορύφωμα της μεθοδευμένης προσπάθειας των μεταπολιτευτικών χρόνων στη χώρα, για εθνική κάθαρση του ελληνισμού της Αλβανίας, με την ευλογία του Αλβανικού κράτους, χωρίς την χρήση των γνωστών παραδοσιακών μεθόδων. Ως εκ τούτου:

1. Οι ελπίδες μας για προστασία από το κράτος για το οποίο εμείς καταβάλλαμε κάθε προσπάθεια για την ανοικοδόμηση του έχουν εξαντληθεί, επομένως θεωρούμαι μάταιο να

απευθυνόμαστε στις αλβανικές αρχές που συστηματικά κωφεύουν απέναντι στα προβλήματά μας.

Απευθυνόμαστε, στους διεθνείς οργανισμούς, για να παρέμβουν ώστε να εμποδίσουν αυτή την κρυφή εθνική κάθαρση, να επαναφέρουν αίσθημα ασφάλειας για τις ζωές μας, και να απαιτήσουν, στο όνομα των ανθρωπίνων και εθνικών δικαιωμάτων να σταματήσει ο στραγγαλισμός της οικονομίας μας, με ένα λόγο να μας προστατεύσουν, ως ιδιώτες και ως κοινότητα που βρίσκεται υπό την απειλή εθνικού αφανισμού.

3. Απευθυνόμαστε στις ελληνικές αρχές για να υπενθυμίσουμε σε αυτές, ότι δεν έκαναν και δεν κάνουν το χρέος τους απέναντι στην Εθνική Ελληνική Κοινότητα στην Αλβανία, ότι τα περιθώρια αντίστασής μας έχουν εξαντληθεί και ενώ η ζωή μας κινδυνεύει καθημερινά και από ώρα σε ώρα, δεν θέλουμε να είμαστε μια σύγχρονη Μικρά Ασία

Αργυρόκαστρο 12.06.1999

(Ακολουθούν δεκαπέντε χιλιάδες υπογραφές)

**ΤΙΤΛΟΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ (ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ) ΣΤΟΥΣ
ΑΓΙΟΥΣ ΣΑΡΑΝΤΑ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ ΤΟΥ ΟΠΟΙΟΥ ΕΜΠΑΙΖΕΤΑΙ ΑΠΟ
ΤΙΣ ΑΛΒΑΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ**

Ο τίτλος είναι καθ' όλα νόμιμος και αναγνωρισμένος από την προηγούμενη Δημοτική Αρχή. Κάτοχοι παρόμοιων τίτλων που εμπαίζονται, από επόμενη Δημοτική Αρχή είναι γύρω στους 300, όλοι αλβανοί πολίτες έλληνες στην εθνικότητα, τα ονόματα των οποίων παραθέτουμε στην επόμενη σελίδα. Αξιοσημείωτο είναι πως κανένας πολίτης αλβανικής εθνικότητας δεν τυγχάνει ίδιας μεταχείρισης.

**ΟΝΟΜΑΤΑ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΣΑΡΑΝΤΑ
ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ ΕΜΠΛΑΙΖΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΛΒΑΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΤΙΤΛΟΥΣ
ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΟΙΚΟΠΕΔΩΝ**

Aleks Koco Foto, Ajdhon Zoto, Andon Jorgo Peko, Andrea Harito, Aleksander Milto Bejleri, Aristotel Zafirati, Arta Andrea Gjika, Arqile Thimio Stillo, Aleksander Spiro, Athina Cati, Aristidhi Peco, Andrea Ilija Sheka, Areti Gjati, Artur Dhimitri Konomi, Andrea Thanas Cavo, Dhimitri Vasil Koca, Dhimitri Vasil Angheli, Dhimitri Jorgo Eksarho, Dhimitri Sterjo, Dhimitri Vasil Kuro, Dhimitri Spiro Valera, Dhimitri Caka & Mihal Naci, Emiljo Niko Rexho, Elefteri Partali, Eleni Shtupi, Filip Papa, Foto Ziso Mitro, Fane Nikola Funda, Filip Cavo, Figali Jorgji, Filip Peto Harito, Foto Vasil Stillo, Foto Vasil Koci, Foto Vasil Vasili, Foto Gligor Voda, Ferdinand Jani Camandjoti, Gligor Nikolla Qerama, Gligor Jano Nasho, Garufo Jorgo Mavro, Grogor Dhroso, Gligor Koco Pando, Gligor Pando Pando, Gligor Cakulli, Harrallamb Jorgji Thanasi, Harrallamb Dhimitri Tulo, Ilija Kosta Koci, Ilija Thimio Kostaqi, Ilija Kristo Kaci, Irakli Sirmo, Jani Babi, Jani Gjizeli, Jorgo Gazga, Jorgo Filip loli, Janaq Fane Jero, Jorgon Andon Babi, Jorgo Vasil Dalardha, Jorgo Vangjel Arbaci, Jani Kci Dalla, Jani Thoma Papa, Jorgo dhimitri Dono, Kosta Kristo Jotopullo, Jani Nasho, Josif Jani Gjati, Jorgji Kosta Kockori, Jani kristo Papa, Jorgo Vangjel Papa, Kosta Vasil Koca, Koco Spiro Barka, Kostaq Th. Babi, Katerina Jorgo Kallojeri, Kozma Harrallamb Sheka, [Kosta](#) Jorgo Zaho, Kostaq Kristo Dhimitri, Katerina Mihal Mako, Kristaq Papaila, Kristo Jorgji Papa, Kristo Kordha, Kostaq Jorgo Jotopullo, Kristaq Koka, Kristo Sotir Kaishi, Kristo Cavo & Jani foto barka, Koco Spiro Barka, Kostaq Vasil Maksakuli, Kostaq Kristo Dhimitri, Kostandin Vasil Dhimo, Kristaq Vangjel gazhoni, Kristofor Shito, Kristo Mico Kristo, Kola Kico Kristo, Kosta Vasili, Kostandin Kico Qirushi, Kristo Jani Lahana, Kostandin Llambi Karbella, Kristaq Vasil Vasili, Kosta Vasili, Kristo Vangjel Papa, Koci Vangjel Bei, Kristo Jani Pilaqi, Kristo Thanas Papa, Kosta Thanasi, Leonidha Jorgji Joti, Llambi Kokali, Lefter Dhimitri Papuci, Lefter Dhimo Mello, Leonidha Jorgji Joti, Llambi Kokali, Lefter Dhimitri Papuci, Lefter Dimo Mello, Leonidha Harallamb Lito, Leonidha Kokali, Llambo Pilo Boci, Lefter & Kristaq Spiro Gjati, Llambi Koco Nika, Llambi Mico Marto, Llambi Ilija Fili, Mihail Fusheka, Mihail & Kristo Jorgji Murai, Mihail Vangjel Papa, Mhal Vangjel Kallojeri, Mihallaq Nasho Cavo, Mihal Zoi Joti, Mihal Vangjel Papa, Margarita Naci, Nikolla Filip Valera, Natasha Sterjo, Nikolla Vangjel Zoi, Nikolla Mihal Pandeqi, Nikolla Vangjel Karkashina, Niko Gazeli, Niko Spiro Llajo, Niko Biraci, Nikolla Koleci, Nikolla Ilija Papa, Niko Pilo Ilija, Nikolla Jorgo Vasili, Odhise Dhimiter Diamanti, Odise Vangjel Vasili, Ollga Jorgji Papa, Pandeli Ziso Xhollo, Pandeli Petro Sheka, Panajot Qiro, Panajot Vangjel Bari, Pandeli Zinavio, Pandeli Spiro Sterjo, Panajot Themistokli Babi, Roza Ll Papa, Sokrat Sh. Shara, Spiro Kosta Nika, Spiro Cati, Spiro Filip Papa, Sotir Vangjel Papa, Spiro Thimio Papa, Spiro Vangjel Lluci, Stavro Qirjako Shito, Stavri Ptoleme Konomi, Spiro Kci Mitro, Stavro Statha, Stavro Spiro Kristo, Spiro & Afodhiti Vangjel Zhuli, Sotir Vangjel Papa, Stilian Suloti, Spiro Petro Zafiri, Stavro Pavllo Gabi Spiro Thoma Babura, Spiro Stavro Burxulla, Spiro Th. Mano, Spiro Kosta Nika, Spartak Harrallamb Angjeli, Taqi Vasi, Telemak Ilija Papano, Thoma Naci, Theofan Sterjo, Thanas Spiro Nika, Thodhori Terpo, Thoma Stavro Dhimo, Thoma Jorgji, Thoma Jorgji Jotopulli, Thanas Nikolla Kati, Thanas Kristo Naci, Thanas Jani Papa, Thoma Jorgo Papa, Thodhori Fili, Thanas Kosta Koci, Thoma Vaso Thano, Thimio Qirjako Filo, Thoma Foto Qirushi, Foto Grigor Qirushi, Theofan Stavro Kosta, Thanas Spiro Kallojeri Thoma Jani Koka, Thoma Filip Stefo, Thoma Jorgo Gjika, Thanas Petro Vito, Thoma Kico Boli, Thodhori Vasil Llahana, Thanas Klimi, Thoma Milo Lito, Vasil Kromidha, Vasil Thoma Bilero, Vasil Thanas Sterjo, Vasil Kristo Kaliva, Vasil V. Papa, Vangjel Jorgo Fundo, Vangjel Miconi, Vangjel Gjyzeli, Vasil Joanu, Vasil Kosta Jerondati, Violeta Prifti, Kristaq Prifti, Vasil Statha, Vasil Koraka, Vangjel Loli, Vangjel Mico, Vasil Llambi Koraka, Vangjel Nikolla, Jorgo Nikolla, Vasil Mello, Vasilaq Mihal Barka, Vasil Nako, Vasil Nikolla, Vasil Pilo, Vasil Llambi Dhroso, Vasil Filip Stavro, Vasil Th. Thanasi, Vangjel Vangjel Zoi, Vasil Kutulla, Vasil Cavo, Vasillaq Lefter Cili, Vasillaq Kalafa, Vasil Jani Boni, Kosta Jani Boni, Vasillo Pano Gramozi, Vasil Thodhori Karkashina, Vasil Kosta Koci, Vangjel Pando Jorgji, Vangjel Jorgo Nikolla, Vasil Mitro Kito, Ziso Qirjako Shito, Ziso Vangjel Koka, Dhimiter Kuco, Andrea (Andrizu) Harizi, Artan J. Bollo, Adrian J. Llahana

ΤΟ ΑΛΒΑΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΛΙΕΡΓΕΙ ΕΠΙΣΗΜΑ ΣΤΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΑΚΡΑΤΟ ΕΘΝΙΚΙΣΜΟ, ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΩΝ ΒΑΛΚΑΝΙΩΝ (ΕΝΩ ΚΑΤΑΠΙΕΖΕΙ ΤΙΣ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΕΣ)

Το αλβανικό κράτος καλλιεργεί επίσημα και καθημερινά στους μαθητές των δημοσίων σχολείων του, τον άκρατο αλβανικό εθνικισμό και αλυτρωτισμό. Τα σχολικά εγχειρίδια που χρησιμοποιούνται καθημερινώς στα δημόσια αλβανικά σχολεία είναι γεμάτα διδακτικό υλικό (αποσπάσματα, χάρτες και φωτογραφικό υλικό) που παρουσιάζουν την «Μεγάλη Αλβανία», ενώ ταυτόχρονα υποβιβάζουν, παραποιούν και αλλοιώνουν την ιστορία των εθniko-εθνοτικών μειονοτήτων που ζουν στην Αλβανία ή στην καλύτερη περίπτωση δεν τις αναφέρουν καθόλου, παρουσιάζοντας έτσι την Αλβανία ως ένα «καθαρό εθνικό» κράτος των αλβανών. Κραυγαλέα περίπτωση είναι ο χάρτης της «Μεγάλης Αλβανίας» που παρουσιάζουμε πιο κάτω, με τον οποίο καλείται ο μαθητής της ΣΤ΄ Τάξης του αλβανικού γυμνασίου να συμπληρώσει τις ονομασίες των πρωτευουσών των Νομών της «Μεγάλης Αλβανίας», που περιλαμβάνει τμήματα από το Μαυροβούνιο, το Κόσσοβο, την ΠΓΔΜ, και την Ελλάδα μέχρι την Πρέβεζα και την Άρτα. Σε καθήκον εξάσκησης ζητείται από τους μικρούς μαθητές να συμπληρωθεί ο παρακάτω χάρτης, ώστε να μάθουν την Διοικητική Διαίρεση της Μεγάλης Αλβανίας (ο χάρτης που παρουσιάζουμε είναι χειρόγραφο καθήκον ενός μικρού μαθητή). Τα αλβανικά σχολικά εγχειρίδια είναι υπερφορτωμένα με τέτοιου είδους «διδακτικό υλικό», ενώ ενδεικτικά απουσιάζουν σε αυτά οι γνώσεις για τις μειονότητες τον πολιτισμό τους, την ιστορία τους, τις διώξεις που υπέστησαν από τα αλβανικά καθεστώτα, την συμβολή που έδωσαν αυτές για να ορθοποδήσει το αλβανικό κράτος και οτιδήποτε άλλο έχει σχέση με τις εθniko-εθνοτικές μειονοτικές ομάδες που ζουν στην αλβανική επικράτεια και που τα μέλη τους είναι εξίσου αλβανοί πολίτες, όσο και οι κυρίαρχη αλβανική εθνότητα.

